

پاپا یه قلم

2
0
0
0

رینمایی بهر دو نهینییه
نالتونیه کانی سهر کرده
سهر که وتوو.
بیرۆکه ی قه شهنگ و
راهینانی کرده یی.

جادوی سهر کرده ایه تی

چۆن ده بیته سهر کرده یه کی کارا؟

له عه ره پییه وه:
عه بدوللا جه بار

نوسینی:
دکتور ئیبراهیم فهقی

ktebi_pdf to you 238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پەرەك فەرمى كىتیبى PDF
Public Figure

لێره

باشترین و بەسودترین و پڕ خوێنەرترین كىتیبەكان
بە خۆراى و بە شێوهى PDF داگره

Ganjyna

لینكى كىتیبەكان 📌 ئەم لینكه بكارهوه بۆ داگرتنى كىتیبەكان
drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

Ktebi_PDF

ناوى كىتیب : **با لێبۆده بێت**
 ناوى نووساى : **عەسىر عەسەوفا بەشمى**
 هاكەى كىتیب : **رۆمان**

ناوى كىتیب : **سەحەر**
 ناوى نووساى : **سەلاخەدىن دەرەناش**
 هاكەى كىتیب : **چىرۆك**

ناوى كىتیب : **ناوى نووساى : ناوى نووساى**
 ناوى نووساى : **رۆبەرت كۆسەناكى**
 هاكەى كىتیب : **رۆمان**

ناوى كىتیب : **ناوى نووساى : ناوى نووساى**
 ناوى نووساى : **ناوى نووساى**
 هاكەى كىتیب : **ناوى نووساى**

ناوى كىتیب : **ناوى نووساى : ناوى نووساى**
 ناوى نووساى : **ناوى نووساى**
 هاكەى كىتیب : **ناوى نووساى**

ناوى كىتیب : **ناوى نووساى : ناوى نووساى**
 ناوى نووساى : **ناوى نووساى**
 هاكەى كىتیب : **ناوى نووساى**

جادوی سحر کر دایمتی
چون دہبیتہ سہر کردہیہ کی کارا؟

لهبلاوگراوه کانی خانہی چاپ و پەخشی رینما
زنجیره (۲۰۹)

ناسنامہی کتیب

ناوی کتیب: جادووی سەرکردایهتی

بابەت: دەر وونزانی

نوسینی: د. ئیبراهیم فەقی

وەرگیڕانی: بەبۆللا جەبار (مەشخەل کەولۆسی)

تایپ: ژیان لەتیف شەمسەدین

دیزاین و بەرگ: فواد کەولۆسی

شوینی چاپ: چاپەمەنی گەنج

سالی چاپ: ۲۰۰۹ سلیمانی

نۆرە ی چاپ: چاپی یەکەم

تیراژ: ۱۰۰۰ دانە

ناونیشان: سلیمانی — بازاری سلیمانی — بەرامبەر بازاری خەفاف.

ژمارە ی مۆبایل: (۰۷۷۰ ۱۵۷۴۲۹۳)، (۰۷۵۰ ۱۱۹۱۸۴۷)

جادوی سحر کردار یه تی

چون ده بیته سحر کرده یه کی کارا؟

نوسینی: دکتور ئیبراهیم فقی

نوسلو وانته بیژی جیهانی

چاپی یه که م

سلیمانی.....۲۰۰۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشه کی وەرگیر

به ناوی ئواری به نشنده و میهره بان

خۆشه و بیستان... خۆم به خۆش حال دهرانم، که له ماوهی که متر له شهش مانگدا ئەمه سێیه م به رهه می دکتۆر ئیبراهیم فه ئیه که ده یکه مه کوردی و به هه و ئ وهیمه تی برادرانی ((خانه ی چاپ و په خشی رینما)) چاپ و بلاوی ده که یه نه وه و ده یخه یه نه خزمه تی کتیبخانه ی کوردی و خوینه رانی کورده وه...

له راستیدا نه و پیشوازیه گهرمه ی له کتیبه گانی دکتۆر ئیبراهیم فهقی ده کری، رهنگه ببیته به لگه له سه ر نه وه ی بابه تی نه م کتیبانه ئاتاجی هه نوکه ی خوینه ری کوردن... له ناخی دله وه هیوادارم ئیمه ش پشکیکمان له پرکردنه وه ی نه و ئاتاجه و ده و له مه ندکردنی کتیبخانه ی کوردی پی برابیت. نه خاسه له م بابه ته دا که نه م کتیبه ده ی توژی ته وه... نامه ی زیاتر بدویم، بالیگه رپین په راوه که خوی دهربر له خوی بکات.

وهرگیر

مه شخه ل که و ئوسی

سه یه سادق

٢٠/٦/٢٠٠٩ هه یه یه

بە ناوی خۆی بە خشنەدی میهرەبان

خوینەرە خوشەویستەكەم.... سلاو... بفەرموو لەگەل گەشتیكى
نویدا بەرەوجیهانیكى نوئ.

ئەمجاریان دەبمە ھاوڕیٲ لەجیهانی سەرکردایەتی وھیژدا...
لەگەل تۆدا دەچمە نیودەریای ئاوەزی سەرکردەكانەو، تاكو
لەویوئە زەمون و لیزانی ھەلگوازین.

بەكورتی ئیمەئەمرو لەجیهانیكدا دەژین كەتەنھا بۆبەھیژەكان
فراوانە، ئیدی دان بەمروڤە لاوازوبی دەسەلاتەكاندا نانیت.

جیهانیكە ناتوانین بیگوڤرین بەشیوئەیهك بەگویرەى ئەو یاساو
پیسایانە كاریكات كە ئیمە دایان دەھینین، بەلام دەتوانین پەرە
بەتواناكانی خۆمان بەدەین، تاكو كاریگەرترو بەتواناترین. دەتوانین
خۆمان قایم بكەین و سووپەرى بەھرە وتواناكانی خۆمان
بپاریزین، ئەوئەش رووبەریكى فراوانی پاریزگاریمان بۆ دابین
دەكات، لەكاتیكدا ئیمە بە ریگەى نەمریدا بەرەو لوتكە ھەنگاو
دەنین.

- فیرم بكە چۆن قولاپەكە دروست بكەم -

ماسیم مەدەرى....

فېرم بکه چۆن ماسى بگرم.....

ئىمە تاكو ماوه يەكى نزيك لەمە و بەر، بەو پەرى متمانە وە ئەو پەندە چىنيە مان دەگوتە وە كە دەلى: (ئەكەر ماسى بەدەيتە كەسىك، ئەوا تۆ بۆيەك پۆژ خۆراكت پىدا وە، بەلام ئەگەر فېرى بکەيت چۆن ماسى بگريت، ئەوا بەدرىژايى ژيانى خۆراكى پى دەدەيت).

بەردەوام ئەم پەندە لەلایەن باوكانە وە دەدرا بەگوئى مندلاندا، كەردبويانە بەلگە لەسەرئەو وە فېربوونى پيشەيەك، باشتەين شتە، بيبەخىشتە كەسىك كەپيويستى بەخۆراك و خواردەنە وە وژيانىكى سروشتى وساكاربيت.

وەلى ئەم پۆژگارەى ئىمە تيايدا دەژين، هانيداوين بۆئەو وە گۆرانكارى لەو پەندەشدا بکەين، بەجۆرى پەهەنديكى تەريشمان بۆزياد كەردو وە تاكو پەندەكە بەهيزتەريت و لەگەل ژيانى ئىستادا بگونجيت.

ئەم پەهەندە زۆر بەباشى لەلایەن (ستيفن كوفى) يەو وە داپريژراو وە، كاتى ئەم دېرەى بۆپەندەكە زياد كەردو وەكە دەلى: (...كاتى مروقى فېردەكەيت كەخودى ئەو قولاپەى ماسيەكەى پى دەگريت دروست بکات، ئەوا شتىكى باشتە لە خۆراكى بەردەوامت پى بەخشي وە، چونكە بەو وە ژيانىكى تازەى پى دەبەخشي).

خوينەرى خوشەويست، من لەنيو لا پەرهەكانى ئەم پەرتوكەدا فېرى ئەو وەت دەكەم قولاپەكە چۆن دروست دەگريت؟ بەهەندى

لەخەسلەتی سەرکردەکان و، تاییبەتمەندیەکانی سەرکردە (یاخود بەرپۆهەبەر) ئاشنات دەکەم.

رەنگە خوینەر و ابزانی قسەکانی ئیমে ڕوو لەو کەسە یە کە پلە یەکی سەرکردە یەتی پی سپێردراوە، یان لەنیو بازنە ی بەرپۆهەبەر ان و بریار بە دەستاندایە. ئەمە لە کاتی کدا وتەکانی ئیমে سوودیکی زۆریان دەبی بۆ هەموو ئەو کەسانە ی کە هەول دەدن و دەیانە ویت ببنە خاوەنی بریار... سوودی بۆ هەموو ئەو مرقانە دەبییت کە ئارەزوویە ک دنە یان دەدات بۆ ئەو ی ببنە مرقی باش و دەست پیشخەر.. ببنە ئەو مرقە ی کە لەم ژیانە دا خاوەنی پەیف و هەلویستی تاییبەتی خویانن.

ئىستا تۆسەركردەيت!!

سەر كرده، بازرگانی ئومىده

"ناپليون پوناپەرت"

پرسىار.....؟

ئاياسەركردەكان كەلەدايك دەبن خاوەنى خەسلەتى تايبەتمەندن؟

ئاياسەركردە لەگەڵ لەدايك بونیدا، ھەر بەزگماكى خەسلەتەكانى سەركردايەتى پى بەخشاو، پەفتارو ئەقلىيەتى سەركردانەى پى بەخشاو؟

ياخود سەركردە دروست دەكرى، پەرورده وئامادە دەكرىت ورا دەھيئىرى لەسەر خەسلەتەكانى سەركردايەتى؟

((سەركردەكان لەدايك دەبن ودروست ناكرىن))

ئەم پرستەيە، دەربرىنىكى كۆنەو لەسەدە يەكەمىنەكاندا زۆر بەر بلاو بوو، لەوسەردەمانەدا كەپادشا ھەر بەپادشايى لەدايك دەبوو، شازادە لەناو بيشكەكەيدا ھەلگىرى نازناوھەكى بوو.... ئىستا ئەو

گوتهیه متمانهی خوئی وون کردووہ. چونکہ چہندین سہرکردہ
 لہجیہاندا دہرکہوتن، ہہرچہندہ لہسہرہتادا ژیانیان زور سادہو
 ساکار و خاکی بوو، کہچی توانیان پیرہوی ژیان بگوین. ئینجا بہ
 لیکوئینہوہ، تیدہگہین ئەوان فییری ہونہرہکانی سہرکردایہتی
 بوون و توانیویانہ بہرہکانیان پەرہ پی بدن، تاکو بوونہتہ
 سہرکردہی راستہقینہ.

بویہ ئەگەر سہرکردایہتی دیاریہکی
 ئاسمان بوایہ بو ہندی کسی
 دیاریکراو، ئەوا ہہرگیز خویمان ماندوو
 نہکرد لہ نوسینی ئەم کتیبہدا!!

ئەم کتیبہی کہلہمیانہیہوہ پیٹ
 رادہگہیہنم کہسہرکردایہتی ہندی
 نہریتی وەدەست ہینراوہ، پەرہردہیہکی
 بەردہوامہ، بەلام پرواشمان بہو راستیہ
 ہہیہ ہندی کہس کہلہدایک دەبن

خاوەنی ہندی خەسلەتی زگماکین، لہگەل ئەوہیشدا بنہرہتی
 راستیہکان ئەوہیہ کہسہرکردہ دروست دہکری و پەرہردہ
 دہکری.

بہتہنہا کاریزما بەس نیہ بو دروست کردنی سہرکردہ، بہلکو
 پیویستہ فییری بہرہکان بیٹ، خەسلەتہکان وەدەست بیئیت،
 بەردہوام پەرہ بہخوئی بدات.

زۆر جار لەو خولانەدا دەیانکەمەوه، هەندى كەس دىن بۆلام
ودەلین: (توخوا هەربەپراستی من دەتوانم بىمە سەرکردە؟!) ياخود
دەلین: (من ناگونجیم بۆ ئەوهى سەرکردایەتى مروۆ بکەم)... بۆ
هەموو ئەو كەسانەى وادەلین هەموو هەولیکم دەخەمەكار، تاكو
پىيان پابگەيەنم كەبوونە سەرکردە، شتیكى گونجاوه. بەمەرجى
ئەوان بیروباهرو تیکەشتنەکانیان بگۆرن... دەگونجى ئەو جوړه
كەسانە ببنە سەرکردە، بەلام بەو مەرجەى زیاتر لەئامادەباشى و
قوربانیداندا بن لەپیناوى ئەو ئامانجەدا.

(فینیس لۆمباردى) دەلیت:

سەرکردەكان دروست دەكرین، هەرلەدايك بوون
سەرکردەن، ئەوان لەپى هەولى قورس
ونارەحەتەوه دروست دەكرین، ئەوش ئەو نرخەيه
كەپىويستە بۆگەشتن بەهەر ئامانجىك بیدەين. ئەو
ئامانجەى كەشایستەى ئەوهيه لەپیناويدا نارەحەتى
بچێژين.

لەزانستى بەرنامەپىژى زمانەوانى دەماریدا، گریمانەيهكى زۆر
گرنگ هەيه دەلیت: (ئەگەر كەسيك ئامانجىكى بە دەست هیئا،
ئەواھەركەسيكى تریش دەتوانى هەمان ئامانج بەدەست
بەینیتەوه، ئەگەر كارى پاست ودروستى بۆ بكات وبزانیت چۆن
كارى بۆدەكات) ئەمە لەكاتیكدا هەندى بنەما هەن كوئىرۆلى ئەم

مهسه له يه دهكهن. يه كه م بنه ما نه وه يه كه سه كه ناره زووی له وه
هه بیته نه ونا مانجه به ده ست بینیت. به وپییه ش ده بی ناره زوویه کی
گه وره و به چه پوکانی هه بیته بوئه وه ی بیته سه رکرده. دواتر
پیویسته له خوت پرسیت: (چونم ده بمه سه رکرده؟) لیروه ئیدی
نه وکتیب ونوسراوانه بخوینه ره وه كه باس له خه سلته و به ره ی
سه رکرده كان دهكهن، تیکه لای سه رکرده كان بکه و لییانه وه فیربه.

ئايا خویندنه وه ی پرتوکی وهك نه مه ی ئیستا
له بمرده ستدایه، سوودیکی ده بی له دروستکردنی

سه رکرده دا؟

زانین شتیکی گرنگ و پیویسته له دروستکردنی سه رکرده دا، به لام
هه رگیز زانین به س نیه، هه رچی پرتوکه کانی سه ر زهوی هه یه
سوودیان نابی، نه گه ر مروقه که خوی پابه ندنه بیته به ری و په سم
و دیسپلینه کانی سه رکرده یه تیه وه! به لی سه رکرده یه تی پابه ندی
وپه پرهوی یاسایه، سه رکرده یه تی شیوازی ژیانه، گه شه کردنی
هه میشه ییه.

له م پرتوکه دا هه ندی له به ره کانی

سه رکرده یه تیه پی ده به خشم.

ده ستت ده خه مه سه ره هندی له خاله گرنگه کانی كه سایه تی
سه رکرده، به لام تو له ری موماره سه وه زیاتر فیرده بیت و زیاتریش
گه شه ده كه یت.

تۆگىيت؟

ھەركەس بگرى لەژيانيدا، شىوازو كەسايەتى تايبەتى خۆى ھەيە، ئىدى ئەوكەسە يارىچىيەكى تۆپىن بىت، يان گۆرانى بىت، يان بىرمەند، ياخود پۇماننوس.

مروۇ دەتوانى كەسەكە بناسىتەو.

**لەپىي ئەو شىوازەو كەخودى كەسەكە ھەلى
بژاردەو و لەميانەيەو كاردەكات و پىپرەوى
لەژيان دەكات.**

سەركردەكانىش ھەروان، ھەركاميان بگرىت شىوازىكى تايبەتى لەمامەلەكردندا ھەيە، بەگشتى سى جۆرە سەركردايەتى ھەن، ھىچ سەركردەيەك نىە نەچىتە ژىريەكىك لەو سى جۆرەى سەركردەيەتەو.

سەرۆك: كەسىكە پىشەرەوى كۆمەلە مروقىك دەكات،

بپرواي بەتواناو ئەقلىيەتى خۆى ھەيە، پىيى وايە ھۆكارەكانى سەلەماندەو، گىرنگىرەن ھۆكارەكانى سەركردايەتى كىردنن، زۆر توندوتىژە ئەگەر كەسىك لەفەرمانى لابدات، يان سەرىپچەيەكى بكات، خۆى بەو دەزانىت كەھەمىشە لەسەر ھەقە، بەردەوام بىرى شوينكەوتەكانى دەخاتەو كەئەو سەرۆكە

وگوپرایهلی پیویسته، وهگهرنا دۆزهخ
چاوه پروانیان دهکات.

سه روکی کارا: کهسیکی زۆر کردهییه، تهنهاتمانه
بهخوی هیه، متمانهه بهژیرهستهو
فهرمانبهرهکانی نیه، کهچی دواتر سکالای
ئهوه دهکات کهخوی دهبن هه موو ئه رکهکان
راپه پینیت!! هیچ کهس پاناسپیریت که
له بریتی ئه و کاریک بکات، بویه بهردهوام
سه رقاله، بهردهوام سکالادهکات، بهلام
له بهرانبهردا کهسیکی زۆر تیکۆشه ره، زۆر
دلسۆزه، زانیاریهکی فراوان وئهمونیکی زۆری
له بواری کاره کهیدا هیه.

به پوه بهر: پیاویکه برپای به دهستوری کۆمپانیا (یان
پیرهوی ناوخوی کۆمپانیا) هیه، کارهکانی
له دانانی نهخشه وه دهست پییدهکات،
له جیبه جی کردندا کوتایی دیت، به فهراندان
و به دوا داچون و چاودیریکردنی راپه پانسدنی
کارهکانیشدا تی دهپه پیت.

هیچ لاریهکی نیه له وهی هه موو ته مهنی
وهزیفی خوی له به دوا داچوونی وورده کاریهکان

وپیشت بهستن به بریاره کاندایا به سهر بهریت،
ئامارژه و نیشانه یشی بریتیه له ئه نجامه کان.

سه کرد: پیاویکی داهینه ره، ده توانیت زور به ئاسانی
به اوردی حال و بانی کاریک بکیت به ره وهی
ئه وه بیته ناویه وه، له گهل ئه و کاتانه دا که ئه وه
ها توته ناوکاره که وه، لیزانه له دانانی نه خشه وه
دیدگادا، کارزانه له جیبه جی کردنی دیدگادا،
شاره زایه له جوشدانی دلگهرمی وهانندان
له ناخی ئه ندام و فرمانبهره کانیدا،
به شیویه کی قه شهنگ په یوه ندی له گهل ئه وانی
تردا ده گریت، له هه مبه ر کی شه کاندایا نه ره،
ده توانی به ئاسانی به سه رکی شه کاندایا زال ببیت،
پی وایه ئه وه گروپه ی کاری له گهل دا ده که ن
له هه رشتیکی تر گرنگتره بو ی، بایه خ به لایه نی
مرویی ده دات، له به ره ئه وه هه مووان خوشیان
ده ویت، چه زده که ن کاری له گهل دا بکه ن،
باکاره که له خودی خویشیدا ناره حه ت و سه خت
بیت.

جياوازيه گاني نيوان بهرپوه بهر وسهرگرده:

به گويړه ي گوڅاري (فورچن) جياوازيه كي گوره هه يه له نيو ان بهرپوه بهري كلاسيكي وسهرگرده ي داهينه ردا:

سهرگرده	بهرپوه بهر
له هر كارتيكـدا كـ رايده په پرينيت، داهينان دهكات	نهوكاره راده په پريني كـپي سپيردراوه
به رده وام گه شه به كارمه كه نه دات وبه دواي نهو شتانه دا دهگه پريت كه بؤ كارمه كه سود به خشن	كارده كات بؤ به رده وام بووني رهوتي كارمه كه
له بهرپوه بهر دني گروهه كه يـدا، پشت به تواناو متمانه ي خوي ده به ستي.	به پشت به ستن به تواناو زالده ستي و پله ي وه زيفي، گروهه كه ي بهرپوه ده بات
هه موو كاريني راست دهكات	به شه يوه ي راست نهركه پنيويسته گاني سهرشاني جي به جي دهكات

خه سلته ته گانی سه رکرده ی کارا

ئایا خه سلته تی دیاریکراو هه ن،
که پیویست بی له که سایه تی
سه رکرده دا هه بن؟

ئه م پرسه، بابه تیکی جیگه
مشتومره و زانایانی بواری
به ریوه بردن له میژه له باره یه وه
ناکوکن، تاهه نوکesh، هه ندیک
هه ن ده لئین: هه ندی خه سلته

له ئارادان که پیویسته له سه رکرده دا هه بن... له به رانبه ریشدا
هه ندیکی تر ده لئین: تایبه تمه ندکردنی سه رکرده به هه ندی
خه سلته تی دیاریکراو وه کاریکی راست نیه، به لکو
سه رکرده کان به پیی خه سلته و سیمایان جیاوازن.

له مه شدا به لگه یان ئه وه یه هه ندی له سه رکرده کان ده بینین
هیور و له سه رخون، هه ندیکی تریان شوپش گیپانه و
توندوتیژن، هه ندیکیان زمانپاراون، وه ئی هه ندی سه رکرده ی
تر کپوکپن و بریاره کانیاان له هیوریدا ده دن. هه روه ها هه ندی
له سه رکرده کان دم به خه ندن و کاریزمایه کی کومه لایه تی
ئه فسوناوییان هه یه، که چی هه ندیکی تر له سه رکرده کان
پووگرژو پیداگرن.

(پیتەر درکەر) که مامۆستایه کی به ناوبانگی بواری کارگیریه، له سههری سه ره وهی ئه وکه سانه وه راوه ستاوه که پییان وایه مایه ی هه وانته یه گه ره ندی خه سلته دیاریکراو بو سه ره کرده کان ده ست نیشان بگریت. ئه و مامۆستایه له دوای به دوادا چون و لیکوئینه وه یه کی زور، ئه وه ی روون کردو ته وه که مه سه له که، مه سه له ی هه ندی خه سلته نیه که پیویست بی له سه ره کرده کانداه بن، به لکو مه سه له که راده وه ستیته سه ره بارودوخ وه ئویسته کان، هه ره ها راده وه ستیته سه ره توانای سه ره کرده له وه رگریتی بریاری گونجاو له به رانبهر مه سه له کانداه راستی شدا، پرسه که پرسیکه جیگه ی مشتومره، هه ره پسپوړیکی بواره که بگریت، رایه کی جیاوازی هه یه که چی له هه مان کاتدا شیوه کو ده نگیه که هه یه له نیوان هه موو دامه زراوه کانداه سه باره ت به وه ی هه ندی خه سلته ی گشتی هه یه پیویسته له وکه سانه دا هه بن که پۆسته کانی سه ره کردایه تی به ریوه ده به ن. سه ره باری بروابوون به وه ی ئه و خه سلته تایبه تانه ی که له ژماردن نایه ن، زورگرنگ و پرپایه خن، وه ئی دوا جار هه ندی هیلی گشتی هه یه بوکه سایه تی سه ره کرده. به بریوای من، هه ندی تایبه تمه ندی و خه سلته ی گرنگ هه یه، پیویسته له که سایه تی سه ره کرده دا هه بن:

شیکردنه ووی خه سه له تی سه رکردایه تی	خه سه له تی
<p>لینکولینه و مکان دهریا نخستوه سهرکرده مکان ۸۰٪ ی کاتیای له پلانداناندا به سهرده بن، ۲۰٪ له جیبه جن کردندا و هیچ شتنی بۆ بهخت جی ناهیلن</p>	<p>پلانان دانان</p>
<p>سهرکرده له ناو ژینگه ی رینکخراودا کاردهکات، خویشی هه مووشته کانی رینکخراوه، هه ره له کاته کانی هه بگره تا کو نامانج و کاره له پیشینه کانی، تا کو دهگاته رینکخستنی نویسنکه و کاغه زه کانی به ردهستی</p>	<p>رینکخستن</p>
<p>سهرکردایه تی بریتیه له هونه ری به یاردان، سهرکرده پوودا و دروست دهکات، چاوه پروان ناکات چی پوو دهدات.</p>	<p>به یاردان</p>
<p>لیزانه له په یوه ندی گرتن له گه ل له وانی ترده، ده زانی چون ده دویت وپه یامی خوی به به ران به ره کانی ده گه یه نیت، گوینگریکی باش وگفتوگو کارینکی قه شه نگیشه</p>	<p>زیره کی کومه لایه تی</p>
<p>ده زانی چون کار پاده سپیری به که سانی تر، که ی کار پاده سپیری، کار به و که سانه ده سپیری که ده توانن جیبه جینی بکن.</p>	<p>کار پی سپاردن</p>

خاوهنى سەرنجى تيزه

ئەشتانە دەپىنى كەلەننى تر نايان
بىنن، پەخنە قبولۇ دەكات، ئەو
دەتوانى نەخشەى داھىنەرەنە دابنى،
دەگەرمى بەرانبەر بىرۆكەى تازەو
داھىنەرەنە لەناخى ئەوانى تردا
دەچىنىت.

ھاندان

تواناي ئەوئى ھەيە گىيانى دەگەرمى
وھاندان لەناخى ئەندامەكانىدا بچىنى،
بېرەى بەھىزى ھاندان ھەيە لە
بەگەرخستنى تواناي ئەندامەكانىدا.

پۇشنىرى

زانىارى بەلىشاو، پەيەكى بلىدى
زانستى ھەيە، پەرە بەخۆى
دەدات، لەپىنى خويندەنەرە وخولى
پاھىنانەرە پەرە بەخۆى دەدات

متمانە

سەرکردەى بىن متمانە لەدنىادا نىە،
متمانەى سەرکردە بە تواناو بىرو
باوەرەكانى، ئەو توانايەى بىن
دەبەخشى كە زال بىت بەسەر
گىرگرفت وكىشەكاندا.

پاھەندىبون بەنەخشەكانەرە

زۆر پاھەندە بەو نەخشەوپلانانەرە
كەدايان دەنىت، دلىنایە لەوئى كەشتن
بەمەبەست پىنویستى بەھول و
كۆشش وکارکردن ھەيە، بۆيە پىنى
وايە دەبىن بەردەوام و تاكۆتايى بەبىن

پاڤەندىي پەوشتى

پەش بىنى وىن ئومىدبۇون، پاڤەندىي
بەنەخشەكانىيەو وچۆك دانەدات
وخۆي نەدات بەدەستەرە.

نەم خەسلەتە لەگىرنگىر
وبەھىزىترىن خەسلەتەكانى سەركردەي
سەركەوتو، نەخاسەمە لەنىو دىدگاي
ئىسلامىدا، چونكە سەركردە ناتوانى
دەستكەوتى دىنييى و خىرا،
لەسەرحسابى يىروباوېرو بەھاكانى
بەدەست بىنىت.

ھەرەھا لىكۆلېنەرە تازەكانىش
جەخت لەرە دەكەنەرە،
شۆيىنگەوتوھكان زۆر بەتوندى كارلىك
لەگەن سەركردەي بەرپەوشتا دەكەن
ولەمامەلەكردنىشيان لەگەلدا زىاتر
ھەست بەدنىيى دەكەن.

مەرج نىيە سەركردە بلىمەت بىت، بەلام
مەرجە زىرەكى لەسەروى مام
ناوھندەرە بىت، تاكو بتوانى
مامەلەبكات لەگەن داتا
جۇراوچۆرەكان وگرفتە لەناكاوھكان و
ھەلوئىستە سەختەكاندا.

زىرەكى ئاوەز

ئەوانەى نوسىمانەو، ھەندى خەسەت يان تايبەتەندى
كەسايەتى سەركرە بوون، بەلام ھېچ جەخت لەوھش
بەينەو كەسەلەكە زۆر لەو قوئترە كەتەنە
خەسەتگەلىكى ديارىكراوین. وەئى من بەو كارەم ھەولەدا ئەو
خەسەتەنە بەخەمە بەرچاۋ كەپنەم واىە پئويستە لەسەركرەدا
ھەبن وسەركرە بەبى ئەو خەسەتەنە ناتوانى كاراۋ
لەر كەوتەبىت.

خەوت نەيىنە كەي سەر كىردە

۱- تۆخاوەنى بىرى خۆتى:

جەنگ.. ھىچ نىيە جگە لە بېرىارىك

" وینستۆن چەرچل"

سەر كىردا يەتى برىتتە لە ھونەرى بېرىاردان
ئەگەر خەلكى بەگشتى بېرىارى پۆژانە سەبارەت بە كاروبارە جورا
جۆرەكانى ژيانيان دەر بگەن. ئەوا سەر كىردە دەبى بېرىارى
چارەنوسساز دەرىكات، لەوانە يە بېرىارەكانى سەر كىردە خۆي
وشوینكەوتەكانى بگەيەننە لوتكەكانى سەر كەوتن، ياخود
بىيانخەنە خواری خوارەوہى دۆلى شكست.

سەر كىردە يەك نابىنى بەبى بوىرى لە بېرىارداندا،

ئەستەمە كەسىك پلەو پۆستى وەرگرت، بەلام

دورىيت لە پروبەرەكانى بېرىاردان وليكەوتەكانى.

لەوانە يە كەسىك گەر زۆر سەرنج بەدات لە حال و بالى مروڤەكان،

تیبىنى بكات تەواوى مروڤەكان لە پروسەى بېرىاردان دەترسن،

چونكە بېرىاردان ئەنجامى لىدەكەويتەوہ، بەرگەگرتنى ئەو ئەنجام و

ليكەوتانەش، تەنھا لە تواناي مروڤە بەھيزەكاندا يە، نەك لاوازو

مروڤە سادەكان.

ئەو جۆرە كەسانە پەنادەبەنە بەرناوچە (پووبەر) يىك پىيان وايە ناوچەى بىۋەييە، بەۋەپرازىن كەھەمىشە لەنىۋ گروپى كارلىكراۋدا بژىن، ئەۋىتر نەخشەيان بۇ بكىشىت، ئەۋىتر لەبرىتى ئەۋان ئۇبالى ھەلەكانىش لەئەستۋىگرىت.

بەلام سەركردهى راستەقىنە، ھىچكات كەمتەرخەمى ناكات لەبىرىاردان بە پشت بەستن بەۋ مىكانىزمە كردهىيانەى لەبەردەستىدان، بەگەرانەۋە بۇلاى ئەزمون وشارەزايىەكانى خۇى. پاشان خۇيشى ئامادە دەكات بۇ لەئەستۋىگرتنى لىكەۋتەى بىرىارەكانى، تەنانت ئەگەر ھەلەيشى كرىبى.

چۈن بىرىارىكى ھەلە دەدەيت؟

نەخىر لەنىۋ ناۋنىشانى ئەم بىرگەيەدا ھەلەيەك پوۋى نەداۋە، بەلكو بىرىارە ھەلەكان ھۆكارو ھاندەرى خۇيان ھەيە، ئەگەر ئەۋ ھۆكارو ھاندەرانە بناسىن، دەتۋانىن خۇمانىيان لى دور بىخەينەۋە... لەكۈنەۋە ھۇزانقانلىكى عارەب گوتۋىەتى:

خرابەم ناسى، نەك لەپىناۋى خرابەدا، بەلكو بۇئەۋەى خۇمى لى بىپارىزم ھەركەس خرابە لەچاكە جىانەكاتەۋە، دەكەۋىتە ناۋ خرابەۋە.

۱- تورپەيى: ھىچ شتى لەتورپەيى خرابىتر نىە ئەگەر بتەۋى بىكەيتە يارمەتى دەدرت لە دەركردنى بىرىارىكدا، تورپەيى ھەستىكى قىزەۋنە، دەتۋانى پەردە بىخاتەسەر چاۋەكانت، بەۋەش كۋىردەبىت

لهئاست بينينى راستيدا، هستى بينينت تيك ديدات وراستيهكان بهئاوهژوو كراوى دهبينيت. بويه لهو حالتهدا بريارهكانت لهسر بنه مائهكى شپړيو دهن، ئاي چنده زورن نهوكه سانهى كه په نجهى خويان دهگزن له پاي نه وهى له كاتى توپه ييدا برياريانداوه. كه چى په شيمان بونه وهش سوودى نيه بويان وداديان نادات.

باشترين شت نهويه له كاتى توپه بوندا هيچ بريار وفهرمانيك دهرنه كهيت. بهلكو چاوه پروان بكهيت تاكو هيور دهبيتته وه ونه هریمه نى توپه يى لیت دور دهكه ويته وه. دهبنى بزانيت بيدهنگ بيت باشتره له وهى په شيمان بيته وه.

۲- سواربوونى ملي هيلاكى: ميشكى هيلاك ناتوانى به چوستى كاربكات، جهستهى ماندوو كاريگه رى داده نيت له سر بيركردنه وه وپروسهى برياردانمان... شله ژان وفشاره كانى كار، وامان ليده كه ن بريارگه ليك دهر بكه ين كه مافى خويان له بيركردنه وهو لينوارين پى نه دراوه.

كه واته له سه رملى هيلاكى دابه زهو ميشك وجهسته ت هيور بكه ره وه و پشوويان پى بده، بهر له وهى برياريكى يه كلایى كه ره وه دهر بكه يت، كه له وان هيه ماوه يه كى دورو دريژ به ده ستى نه نجامه كانيه وه بنالينيت.

۳- شوين ئاره زوه كانت ده كه ويت: كاتى ده ته وى برياريك دهر بكه يت، پيوسته به ته واوى له ئاره زوه كانت سه باره ت به پرووگه يه كى برياره كه ت خوت دارنيت. بهلكو دهبنى به شيوه يه كى

دادگهراڻه سهرنجى هموو پووكار وئهلتهرناٽيفه بهردهستهكان
بدهيت. نهنگى نيه نهگه راي يهكك لهئندام وپراويژكارهكانت
وهربگريت وكارى پئ بكهيت نهگه راسٽيت ٽيڊا بينى. ههق
تهنهابهوهى ئيمه بپروامان پئى ههبيٽ نابيٽه ههق، ههروهه
ناههقيش تهنه بهوه نابيٽه ناههق كهئيمه بپروامان پئى نيه. كهواته
نهرم به... دادگه ر بهر.

٤- پوڙساكى ترس: لهكاتى بپريارداندا پڙچكه به بهزانست
وزانيارى وميكانيزمى كردهيى. دواچار دهست بهجيبهجي كرنى
نهخشهكانت بكه بهبئ هيچ ترس وسله مينه وهيهك.

ترس، دهمان شلهژيٽ ووامان ليدهكات بپريارى ناراست بدهين.
بهتايبت نهو ترسه زورترين جار سهردانمان دهكات، كهبههوى
شكستى نهزمونهكانى پيشومانوه بومان دروست بووه. نهو ترسه
تهومزك له بي ئوميدى و سله مينه وهمان بهسهردا ديئى.

٥- گاريگهريه دهرهگيهكان: پئويسته گيروگرفته تاكه كهسيهكانت
دووربخه يتهوه لهپروسهى بپرياردان، ههروهه لهكاتى بپريارداندا،
دهبئ گيروگرفته لاههكيهكانى كاركردن دوور بخه يتهوه لهميشك
وييركردهوهى خوت.

٦- ئايدىايى بوونى زياد لهپويست: ئايدىايى بوون لهپروسهى
بپريارداندا شتيكى خراپه، زوربهى نهوانهى لهو كومپانيان بهدان كه
پوتينيكي خاو پيرهو دهكن، بپريارنادهن مهگه ر دواى نهوهى
دلنيابن لهوهى بپريارهكانيان (١٠٠٪) باش دهبن و (١٠٠٪) نمونهيى

دەبن. وەلى دەبىي بزانين ھەلى زۆر قەشەنگمان لە دەست دەردەچى
ئەگەر نيازمان وابى بپيارى بى كەم و كورتى دەربكەين.

۷- كاتى ھەلە: ھەركارىك كاتى خۆى ھەيە. بپياردان لەكاتى
ھەلەو نەگونجاودا، زياد لەھەر فاكتەرىكى تر بپيارەكانمان
دووچارى ھەلەكردن دەكات، ھەل لە دەست مەدەو بپياردان دوا
مەخە، لەوانەيە ئەو دواخستنه زۆر دوورت بخاتەو، ئيتەر لەدواى
ئەو بپياريش بەدەيت سوودى نابى.

رېگى تۆ بەرەو بېياردانى كارا

گوتمان: ھەرمۇڧىك بگىرى پۇژانە جۇرەھا بېيار دەردەكات،
تەننەت ئەو كەسانەش كە بېياريانداو ھىچ بېيارىك نەدەن،
ئەو ھەراستىدا بېياريانداو ھىچ جۇرە بېيارىك نەدەن؟!؟
بەلام جىاوازى ھەيە لەنىوان بېيارىك بۇ خواردىنى خۇراكى
يان كېرنى پۇژنامەيەك لەگەل بېيارىكدا كەبەھۇيەو
چارەنوسى پارچەزەويەك بگۇردىت...

لەبەرنەو خويىنەرى خۇشەويىستەم، ئەم
نۇكلىلەت پىشكەش دەكەم، بەھۇي ئەم
نۇ كلىلەو دەتوانىت بېيارى بەھىزو
كارىگەر دەرىكەيت.

۱- بېياردان بگەرە مېتۇدى ژيان:

پرۇسەي بېياردان پىويىستى بەمەشق ومومارەسەكردن
ھەيە، ئەوكەسەي راھاتو ھەسەر بېياردان بابېيارەكانى
سادەوساكارىش بن، ئەو رېگى بېياردانى بەھىزو گەرە
دەبىت، بەو پىيەش ئاساتر بېيار ئەدات لەوكەسەي
كەلەسەر بېياردان رانەھاتو.

۲- باچاویکت بو چاودئیریکردن له سه رخۆت بیټ:

ئەمەش بۆئەوێ ئەو بېریارە باشانە ببینیت کە پێشتر داوتن و ئەو سودانەش لە داها تودا لە بەرچاوی بگریت کە بەهۆی بېریارە کەوێ دەستت کەوتوون، هەر وەها بۆئەوێ بېریارە خراپەکان شیبکەیتەو تاکو چاریکی تر نە کەویتەو ناویان.

۳- راویژبگە:

پێغه مبه‌رمان (درودی خوای له سه‌ر بی) فیئری کردوین بەر له‌هوی کاره گه‌وره‌کان بکه‌ین، راویژ به‌که‌سانی تریکه‌ین. ئەم فه‌رمانه‌ی پێغه‌مبه‌ر (درودی خوای له سه‌ر بی) پره‌نسیپێکی کارگیریه‌و پێویسته‌ ده‌ستی پێوه‌ بگیریٔت. به‌لام ناگادار به‌! راویژ به‌و که‌سانه‌ بکه‌ که‌ سوود له‌ شاره‌زایی وتیژی ناوه‌زیان وه‌رده‌گریٔت.

۴- که‌وشیکی تر له‌پێ بگه‌:

په‌ندیك هه‌یه‌ ده‌لیت: (پێویسته‌ت به‌وه‌ هه‌یه‌ به‌که‌وشه‌کانی منه‌وه‌ بپۆیت به‌رێدا، تاکو پاسه‌تی بو‌ چونه‌کانم بزانیٔت) له‌به‌رئەوه‌ من نامۆزگاریٔت ده‌که‌م له‌ دیدگا‌کانی تریشه‌وه‌ سه‌یری گرفته‌که‌ بکه‌، که‌وشیٔتی تر له‌پێ بکه‌، له‌وانه‌یه‌ چاره‌سه‌ر له‌نیو دیدگا‌که‌ی تر دا بیٔت. دله‌یا به‌ له‌وه‌ی هه‌ر گرفته‌یک بگریٔت سه‌ی دیدگای هه‌یه‌، دیدگای تو، دیدگای به‌رانبه‌ر که‌ت، دیدگای سه‌یه‌میشه‌ که‌ بی لایه‌ن و ساغله‌مه‌.

۵- ههق وپراستی جیابکهرهوه لههستهکانت:

کاتی بریاریک ددهیت، ههول بده خوت پزگار بکه لههسته پیشوهختهکانت، چونکه خوش ویستن وپق لیبونوه پیوهریکی باش نین تاکو بهپشت بهستن بهوان بریار بدری. لهبهرئوهوه دهبینین سهروهومان عومهری کوپی خهتاب) رمزای خوای لی بی) پوژیکیان چاوی به بکوژی براکهی، عومهر پیی دهلیت: لهبهر چاوم وون ببه. کابرا پیی دهلیت: ئایا بهوهی رقت لیمه هیچ له مافهکانم کهم دهبیتهوه؟ عومهر دهلیت: نهخیر. کابرا دهلیت: (جگه لهژنان کهس لهسهه خوشهویستی ناگری... کهواته ههستهکانی بهرانبهه ئهوکابراینه، نهبوو نههوی ئهوهی بهههق بریار بدات لهبارهیهوه.

۶- تو بهههمیشهیی لهسهه ههق نیت ونهت پیکاهه:

لهوانهیه پوژیک لهپوژان لهخوبایی بوون وامان لیبکات پییمان وابی تهنها لهبهرئوهوهی له پوستیکی سهرکردایهتیداین، ئهوا بهههمیشهیی ئیمه لهسهه ههقین وپراستیمان پیکاهه، بهو پییهش دهست بگرین بهبریارو پراستی بوچونهکانمانهوه. ئهههش خهسلهتی ئهوکهسانه نیه که بریاری پراستی ودروست دهردهکهن. بهلکو پیویسته لهههستی لهخوبایی بوون ودهستگرتن بهپرای خویمانوه

پزگارین، بۆئەوہی بتوانین بەرگینکی راست و ساغلم بکەین
بە بەری بپیارەکانماندا.

۷- بپیار بەجیبەجی کردن ئەبی، نابیتە بپیار:

ئەو بپیارە ی کە لەنیو دۆسیە و پەفەو تاقەکاندا دادەنریت هیچ
نرخینکی نیە، بەلام ئەگەر پشت ئەستور بویت و دانیابویت لەوہی
پشت ئەستوریکەت راست و دروستە، ئەوا پشت بەخوا ببەستە
و بپیارەکەت جیبەجی بکە.

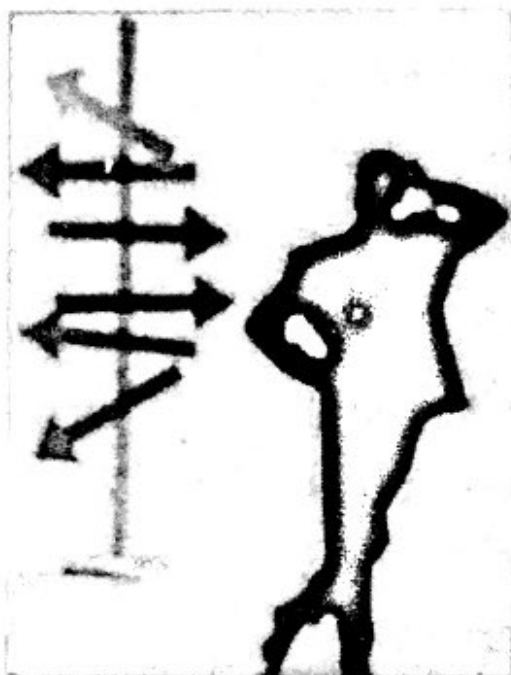
۸- تاگو کوتاھەنگاو، بەدوای بپیارەکەتدا بچۆ:

بەدوادا چونی ئەو بپیارانە ی کە واژۆیان لەسەر کراوہ کاریکی زۆر
گرنگە، بەدوادا چونیش لەهیز و پیزی خودی بپیارەکەوہیە. لەبەر
ئەوہ نابێ بەکەم سەیری بکەین.

۹- بپیارەکان بۆیە دەدرین تاگەرەکان ئاسان بکەن:

لەبەرئەوہ پیویستە بپیارەکان نەرم بن، تۆش دەبی لەکاتی
بپیارداندا پەچاوی ئەو راستیە بکەیت و لەناو بپیارەکەدا ئەو
خەسلەتە پەنگ بداتەوہ، بۆ ئەوہی بتوانی بەگویرە ی پیشہاتەکان
بپیارەکەت ھەموار بکەیت.

چون برپاریکی خیرا ددهیت؟

لهوانهیه هه مو مروقهکان
یهکسان بن له برپاردانی
ساغلم لهکاته ئاساییهکاندا،
بهلام تهنهها سهکرده
نایابهکان دهتوانن لهکاته
یهکلایی کهروهکاندا برپاری
یهکلایی کهروه بدن!!.

لههندی کاتدا، بواری ئهوه نییه

برپاردان دوابخری، چونکه پیدهچی لهو دواخستنه مهترسی
بکهوئتهوه، جائایا ئهو جوړه برپارانه خاوهنی ستراتژیتهتی
دیاریکراوی خوئیانن؟.

وهلامهکه: بهئی یه...

چهند ریگهیهک ههیه کهدهتوانیت لهمیانهیانهوه برپاری بهپهله
بدهیت. بهلام من پیم باشه (خشتهی فرانکلین) لهبرپارداندا پیروه
بکهیت.

خشتهی فرانکلین: بنیامین فرانکلین یهکیکه

لهدامهزینهری ههره بهناوبانگهکانی ولاته

یه کگرتو مگان و سیمبولیکی مهزنی نه مریکایه.
فرانکلین خاوهنی شیوازیکی بهسود بوو له
بریاردانی بهپهله دا. نه و له کاتی بریارداند
خشته یه کی دروست دهکرد که پیک دهات
له دوو ستون، له سه ره وهی ستونی یه که مدا
دهینوسی (بهلی) له دوو میشیاندا دهینوسی
(نه خیر). هه موخاله باشه کانی بریاردانه کی
له ژیر ستونی (بهلی) وخاله خراپه کانیشی له
ژیر ستونی (نه خیر) دا دهنوسی وه، ئینجا
له هر ستونیکدا خالی زیاتر هه بویه،
به وباره دا بریاری نه دا.

خوینهری خوشه ویستم، منیش ناموزگاری نه وهت ده کم که
له هر گیروگرتیکدا پوو به پووت ده بیته وه، به شیوازیکی
داهینه رانه ی ناباو بیر بکه ره وه، له گوشه یه کی تازه وه ته ماشای
گرفته که بکه، له نیو گه نجینه ی بیرو که کانتدا به دوا ی نه
رینگه چارانده دا بگه پئی که یار مه تیت نه دن له پرۆسه ی بریاداندا.
هه روه ها ده مه وی نه وت وه بیر بینمه وه که له حاله تی بریاره
به په له کاند، هه رگیز نابئی بیر کردنه وهی چرت له بیر بچی، به لکو
هه ول بده تاده گونجیت دریزترین ماوه بیرله بریاره که ت بکه ره وه.
پوخته ی مه به ست: بریاردان کلیلی سه ر کردایه تی کردنه،
ئینجا بو نه وهی بریاری ته ندروست

بدهیت، ناگاداربه: تورمه به، مه ترسه،
شوین نارهنزه کانت مه که وه
ومه شله ژئی. هرگیز نایدیای بیوونی
زیاد له پیویست له خشته نه بات،
کات به فیرومه ده وکاتیکیش له راستی
ودروستی زانیاریه کانی به رده ست
دلنیان به بیت، له سه ر بنه میان
بریارمه ده...

هول بده بریاری پوزانه بدهیت وله هله کانی پیشوته وه
نه زمون وهرگریست و فیربیت... هول بده داینه ر بیت
وهنگاو به هنگاو به دوا ی بریاره که تدا بچو تا کو جیبه جی
ده کری.

له کو تایدا: بیگومان جاری واده بی بریاری هله دهرده که بیت،
نه وه ریسه ای ژیانه، به لام مروقی زیره ک نه و
که سه یه که له هله کانی وه فیرده بی وپه ند
وهرده کری، دواتریش کار ده کات بوئه وه ی
نه و هله یه له رابردودا کردویتی
دووباره ی نه کاته وه.

۲- تروسكايى ھاندان:

ھەموو دەستكەوتە گ—ھورەكان
چىرۆك وبەسەرھاتى گياننىكن كە
ليوان ليويوھلەھاندان و، دلگەرميش
جۆشى داوھ.

"د.ديراھيم ھەقى"

كارو كردهوھكانمان ئەگەر ھاندانيان تىدانەبىت دەبنە پۈتۈن
وبىگارى، بەبى ھىچ جۆرە دلگەرمىەك پايان دەپەرىنن.
زۆركەس دەناسم كارە زۆرباش ونايا بەكانى خويان وازلى ھىناوھ،
چونكە پادەى پىويستى ھاندانيان تىدا نەدۆزىوھتەوھ، بۆيە
بەناچارى پۈشتون لەنيو بواری تردا بەدوای ھانداندا گەراون.
لەراستىدا ئەو دەرونەى كەپىويستى بەھاندان بىت و دەستى
نەكەويت ويەكىك لە ھاندەرە بەھىزەكانى لەدەستدابیت، ئەوا
ژيانىكى بى گيان بەسەردەبات، و رەى دەپوخىت باعەزمىشى جەزم
بىت.

ليگەرى بايەگەمجار بەناسانى پىناسەيەكى ھاندان بگەين و بلىين:
بەگوپرەى پىناسەى (د.دينيس واتلى) لەپەرتوكى (ھاندان
لەپووى دەرونىوھ) ھاندان برىتيە لە: دۇخىكە ئارەزوى مروۋ

دروستی دهکات. کاتی ئاره‌زویهک به‌سه‌رتدا زال ده‌بی، یان زور
حه‌زت له‌ویه ئامانجیکی دیاریکراو به‌دی بینیت، یان پوو به‌پووی
ئاسته‌نگی ده‌بیته‌وه که‌ه‌موو هه‌ول وکۆشش وه‌سته‌کانت به‌لای
خویدا ده‌بات، ئەوا تۆله‌م حاله‌ته‌دا زور هاندراویت، به‌وپیشه‌ش
پیداگریت له‌سه‌ر گه‌شتنت به‌ئامانجه‌که‌ت زور گه‌وره‌یه و بواری
شکست هینانی تیدانیه.

ئاسایی هاندانیش له‌چوار قوناغ پیکدی‌ت، یه‌که‌مجار به‌ئاره‌زووی
به‌تین ده‌ست پیده‌کات، پاشان کرداره‌کانی خه‌یال به‌مه‌به‌ستی
ده‌وله‌مه‌ندکردن وه‌سه‌قامگیرکردنی ئەو ئاره‌زووه‌ دیته‌پیشه‌وه،
دو‌اجار قوناغی (دواندنی خود) که‌مرۆڤ له‌گه‌ل خویدا پیی
هه‌لده‌ستی دیته‌پیشه‌وه، له‌م قوناغه‌دا مرۆڤ ئەوه به‌ناخی خوی
پاده‌گه‌یه‌نیت که‌ده‌بی به‌بی خاوه‌ خاوه‌کردن به‌ره‌و ئامانجه‌که‌ی
بچیت، له‌پاش ئەوه قوناغی کارکردن دیت، له‌م قوناغه‌دا به
متمان‌ه‌وه هه‌نگاو هه‌لده‌گریت وه‌زانیا‌ری وئاره‌زو پرچه‌کیت و
به‌ره‌و ئامانجه‌ دیاریکراوه‌ که‌ت ئەچیت، ئەو ئامانجه‌ی که‌بوته‌
به‌شیک له‌بیرکردنه‌وت.

بەسەرھاتىك:

ژمارەيەك سەرباز ھەببون لەجەنگىك
ھەلاتببون كەتيايدا دۆراببون، بەرپىگەوہ ببون
چاويان بەپياويكى پيرو ژنيك كەوت
كەمنداىكى كەربوہ سەر قەلادوشكانى،
داوايان لىكرد ھاوپىيان بن تاكو دەگەنە
شويىنى مەبەست، سەربازەكان قايىل ببون
بەلام مەرجيان ئەوہبوو پىويستە ھەركەس
بەرپىسيارى خوى بىت، منداآلەكەش بەنۆرە
بكەنە كۆل تاكو دەگەنە شوينەكە.

رپىگەسەختەكە دەستى پىكرد، لەپاش شەو وپوژنيك پياوہ
ئەختيارەكە كەوتە سەرزەوى، بۆيە داواى لىكردن لىي بگەرىن
ھەرچى بەسەردى قەيدى نىە، بەلكو ئەوان بتوانن خويان پزگار
بكەن... ھەوليان لەگەلدا، بەلام دواجار بپريارباندا وازى لى بىنن،
وہ لى ژنەكە بە پشت ئەستورىەوہ چوو بەلايەوہ ومنداآلە بچوكەكەى
خستە بەردەستى وپىي گوت: سەرەى تۆيە منداآلەكە
ھەلگريت. ئىنجا بەبى ئەوہى چاوہ پروانى وەلامى پىرەمىردەكە بكات
پوشت تاكو بگاتەوہ بەسەربازەكاندا!!

لەدواى ماوہيەك بىنيان وا پىرەپياوہكە منداآلەكەيشى ھەلگرتوہ
وہ پرتاو بەدواياندا دىت و بانگيان لىدەكات بۆئەوہى بوەستن تاكو
پىياندا بگاتەوہ..

لەم چىرۆكەدا دەبينىن چۆن لەكاتىكىدا ئەو پىياوھ شتىكى نەما
 ھانى بدات و بى ئومىدبوو، ئىتر نەيتوانى پابكات وخوى دەرباز
 بكات، بەلام لەكاتىكىدا ژنەكە مندالەكەي بەسەردا خست،
 ئەوھانىدا و پاشماوھى ھىزە پەنگخواردوھكانى ناخى بزواند و
 ھانىدا بۆ بەردەوامىدان بەھەول و تەقەلاي خۆ پزگاركردن.
 بۆيە تاجەندە ھاندەرەكان بەھىزىن و بچنە ناو ناخ و دلى مروڤەوھ،
 بەو رادەيە مروڤ پىدادەگرى و سەختگىر دەبى بۆگەشتن بە
 ئامانجەكانى.

سى جۆرەكەي ھاندان:

۱- ھاندەرى مانەوھ: ئەم ھاندەرە بەكۆنترىن ھاندەر لەرەفتارى
 مروڤدا لەقەلەم ئەدرى، ھەرھەموومان
 كاردەكەين وھەول دەدەين بۆ تىركردنى ئاتاجە
 سەرەكەيەكانمان لەمانەوھدا (بى وھىي، خۆراك،
 ئاو، پىداوئىستىيەكانى گوزەران) بۆيە
 ھەربەوھەندەي ھەست بىكەين مەترسىيەك لەسەر
 ئەو ئاتاجانەمان ھەيە، زۆر بەپەلە و توندوتىژى
 ھەول بۆ بە دەست ھاوردن و مكوپكردن
 ھەريەك لەو ئاتاجانە دەدەين.

لەجەنگەکاندا دەبینین سەربازەکان زۆر بەهێزو گەرم و گۆرپەووە
 دەجەنگن، کەچی کاتی جەنگە کە هیور دەبیتەووە خۆیان ئەدەن
 بەزەویداو ناتوانن بجولێنەووە، بەلام کەدوو بارە جەنگ دەستی
 پیکردەووە، دەست بەجی ئەوانیش هەلەدەستەووە و بەگورج و گۆلی
 شەڕ دەکەن، ئەو هاندەری مانەووە کە یە پالیان پێووە دەنیت و هانیان
 ئەدات بۆ زالی بون بەسەر هیلایکی وشەکەتی و تەنانەت بەسەر
 برینداریشدا.

۲- هاندەرە دەرەکیەکان: مەروە بەتەنە ناژی، ناشکری لەوژینگەو
 کۆمەلگە یە داپەردری کە تیایدا دەژی. هەمیشە
 کۆمەلگە پەگەزی هاندەرە، دەرپەینی هاندەرە
 پیشکەش مەروە دەکات، هۆکارەکانی
 راگەیاندنیش پۆلی خۆیان دەگێرن، ئەمە
 وێرای خزم و کەسوکارو هاوێری و دوستان.

هەرەها کتیب و خولە جۆراو جۆرەکان پووبەریکی گەورە ی هاندان
 پیشکەش دەکەن، زۆر جار ئاماژە ی هاندان زۆر بەرز دەبی
 لەکاتی کدا نوسراویکی پەرەهەلەنان و دلگەرمی دەخوینینەووە، یان
 ئامادە ی خولیکی بەهێزدەیین.

خوینەری خوشەویستم... دەمەوی لەو راستیەش ئاگاداریت
 کە هاندەرە دەرەکیەکان لە دوا ی ماوہیەکی کورت بریک و باکیان

وون دەكەن، لەبەرئەو پېيويستە ھاندەرەكانى ھەر كامىكمان لەناو ناخى خۇماندا بن، نابى چاوپروانى ھاندانى دەرەكى بگەين، ئىدى چ سوپاسى برادەرىك يان ھاندانى سەرکردەكەمان بىت.

۳- ھاندانى ناوەكى: ئەمجۆرە ھاندانە پايەى سەرەكىە لەنىو ناخى ھەركەسىكى كاراۋ لىھاتوودا، بەھىزترىن و كارىگەرتىن و بەردەوامترىن جۆرى ھاندانىشە. مەروۇ كاتى بەرپەرەوى ژياندا دەپوات، دەبىنى ژمارەيەك لەمپەرو ئاستەنگ وھۆكارى تىرى بى ئومىد كىردن لەبەردەمىدان، ھەرودھا دەبىنى ئەوكەسانەى دژايەتى دەكەن ژمارەيان زۆر زياترە لەوكەسانەى ھانى دەدەن وپشتىگىرى دەكەن. بۆيە ئەگەر مەروۇ لەناوناخىدا بىرىكى باش متمانە وھاندەرى نەبى، ناتوانى درىژە بەرپىچكەكەى بدات وناچار شكستى خوى پرا دەگەيەنىت.

ھەمىشە بىر لەو يادەوھەريانەت بگەرەوھ كەتيايدا سەرەكەوتنت بەدەست ھىناوھ، ھانى خوت بدە، پىگە مەدە بەوھى ھىچ شتى ئومىدت بىروخىنى، ئەو پەخنانە زۆر بەسادەيى وەربىگرە كەئاراستەت دەكرىن، فىربە لەھەموو ھەلوئىستەكانت باخراب و نەخوازراوئىش بن، پەندو دانايى وەربىگرە. ھەمىشە ئەوھ لەناخى خوتدا بوروزئىنە كەتۆ كەسىكى بەھىزىت، ھەرودھا ئەوفەرمودەيەت لەبەرچاوبى كەپىغەمبەرمان (درودى خواى لەسەر بى) دەفەرموى: بىروادارى بەھىز باشترە لەبىروادارى لاوان.

چۈن ژۇردەستەكانت ئومىدبىراو دەگەيت؟

ئومىد بوخاندن پىچەوانەى
ھاندانە، بۆھەرسەركردەيەك -
يان ئەوكەسەى ئارەزوى لەوہيە
بىتتە سەركردە - چەند خالىكى
زۆر مەترسىدار پىشكەش
دەكەم، تۆدەتوانى - لەپاش
لەئەستۇگرتنى بەرپرسىارىتى
ئاسەوارە خراپەكانى -
ئەوخالانە جىبەجى

بكەيت. ئەوجا دىنيات دەكەمەو، ھەندى ژۇردەستەو
فەرمانبەرت بۆ بەرھەم دىنى كەھىچ جورە دىگەرمى
ئارەزويەكيان لەدانا مېنىتەو، ژمارەيەك فەرمانبەرى
ئومىد بوخاوت بۆ بەرھەم دىنى:

۱- ھەستى نائۇقرەبىيان پى بېخشە: بەردەوام گۆپىنى
سىياسەتەكانت، ھەرۇھا ئەو ئالۇزىانەى
كەكۇمپانىياكەت يان ئەو دەستەيەى تۆبەپىوہى
دەبەيت، پوو بەروويان دەبىتەو. دەبىتەھوى
ئەوہى فەرمانبەرەكانت بەردەوام لەبارودۇخى

نائوقرهیی هزری و دهرونییدا بژین وهه موو جوړه
دلگهرمی و هاندانیکیان تیدا دهکوژیت.

۲- به لینه خه یالیه کان: نه گهر که سیکی فره به لین بیت، که مترین
نه مه کداریت هه بی به رانبر به لینه کانت، نهوا تو
به دهستی خو ت متمانه ی نه ندام و فرمانبره کانت
له خو ت داده پرنیت، هه روه ها هه سته کانی هاندانیش
له ناخی نه واندا دهکوژیت.

۳- ده بهنگی وریزنه گرتن: چ له پروی مادی یان دهرونیوه،
مووچه ی که م، نه بوونی پاداشت، ریزنه گرتنی
کارمه نده کان، هانیان نه دات بوئه وهی له بری نه وهی
دلسوزین بو ت، به پیچه وانوه هانیان نه دات
بوئه وهی لیت را بکه ن وهه لبین.

۴- بی ریژی: مامه له کردنی خراب وناپه سه ند له گهل کارمه ندو
ژی رده سته کاندا، بق و توپه بیان بو دروست دهکات،
نه وهش زور به خیرایی ههستی دلگهرمی و هاندان
له ناخیاندا دهسپریته وه.

۵- دیکتاتوریت: ئەو فرمانبەرەى كە دۇنيايە لەوہى

بە پێوە بەرەكەى مكووڤ و پیداكڤرە لەسەر پرای خۆى و
گوئى بەو پرایانە نادات كە پێچەوانەى پرای خۆى بن
باراست و دروستیش بن، ئەوا ھەموو ھەستىكى
ھاندان لەناخى خۆیدا زیندە بەچال دەكات.

۶- پۆتین: ئیمە ئاواباشین، كاتى سەرۆك ئەو دروشمە

بەرزىكاتەو، ئەو پابگەيەنیت كە پێويستە
كاروبارەكان بەو شیوہیە بە پێوەبچن كە
لەسەرەتاوہ ویناكراوہ بۆى، ھەرەھا كاتى
فەرمانبەر دەبینى بە پێوە بەرەكەى ھەزى لەنوئى
بونەوہنیە، ئەوا فەرمانبەر ھەنگاوى داھینەرانە
نانیت و دووچارى بى ئومیدی دەبیت.

۷- فرمانە پێچەوانەگان: گرنگترین فاكتەر كە وا دەكات ھەستى

ھاندان لەنوئى سنگى فەرمانبەرەكانت دا پرتى،
ھەستكردنیانە بە ناپێكوپێكى لە فەرمان دەركردنى
تۆدا، یاخود ھەبوونى ناكوئى لە ئامانجەكانى
ئەو دامەزراوہیەدا كە كارى تێدا دەكات.

۸- نادادپهروهری: نهگەر فرمانبهر ههستی کرد سهروکهکهی
بهئارهزوی خوی مامهله دهکات وهه موان
بهیهکچاو سهیرناکات کههه مان ئهرك وماف
وپاداشتیان ههیه، ئهوا پپو پاگهندهکان زیاتردهبن،
قسهلهبارهیهوه، ورته ورت ومقو مقو زیاد دهبیئت و
کارکردن و هاندان کهم دهبیئتهوه.

۹- سروشتی کهسایهتیت: رهفتاری تۆبهرانبهر فرمانبهرهکانت.
کاریگهری گهورهی ههیه لهسهه هاندان یان بی
نومید کردنیان، نایا تۆ دهم بهخهنده وخوشپرووی
لهگهلیاندا، یان لهو جوړهکهسانهیت که لهوردو
درشتی مهسهلهکاندا دهیکهیته قرهقر، نایا سنگت
فراوانه، پاساوهکان وهردهگریت، یان لهبوسه دایت
کهسیک ههلهبکات و سزاکانت بو ههلهکار
ئامادهیه، شمشیرهکهت یان دلت، کامیان بهرزترو
پونترن لهبهردهم فرمانبهرهکانتدا... ههموو ئهوانه
کاریگهری گهورهیان ههیه لهسهه هاندان یان بی
نومیدکردنی ژیر دهستهکانت.

جگهلهوانه، هوکاری تریش ههه کهرهنگه ببهه هوئی بی
نومیدکردنی فرمانبهرهکانت، مروقه زورجار هونهربهکار دیننی

له هانداندا!!! كه واته خوینهري خوشه ويستم ئاگاداربه! نهكا
دانه يهك يان زياتر له و خهسله تانه ت يادا بئ كه باسكران.

بوچی دهبی ژیردهسته گانت هان بدهیت؟

ههندی به پیره بهرو سه رکرده هه، ههچ گرنه گیهك له وهدا
نا بینن كه ژیردهسته گانیا ن هان بدهن. به جوړی سه ییری
فه رمان به ره گانیا ن دهكهن وهك ئه وهی له ناو نازو نیه مه ته دابن
و شایسته ی سوپاسگوزاری بن، ته نها له به ره ئه وهی له لای
ئه وان كارد هكهن. له كاتیكدا خه لكی تر له ماله وه دانیشتون
وبئ كارن!.

له راستیدا ئه مه ههسته مایه ی نیگه رانیه، ته نها ئه وه كه سه ش
ئه وه ههسته ی هه یه كه له خو بای بی بوون به ری چاوی گرتوه و
پیه گه نادات راستیه کی پر بایه خ ببینی، راستیه كه ش ئه وه یه
كه فه رمان به ره گانی یه كینن له پر په هاترین و به نرخترین
سامانه گانی. هاندانی شیا ن پالیان پیوه ده نی ت بو ئه وه ی كاری
زیاتر بكه ن و به ره می با شتر بیننه ده ست.

خوینه ری خوشه ويستم... ئیگه ری با یینج هۆكار
بخه مه بهر چاوت. كه واده كهن هاندان پرۆسه یه کی
ژۆر به بایه خ بیت.

۱- سەرپىن بوون: ئەمە يەكەمىن وبەھىزتىرىن ھۆكارە، فەرمانبەر
ھەستدەكات سەر بە كۆمپانىياكەيە، بەبەشىك لەخۆي
سەيرى دەكات، ئەو فەرمانبەرىكە وبەھىچ جۆرى
نابىن لە كىس بدرى. ئەم سەرپىن بوونەش دروست
نابىن، مەگەر لەكاتىكدا كەفەرمانبەرەكە ھەست بە
پىزگرتن ۋەھاندان بكات. زۆرچار ھاندان بەمادە
ناكرىت. فەرمانبەر پىويستى بەھاندانى دەرونيە،
بەجۆرى ھەست بكات تۆپىز لەھەولەكانى
دەگرىت... ھەرۋەھا پىويستى بە پىزگرتنى مادىش
دەبىن- مەرج نىە بېرەپارەيەكى زۆر بىت بەلكو تەنھا
بۆئەۋەي بۆي دووپات بكاتەۋە كەتۈ دۇخوشىت
بەخۆي وبەو ھەولانەش كەپىشكەشى كۆمپانىياكەي
دەكات.

۲- پابەندبوون بەۋادەگاتتەۋە: ئەو فەرمانبەرەي كەبەشىۋەيەكى باش
ھاندراۋە، زۆر بە دەگمەن لەكاركردن و دەوام غايىب
دەبىن، يان دۋادەكەۋى.
بەلكو پەيوەست بوونى بەكارەكەيەۋە ۋاي لىدەكات
ۋابزانى ئەۋكارەكەي كە دەيكات بەشىكە
لەسەلماندى بوونى خۆي، لەبەرئەۋە لەكارەكەي
دۋاناکەۋىت، ئەمەش بۆئەۋەي دۋانەكەۋىت لەو

چوارچیوه و پروبه‌ره‌ی که‌داهینانی تیدا ده‌کات
وبوونی خوئی تیده ده‌سه‌لمینئی.

۳- جیه‌جی کردن به‌گوائیتی به‌رز: نه‌ک ته‌نا له‌پرووی
کارکردنه‌وه، به‌لکو له‌پرووی په‌فتاری تاکه که‌سیشه‌وه،
یاخود له‌په‌یوه‌ندیه کو‌مه‌لایه‌تیه‌کانی نیوان
فه‌رمانبه‌ره‌کاندا، هه‌روه‌ها له‌په‌یوه‌ندی نیوان
فه‌رمانبه‌ره‌کان وئو مامه‌له‌چیانهدا که‌مامه‌له‌یان
له‌گه‌لدا ده‌کن.

۴- هه‌نارده‌کردنی به‌رپرسیاریتی: مه‌به‌ستم له‌م خاله‌ئه‌وه‌یه هه‌ر
فه‌رمانبه‌ری هه‌ست به‌به‌رپرسیاریتی بکات سه‌باره‌ت
به‌کاره‌که‌ی وسه‌رنجی چپ‌بکاته‌وه له‌سه‌ر
ئه‌و‌نامانجه‌ی که‌له پیناویدا کارده‌کات. هه‌روه‌ها
بوئه‌وه‌ی هه‌رکام له‌فه‌رمانبه‌ره‌کان بگریت، هه‌ست
بکات به‌وه‌ی ئه‌و به‌شیک‌ی گرن‌گه له‌به‌ده‌ست هاوردنی
نامانجه‌کانی ده‌زگا‌که‌دا.

۵- بارود‌و‌خیک‌ی چوست و‌چالاک‌ی گشتی: بارود‌و‌خی ده‌رونی و
جه‌سته‌یی فه‌رمانبه‌ر وابه‌سته‌یه به‌هیزی
مامه‌له‌کردنی سه‌رۆکه‌که‌ی له‌گه‌لیدا، ئه‌گه‌ر
فه‌رمانبه‌ره‌که هه‌ست به‌پریز گرتن بکات، ئه‌وازیا‌تر
هان ده‌ری و بارود‌و‌خی گشتی چوست و‌چالاک‌و
گه‌شاوه‌ده‌بی.

چۆن فەرمانبەرەكانت ھان دەدەیت؟

ھەنوگە گەیشتوینەتە سەر
پرسىيارە ھەرەگرنگەگە،
پاش ئەوھى زانىمان ھاندان
چەندە بۆ فەرمانبەران
گرنگە، ئىنجا ھۆشداريماندا
سەبارەت بەدەبەنگى بى
ئومىد كردن، ھەرۈھا ئەو

ھۆكارانەمان خىستەبەرچاۋ كە فەرمانبەران بى ئومىد
دەكەن... ئىستا كاتى ئەو ھاتوۋە ۋەلامى ئەم پرسىيارەت
بەدەبەنگە كەتيايدا دەلىت: چۆن فەرمانبەرەكانم ھان بەدەم و
پشكۆ و تروسكەى ھاندان لەناخياندا بگەشىنمەو؟.

بەرلەوھى ۋەلامى ئەو پرسىيارە بەدەمەو، پىم خۆشە ئامازە بەدوۋ پرسى
گرنگ بەدەم:

۱- دەست مەكە بەجىبەجى كردنى ھەنگاۋەكانى ھاندان،
مەگەر دواى ئەوھى كە دلىيا بویت لەوھى فەرمانبەرەكانت
بەراستى دەيانەوئىت ۋەھول دەدەن ۋەزەدەكەن ئەوھى لە
تواناياندايە بىكەن ۋىبەخىشەن بەدامەزراۋەكەت. جوتكردن
لەناۋ ئاۋدا سودى نىيە، بۆيە يەكەمجار فەرمانبەرەكانت
ھەلسەنگىنە، تاكو ھاندانەكەت لەجىي خۆيدا بىت ۋبۆئەو
كەسە بىت كەشايستەيەتى.

۲- دەبىي لەچوارچىۋەي كار كىرىدىغان، واتە لەكاردا
گەش تېنە ئاستىكى دىيارىكارا، ئەو ئاستەش پىۋىستى
بەگەشە پىدان وزىاد كىرىن ھەبىت...

ئىستاش دىنە سەر ۋەلامى پرسىيارەكە، ھاندان لەپىي
يەككە يان زىاتر لەم خالانەي خوارەۋە دەبىي:

۱- پىياھەلدان: نوسەرى دەرونناسى فەرەنسى (ژۇن دىۋى)
دەلىت: (قولتەرن ھاندەرەكانى مروۋە بۇكار كىرىن ئارەزۋو
كىرىنەتى لەۋەي شتەك بىت شىۋى باس بىت)... لەپاستىدا
ئاتاجى مروۋە بۇ پىياھەلدان وستايش كىرىن، ئاتاجىكى
مروۋى زۇر قول ۋە مېژىنەيە، ئەۋكەسەي ئەم لايەنە
فەرەمۇش دەكات، ئەۋا چاۋلەيەككە لە پرشنگدار تەرىن
رېگەكانى ھاندانى فەرمانبەرەكانى دادەخات... لەبەرئەۋە
خوینەرى خوشەۋىستەم، ئامۇژگارەيت دەكەم بەۋەي ھىچ
بۇنەيەك فەرەمۇش مەكە كەبتەۋىت تىيادا ستايشى
فەرمانبەرەيكت بىكەيت، پىداگىرە لەۋەي ئەۋ ستايش كىرىنە
بەئامادەبۋونى ھاورپىكانى بىت، ھەرۋەھا پاستە وخۇ
لەدۋاى ئەنجەمدانى ھەركارەك بىت كەشايستەي ئەۋ
سوپاسەبىت، لەۋەدا دۋا مەكەۋە، لەۋسوپاس گوزارىەدا
گىشتىگرى مەكە. مەلى: سوپاس بۇكارەكانت. بەلكو بلى:
سوپاس بۇئەۋەي فلان كارت بەرپىكۋىكى راپەراندو
گەياندتە ئەنجام.

تېببىنىيەكى گىرنگ: كارپى سىپاردن زور گىرنگە - تەنھا
لەمەسەلەى سوپاسكردندا نەبى - واتە كەس رامەسپېرە بو
ئەوەى لەجىياتى تو سوپاسى فەرمانبەرەكە بىكات، بەلكو
خودى خوت ئەو كارە بىكە.

۲- پاداشت: پاداشتى مادى جاودويەكى زىاترى ھەيە،
چونكە پاقەكارى ھەستە، لەبەرئەوە زورباشە گەر
دەستگوشاد بىت لەئاستى ئەو فەرمانبەرەتدا كەشايستەيە،
لېرەدا تەنھا مەسەلەكە پارەنىيە، بەلكو زورگونجاوہ گەر
لىستىكى پىزلىنەن دروست بىكەيت و مانگانە ناوى باشترىن
فەرمانبەرى تىدا تومار بىكەيت. ھەرۋەھا دەتوانىت
مەدالىيەك يان بىپوا نامەيەكى پىزلىنەن دروست بىكەيت و
بەدىارچاوى فەرمانبەرەكانى ترەوہ بىدەيتە ئەوەيان كە
شايستەيە.

۳- بەرزكردنەوہى پلەى وەزىفى: ھەمىشە پوناكىيەكى بەرز
بو فەرمانبەرەكانت دابنى، داوايان لىبىكە بەدواى
ھەنگاۋەكانى گەيشتن بەو پوناكىيەدا بگەپىن، بائەو پوناكىيە
بەرز كردنەوہى پلەى وەزىفى بىت.

زورىنەى فەرمانبەرەكان بەشيوەيەكى باشتر كاردەكەن،
ئەگەر بزەنن كارەكەيان پەيوەستە بە بەرزكردنەوہى پلەى
وەزىفىوہە ھەيە، چونكە بەلەى ئەوانەوہ ئەو
پلەبەرزكردنەوہيە پىزگرتنىكى تايبەتە، پىزگرتنى دەرونى

تېدايه، چونكه دهبيته هۆي ئهوهي خهلكي زياتر پړزي
بگرن، ئه مه ويپراي ئهوهي بهرزكردنهوهي پلهكهي دهبيته
هۆي دهستكهوتني پارهي زياتر يش.

۴- سازكردني خول: مه به ستم له خولي چوئي
گه شه پيداني خوده، ههروهها خولي بهرزكردنهوهي تواناي
كاركردن، ئه گه ره فرمانبهر هه ستيكرد سه ركردهو
سه ردهسته كاني ههول ددهن گه شهي پي بدهن وتواناكان
زياتر بگهن، ئه وه واي ليدهكات زياتر ئاماده بيته بو هه ولدان
وبه خشين... ههروهها ده مه وي ئاماره به وهش بدهم
كه كاركردني فرمانبهر يكي مه شق كردوي شارهزا، راسته
و خو له بهر ژه وهندي كاره كه دايه.

۵- پووبه ريكي ئازاديان بدهري: هه موو كليكه كان
له دهستي خو تدا دامه ني، بهلكو پووبه ري له ئازادي بدهره
هه ري كه يك له فرمانبهره كانت، پووبه ري كه له بهر پرسياريان
بخه ره ئه ستو، متمانه يان پي بكه، پييان پابگه يه نه كه
متمانه ت به كارو برياره كانيان هه يه، پييان بلي ده بي فلان
كاربگهن، به لام چوئي جيبه جي كردني كاره كه بوخويان
به جي بهيله.

۶- له دارشتنه ئامانجه كاني كو مپانيادا به شدارييان پي
بكه: ئه وكه سه هه به گويره ي ئامانجه ي كاردهكات
كه له بهر ده مي دا دانراوه و به راوبوچوني خو ي به شداري

لەدیاریکردنییدا کردوو، بائەو بەشداریه بەسەر
لەقاندنیکیش بیّت، ئەوا زیاتر هاندەدریّت و حەزی لە
کارکردن دەبیّت، لەچا و ئەوکەسەى کەهیچ لەبارەى
ئامانجەکەو نازانیّت و فرمانەکانیشى بەشیۆهیهکی
پۆتینی پى دەگات.

دەگونجیّت ئەو ئامانجەى کە فرمانبەرەکانت بەشدارى
دەکەن لەدەرشتنیاندا، ئامانجى سەرەکی بن، هەرۆک چۆن
دەگونجى ئامانجگەى تايبەت بن بەوبەشانەى
کە فرمانبەرەکان کارى تێدادهکەن، گرنگ ئەوێه بەشداربن
لە دەرشتنى ئامانجەکەدا، چونکە ئەو بەشدارى پیکردنە زۆر
گرنگە بۆ هاندانیان وچاندنى تۆوى دلگەرمى لەناخیاندا.

۷- کۆبونەوهکانى وەدەست هانین: مەبەستم لەو
کۆبونەوانەیه کە پێویستە لەگەڵ فرمانبەرەکانتدا سازى
بدهیت بۆئەوهى ناوەناوه چیتان بەدەست هیناوه، بۆ
فرمانبەرەکانتى بخوینیتەوه. پێویستە بۆ ماوهیهکی کورت
هەلۆیستە بکەن لەسەر ئەو ئامانجەى کە بەدەستتان هیناوه،
بەچاوى خوشحالیهوه سەرئنجى ئى بـدەن، بەرلـهوهى
بگوازنهوه سەر ئامانجىكى تر، بەراستى هیچ چیزىک ناگاتە
چیزى دەست کەوت، تامى سەرکەوتنیش هانت ئەدات بۆ
گەشتن بە سەرکەوتنىكى تر.

۸- لەدروس تکرردنی هەندی بڕیاردا بەشداریان بکە: هەندی بڕیار هەن فرمانبەرەکان دەتوانن دروستیان بکەن، بەتایبەت ئەو بڕیارانەی کە پەییوەستن بە پەرەپێدانی کارەکوو خزمەتکرردنی مامەلە چیهکان و لیپرسینەوێ سکاڵاکانیان، لەبووارانەدا پراو بۆچوونی فرمانبەرەکان گەرنگن. ئەم بەشداریی پیکردنە وایان لێدەکات زیاتر بەهێز بن لەوەرگرتنی بەرپرسیاریتی داو متمانەیان لادروست دەکات و هانیان ئەدات بۆکاری زیاتر.

۹- پاسپاردنی کارا: پاسپاردن بەهرەییە، چوون دەتوانیت کەسیکی شیاو بۆ ئەنجامدانی کاریک پاسپریت، چونکە ئەو لەلایە کەوێ قورسایییە کە لەسەر شانی تۆلادەبات، لەهەمان کاتدا بواریکی زیاتری لەئەستۆگرتنی بەرپرسیاریتیش دەبەخشیت کەسی پاسپیردراو. بیگومان ئەوێش ئامادەیی دەکات بۆ ئەستۆگرتنی کۆلی قورستر، هەر وەها وای لێدەکات هەست بەبایەخی خۆی بکات.

وەلی لەمەسەلەیی پاسپاردندا چەند خالیکی گەرنگ هەییە، لەسەرەتاوێ ئەو خالە دیت کە پاسپاردن پەتی بەرپرسیاریتی ناکاتەوێ، ئەگەر کەسی پاسپیردراو شکستی هینالەوێدا بە تیروتەسەلی ئەرکە کەیی سەر شانی پاپەرینیت، ئەو ئۆبالی ئەو شکستی بەرۆکی تۆش دەگریتەوێ. بۆیە دەبی ئاگات لەخۆت بی، کەسیک پاسپیرە کە لێها توبیت و متمانەت بە

تواناكانى ھەبىت... ھەرودھا لەمىانەى چەندىن كۆبونەودا
ئەركەكەيان بۇ پروون بكەرودە، خىشتەى كاتىيان بۇ دابنى
بۆئەودى لە ماوھىەكى دىارىكراودا كارەكە راپپەرىنن،
سەربارى ھەموو ئەوانەش خۆت لەنزىكەو و بەچپى
چاودىرىيان بكە.

۱۰- ئاوات و خەونە زانستىەكانىان بىنەدى: ئەگەر
يەككىيان ئامانجىكى ھەبوو وەك ئەودى بىەوى بخوینى،
ئەوا ھانى بدە و يارمەتى بدە بۆئەودى بتوانى ئەوخەونەى
بەدى بىنىت. بۇ نمونە: ئەگەر فەرمانبەرىكت نىازى بوو
خویندىن بالآ تەواوبكات، يان خولىك بىنىت، يارمەتى بدە
بۇ بەدەست ھاوردنى ئەو پروانامەيە يان بۇ بىنىنى ئەو
خولە. ئەمە جگە لەودى وای لىدەكات ھەست بكات كەتۇ
بىرلەچارەنوسى دەكەيتەو، ھانىشى ئەدات زىاتر لە
كارەكەيدا دلسۆزو خەمخۆرىت.

۱۱- لەكۆسپ و لەمپە ھەرەكانى پى ئاگادارىيان
بكەرودە: لەوانەيە ھەندى كۆسپ بىنەبەردەم كارى
كۆمپانىياكەت كەوا بخوازى نەخشە و پلانەكانى پىشوت
بگۆرىت، لەم كاتەدا پىويستە فەرمانبەر ئاگای
لەگۆرانكارىەكان بىت، بۆئەودى بزانى چى لەدەوروبەرى
دەگوزەرى.

۱۲- كاتى ئەوانىش گىرنگە: پۇشنىپىرى كىرگىپى ئىمە دەلىت: كاتى بەپىۋەبەر گىرنگە، بەلام كاتى ئەوانى تر زۇر گىرنگ نىە.. دەبى سەر كىردە ياخود بەپىۋەبەر پىزى كاتى فەرمانبەرەكانى بگىت.. نابى بنىرى بەشۋىن هىچكام لەفەرمانبەرەكانىدا وبلت: خەرىكى هەرچى هەيە وازى ئى بىنىت و خىراپىت بۆلام، بەلكو دەبى لەسەرەتاۋە لىى پىرسىت: ئايا سەرقالى هىچ كىرىكى گىرنگ نىت. ياخود دەبى پىى بلىت: لەدۋاى ئەۋەى كارەكەت تەۋاۋە وەرە بۆلام، چونكە گەر بەۋشۋەيە لەگەلىاندا بدوئىت هەست بە بايەخى خۇيان دەكەن.

۱۳- جىپەنجە مەۋىيەكان فەرماۋش مەكە: بەجۋرى لەگەل فەرمانبەرەكانتا رەفتار مەكە وەك ئەۋەى ئامىر (پۇبۇت) بن، بەلكو مامەلەيان لەسەر ئەۋبەنەمايە لەگەلدا بكة كەئەۋانىش مەۋقن و هەست و نەستىان هەيە. كىت و مەت وەكو تۆۋان... لەحال و بالى خانەۋادەيىان پىرسە، لەو گىرقتانە پىرسەرەۋە كەھىلاكىان دەكات، هەول بەدە بەگۈيرەى تۋانا چارەسەريان بۇ بدۋزىتەۋە.. لەبۇنەۋە يادەكانىاندا دىارىيان پىشكەش بكة، چونكە فەرمانبەرەكان هاندەدرىن و سەرىپىونىان بۇ دامەزراۋەكە زىاتر دەبىت.

۱۴- سەرقالىيان بۇ دروست بكة: جۋرى لەئامانچ و سەرقالىيان بۇ دروست بكة، چونكە بەۋە دەرونىان هان

دەدەدرییت وچالاک دەبن، لەوانەییە ئەو سەرقالیە
دەستەبەرکردنی ئاستیکی دیاریکراوی فرۆشتن بییت، یان
تیپەراندنی ئاستەنگیک یاخود بەدەست ھاوردنی پێژەییەکی
دیاریکراوی کارکردن بییت... ھەموو ئەو مەسەلانە، لەوانەییە
ورە ی فەرمانبەرەکان و ئاستی چالاکیان بەرزبکاتەو.

۱۵- ئاگات لەپەفتارەکانی خۆت بی: ھەزمکرد ئەم
باسوخواسە بەخالیکی زۆر گرنگ کۆتایی پی بیئم، ئەویش
پەیوەستە بەپەفتاری تاکەکەسی تۆو، لەوانەییە بەتەنھا ئەم
خالە ببیتهوئی ھاندان، ئەگەر ھەموو خالەکانی تریش
لەئارادا نەمینن. مەبەستم لە پەفتارەکانی تاکەکەسیت
ھەلسوکەوتی تۆیە بەرانبەر فەرمانبەرەکان، ئەوانەیی لەژێر
دەستی تۆدا کار دەکەن.. چون لەگەڵیان دەدوینیت وچون
گوئیان بو دەگریت، چون پەختە دەگریت و پەختەیی
ئەوانیش قبول دەکەیت: چون یاسا و پینمایییەکان
دەردەکەوت، ئەی چون ئەنجامەکان ھەلدەسەنگینیت. چون
لەدووور لەنزیکەو مامەلە لەگەڵ فەرمانبەرەکانتدا
دەکەیت.. ھەموو ئەوشتانە ئاستی ھاندانی فەرمانبەرەکان
دیاری دەکەن.

جگەلەوھش، ھەندی ئەدگاری دیکە ھەن کەگرنگن لەنیو
پەفتاری تاکەکەسیشدا ھەبن، دەمەوئی بەمجۆرە ئامازەیان
پی بەم:

- ھەمىشە خەندەى گەرموگور - نەك پلاستىكى - لەسەر لىۋەكانت بىت.
- بىدەنگ بەو گوى بگرە، لەپاوبوچۈنى فەرمانبەرەكانت تى بگە.
- ناوى فەرمانبەرەكانت لەبەرىكەو بەناوى خۇيانەو بانگان بگە، چونكە شتى كەمرۇۋ لەھەرشىتىكى ترزىاتر ھەزى پىدەكات، ئەوھىيە لەلايەن سەركارەكەيەو بەناوى خۇيەو بانگ بكرىت.
- بوىرو ئازابە، ئوبالى ھەلەكانت لەئەستۇبگرە، بەدواى بيانودا مەگەرى بۇئەوھى ئوبالى ھەلەكانت بخەيتە ئەستۇى.
- ستم لەھىچ كەسىكىان مەكە، لەسەر حسابى يەكىكىان ئەوئىترىان بەرمەكەرەو، پىداگرىبە لەسەر بىرپارەكانت بەلام بەبى ئەوھى توندوتىرئىت، ھەرۇھا نەرم ونيان بە بەبى ئەوھى لاوازى نىشان بەدەيت.

چۆن ھانى خۆت دەدەيت؟

لەپاش ئەوھى ئاشنابووين بەو پىنگەو
شىوازانەى كەلەمیانەیانەوھ دەتوانىن
فەرمانبەرە كانمان ھان بدەين، لیگەرى
باھەنوگە بگوازینەوھ سەربابەتیکى
ترسەبارەت بەوھى (چۆن بتوانىن ھانى
خۆمان بدەين):

۱- ھەمیشە گەشە بەخۆت بدە: لەم پوژگارەدا كەئیمە تیايدا دەژىن،
واى لیھاتووھ كومسایى ھاتن بەوئاستەى پىی
گەیشتوین شتیکى باش وتەندروست نیە، بەلكو مروۆ
نا چارە بەردەوام گەشە بەتواناكانى خۆى بدات وخۆى
پوشنبىربكات، پەنگە ئەم ئامانجە لە پىی خولیکەوھ،
یان گوینگرتن لەنەوارىك یاخود لەپىی خویندەنەوھى
گوڤارىكى تايبەتمەندەوھ بەدەست بەینرى...
توئاچەندە زیاتر گەشە بەتواناكانت بدەيت، زیاترىش
ھان دەدرییت بۆ جیبەجى کردنى ئەوھى فیرى بوويت،
بەھەمان ئەندازەش متمانەت بە خۆت زیاتر وبەھیزتر
دەبییت.

۲- ئامانجى سەرنج پاكیش وھەژنەر بۆ خۆت دەبى: ئامانجەكان
جادوویەكى گەورەیان لەسەر مروۆ ھەیە، شایستەى
ئەوھن خۆتیاں پىوھ سەرقال بکەيت وشەونخونیاں بۆ

بکیشیت... سه رکردهی موسولمان (محهمه د فاتح)
 به مندالی گوئی له و فرموده یه پیغه مبه ر (درودی
 خوی لی بیت) ده بی که مژده ی به هشت ده دا
 به و که سه ی شاری (قوسته نته نیه) رزگار ده کات. نه وه
 بوو هر له و کاته دا - که هیشت تر ته مه نی شه ش سالان
 بوو - پریاریدا نه و سه رکرده یه خوی بیت... له ته مه نی
 دوانزه سالی دا جله وی نه سپه که یی ده گرت و پییه وه
 ده چوه ناودهریا، سه یری نه و پروکاره ی
 (قوسته نته نیه) ی ده کرد که لییه وه دیار بوو، ده یگوت:
 به یارمه تی خوا دیم به ره و تو، که له ته مه نی بیست
 و دوو سالی دا بویه خه لیفه، یه که م کاری سازکردنی
 سوپا بوو، نه وه بوو سوپا که ی سازکرد و شاره که ی
 فته ح کرد و فرموده که ی پیغه مبه ریش (درودی خوی
 لی بی) له و دا به رجه سته بوو.

سه رنج بده چون نامانج نه و مندالی هاندا،
 دلگه رمی له ناخیدا دروستکرد، تا کو گه یشت
 به مه به سستی خوی... که واته بوونی نامانجی گه و ره
 وه ژینه ر، بیمه ده ری چاندنی دلگه رمی وه اندانه له نیو
 ناخندا.

۳- که میک گوشاد بیه: له وانه یه جیگه ی سه رسامیت بیت که داوای
 گوشاد بوون و حه وانه وه ت لیده که م بوئه وه ی

دَلگەرمىت زىاد بىكات، دەبى لىم بگەپى پىت بلىم:
نەك ھەر ئەۋەندە بگرە دەبى ئارەزۈيەكىشت ھەبى
كەجارنا جارى خۆتى پىۋە سەرقال بىكەيت!!

ئەو ژيانەى كەخاۋەنەكەى تەنھا لەكاركرندا كورتى
دەكاتەۋە، ژيانىكى پەژموردە وسەخت دەبى، نابى
مافى دل و دەرونت لەبىر بچىت، نابى ھەۋانەۋەى
ئاۋەزو ھزرت فەرامۆش بىكەيت، چونكە بەۋە چالاكى
وزىندۈيىتى بۇ مىشكت دەگەپىننىتەۋە، ھانى دەدەيت
بۇ ئەۋەى كۆششى زياتر بىكات وبەلىھاتۈيىھەكى
زىاترىشەۋە كارەكانى راپەپىننىت.

۴- يانەى بلىمەتەكان: بىرۆكەيەكە خۆم جىبەجىم كرد، ئەنجامى
قەشەنگى دابەدەستەۋە، پوختەكەى ئەۋەيە ناو بەناو
لەگەل ژمارەيەك بەپىۋەبەرى لىھاتوودا كۆدەبومەۋە،
وتويزمان دەكرد سەبارەت بەبارودۇخەكانى كاركردن و
ئەو گرفتانەى كەپروو بەپروومان دەبويەۋە. ئىنجا
لەھەركۆبونەۋەيەكدا بەتايىبەت تىشكمان دەخستە سەر
گرفتىكى دىارىكراو... ئەم رەفتارە ئاسۆكانمان
دەكاتەۋە و چەندىن بىرۆكەى جۇراوجۇرىشمان
پىدەبەخشى...

خوينەرى خوشەويستم، تۆش ھەول بەدە ھەمان
كار دووبارەبىكەيتەۋە، بەلام ئاگاداربە ئەندامانى

يانهكەت لەو كەسانەبن كەخاوەنى بىرۆكەى باشن...با
ئەندامانى يانهكەت كەسانى زىرەك وليۆهشاوەبن، نابى
پكابەرت بن بۆئەوەى هيچ جۆره گرژيەك پەيدا نەبى.
- ۵ تيانوسى دەستكەوتەگان: باتيانوسىكت هەبىت،
دەستكەوتەگانى تىادا بنوسەرەو. هەرەها ئەو
ئەرك و كارانەى تىادا تۆمارىكە كەتوانىوتە
بەسەرکەوتوىي ئەنجاميان بەدەيت. ئەم تيانوسە،
لەتوانايدا هەيه ورت بەرز بكاتەو، چونكە هەميشە
بىرت دەخاتەو كەتۆلە پابردوودا توانىوتە سەرکەوتن
بەدەست بەينىت، بۆيە لە تواناتدا هەيه جارى دووهم و
سىيەم وچوارەميش سەرکەوتوو بىت.

بارگه و بنه مان بپيچينه وه و به ره و سه رزه ميني گوربانكاري و
نو بونه وه كوچ بكه ين؟.

هو كاريني سه رهي و گرنگ هه يه كه واده كات مروق پهنابه ريته
به ربني جو له يي ونه گوران، نه ويش ترسه! به لي، ترس له ناديار،
چونكه له وانه يه پيشه اته كان پيچه وانه ي نه وه بن كه ئيمه حه زمان
لييه تي وچاومان تي بريوه... له راستيدا سروشتي مروبيمان
حه زي له بيدهنگي و نارامي وه يوريه، رقي له گوران و پرهي
ده كات وه. هه موومان حه ز ده كه ين له و ناوچه يه دا نيشته جي بين
كه پيي ده گوتري (ناوچه ي نارامي وپشودان) چونكه برومان وايه
نه و ناوچه يه هيوري و بيويه يه كي زياترمان پي ده به خشي.

به لام نه گه ر بزاني نه وه هه له يه كي گه وره يه، چونكه به رده وامي
ژيانمان له سه ر پيره ويكي نه گور هه رله له دايك بونمانه وه تاكو
مردنمان، هيچ نيه جگه له كوشتني وره و وزه مان، زينده به چال
كردني هه ولدان وگه شه دانه به ناخي خو مان. گورانيش ريسايه كي
گه ردونيه، هيچ شتي نيه له سه ريه ك بارودوخ بمينيته وه،
هه مووشته كان له گوران دان وئالو گوريان به سه ردا ديته.

يه كي له فاكتره هه ره گرنگ وجه وه هه ريه كان، كه كار يه گه ري له سه ر
كارايي سه ركرده داده نيته، بريتيه له كارزاني و شاره زايي له بواري
گورانكاريدا، سه ركرده ي سه ركه وتوو نه وه يه كه ده ست به گوران
ده كات نه ك خو يي لي لابات. ده بي سه ركرده به نه رميه كي زوره وه
مامه له بكات له گه ل شنه باكاني گورانكاريدا وتواناي نه وه ي هه بي

چارۆكەكانى كەشتى دامەزراوەكەى لەگەل پيشهاته تازەكانى
ژياندا بگونجينييت.

بۆچى رِقمان لەگۆرانه؟

- چۆلەكەيەك لەنيومشتدا، باشتەرە لەدە پاسارى بەسەر
درەختەو.
- ئەو درگايەى كەلييهو پەشەبا هەلدەكاتە سەرت، داي
بخەو بحەويِرەو.
- خودا بارودۆخ ناگۆرپيت.

ئەم پەندە ميلليانە وەى تريش، يەكيكن لەهۆكارەكانى رِق
بونمان لەگۆرپانكارى وترسمان لە گۆرپان. وەلى ئەو ژينگەيەى
كەپۆلەكانى واپەرورەدە دەكات كەبارودۆخى باو باشتريئە و
ناتوانين لەمەباشتر دروست بكەين، ئەو ژينگەيەكى
شكستخواردوو، مرقويك بەرەم دىنى كەناتوانن بجولين
يان جولە دروست بكەن.

پيغەمبەر (درودى خواى لى بيت) موسولمان هان ئەدات
كەداواى گۆرپان بكات وقايل نەبيت بەبارودۆخى باو،
هەرچەندە ئەو بارودۆخە زۆر سەخت گيريش بيت. ئەو هەتا
دەفەرمييت: (هيچ يەكيك لەئيوە نەبيتە دواكەوتەو پاشكۆو
بلى من لەگەل خەلكيدام، ئەوان باش بكەن باش دەكەم
وخراب بكەن خراب دەكەم).

ئەوھتا پىڭمبەر (درودى خىواي لى بىت) موسولمان ھان ئەدات
بۆئەھى لەبارودۇخە نە خوازراوھەكە ياخى بىت، داواي لىدەكات
ئەو بارودۇخە بگۆرپىت كەپپى قايل نىھ... بەپەلەو بەبى دواكەوتن.
ئەمە لەكاتىكدا (۵) لەمپەرى سەرەكى لەكايەكەدان كەلەبەردەم
ئارەزوى ھەركەسىكدا قوت دەبنەوھە كەببەوئىت گۆرانكارى بكات،
لەمپەرەكان برىتتىن لە:

۱- گومان: مەبەستم لەگومان بېروانەبوونە بەو سودانەي
كەلەدەرەنجامى گۆرانەكەوھ دەستى مروڤ دەكەون، لەبەرئەھى
دەبىنن ھەمىشە دەلىت: (پىشتەر ھەولمانداوھ و ئەنجامى
دلخۆشكەرى نەبوو) ياخود (بېروام بەوھنىھ لەم كارەدا سودىك
ھەبىت).

۲- ترس لەخۇدانە بەرمەترسى: گۆرانكارى پىويستى بەجۆرى
لەتوخن كەوتنى مەترسى ھەيە، پىويستى بەپىدانان لەسەر زەوى
ناديار ھەيە. كەسى پارا، ھەمىشە ئەو زىانانە دەژمىرپىت كەلەوانەيە
بەھۆي گۆرانەوھ ئاوقەي بىن. ئىدى ئاوپناداتەوھ بەلاي ئەو ھەموو
زىانەدا كەبەھۆي پوونەدانى گۆرانەوھ توشى دەبن. ئاي چەندە ئەو
گوتەيەي (جۆن كنىدى) جوانە كەدەلىت: (ھەربەرنامەيەكى
كاربگرىت زۆرىك مەترسى وتىچون لەخۇدەگرپىت، بەلام بەبى
گومان زۆر كەمترە لەو مەترسىانەي كەبەھۆي كارە ئاسان
وساكارەكانەوھ دروست دەبن).

۳- پۇتین و خووگرتن: كەسىك كەبەدرىژايى چەندىن سال كارىكات، سەختىەك دەبىنى لە گۆپىنى ئەو پۇتىنەدا، نەرىت و خوە بنج داكوتاوەكان لەسەخت ترىن ئەو كۆسپ و لەمپەرانەن كەلەبەردەم ئارەزوى گۆپاندا قووت دەبنەوہ.

۴- سلەمىنەوہ و ترس: ترس ئەگەر نەبىتە رىگرمان لەدەرکردنى بېرىارى باش وھەنگاونانى كارا، ئەوہ شتىكى خراپ نىە، چونكە ترسان ھەستىكى سروشتىە، بەلام ئەگەر ترس بىتە ھۆكارىكى زال بەسەر ژيانماندا وپىگرىمان لى بكات لەوہى ھەنگاوى پىويست بەرەو گۆپان بنىين، ئىدى گرفت لەویدا سەرھەئەدات.

۵- ناپەزايى كۆمەلايەتى: زۆرىك لەسەر كرده و بەپىوہبەرەكان، بەھۆى ترسانيان لە ناپەزايى كەسانى دەوروبەريان، كار كردن بەبىرۆكەيەكى ديارىكراو پراوہستىن... ناپەزايەتى كەسانى دەوروبەرمان لەمەسەلەيەك دەمان ترسىنىت لەدركاندى، ترسانمان لە دەنگۆكانى ناپەزايى دەوروبەر دەبىتە بەرەست لەبەردەمماندا لەوہى گۆپانى پىويست بكەين.

چۆن بتوانم گۆپان قبول بكەم و بەنەرمى مامەلەى لەگەلدا بكەم؟

ئىستا (۵) ھۆكارى گرنك دەخمە بەرچاوت
كەوادەكات بەسنگىكى فراوانەوہ بەخىرھاتن لە
پروەسى گۆپان بكەيت،

۱- گۆپان بكەرە پىرەوى ژيانت: بەبەردەوامى ياخى ببە لەپۇتین و ئەو بارودۇخانەى كەپىت وايە گۆپانيان باشتەرە، ھەول بەدە ئاوەزت

رابطت له سەر شكاندن باوهكان وخوش ويستنى گوڤان و
بیرکردنه وهى جياواز.

ئەگەر سەردەستە بوويت لەکارىکدا، يان بەرپرسیار بوويت
لەخانە وادەيەك يان رابەراییەتى گروپىكى کارکردنت دەکرد، هەول
بدە تۆوى خوشەويستى داھيئان وگوڤان لەناخياندە بچيئە.

۲- ئازاد بە: زۆر جار پرسیارم لیدەکری، باشتري کات بۆ مروؤ
کامەيە بۆ ئەوهى کارەکەيى تیدا بگوڤيئت، هەميشە وهلامى منيش
ئاوايە:

↓ کاتى لەمپەريکت لەبەردەمدا نەبيئت و هەست بکەيت
کارەکانت زۆر بەئاسانى بەرپۆه دەچن، ئەو کاتەى
کە دەتوانيت وهلامى هەموو پرسیارەکان بدەيتەوه و
چارەسەرى هەموو گرافتەکان بکەيت، لەو کاتەدا دەبى
بەدواى لەمپەرو تەحەدايەكى تردا بگەريئت:.

↓ ئەو دەمەى کە زۆرتري پەخنەت هەيە لە بارودۆخەکانى
کارکردنت، زۆرتري ياخى بوونت هەيە لەو ريساو
ياسايانەى کە کۆنترۆليان کردويت.

↓ ئەو دەمەى هەست بە تەمبەلى و تەوهزلى دەکەيت و پيئت
خوش نيە بچيئت بۆ شوينى کارکردنت.

↓ ئەو ساتەى پۆشتن بۆ هەرجيگەيەكى تر بەباشتر دەزانيت،
وہك لە پۆشتن بۆ شوينى کارەکەت.

دەكرى ئەو نەمۇنەيە بگشتىنى بەسەر ھەموو بوۋارەكانى
ژيانندا، ئەگەر ھاندەرۇ ئارەزوت بزرکرد، ياخود ژيانت بوۋيە
رۇتينيكى پووت و داهينانى تيدا نەبوۋيە تايبەت مەندى، ئىتر
بزانە كاتى ئەو ھاتوۋ داهينان و گۇرپانكارى و نوئى بوۋنەوۋ ئەنجام
بدەيت....

كاتى ئەم واتايە لەناو ناخى خۇتدا دەچىنيت، ئىدى ھەست
بەبايەخى گۇرپانكارى دەكەيت.

۳- تەنانەت كەلوپەلەكانىش بگۇرە: بەئى، تەنانەت پىگەمەدە
بەوۋى كەلوپەلەكانى دەورۇ بەريشت بۇ ماوۋەيەكى دوورودريژ
بەيەك شىۋە بن، جىگەو شىۋەي پىك كردنيان بگۇرە، ھەموو
جاريك ھول بدە بەجياواز لەجارى پيشوۋ پىكيان بخەيت. ئەگەر
بەپىۋەبەرى گروپىكى كارکردن بوۋيت، چۇن وادەكەيت بەوگۇرپانە
قايل بن كە تۇ دەتەۋى؟...

لەكاتى ھەۋلدا تىدا بۇ گۇرپىنى ژىنگەى كارەكەت.
پىۋىستە ئاگادارى ئەم (۱) خالەى خوارەۋە بە.

۱- نەخشەيەكى وورد بكىشە بۇئەو شتەى كە دەتەۋى بىگۇرپىت.

۲- چوارچىۋەيەكى كاتى بۇ دىارى بگە.

۳- پراڧەيەكى بەسود بۇ پلانەكە بەشىۋەيەكى پوون و لىفامراو

دابنى.

۴- ئەو پراڧەيە بەشىۋەيەكى ئەرىيى و دلگەرمانە پيشكەش بگە.

۵- ئەو گۆرپانە پوون بکەرەوہ کەبەنیازیت پووبدات وکاریگەرئیکانیشتی لەسەر دامەزراوہ کەت دیاری بکە.

۶- ناپەزایی و لەمپەرە چاوہپروانکراوہکان لەبەرچاو وەرئبگرە، وەلامی کردەیشیان بۆ ئامادە بکە.

۷- هەل مەچۆ، هەموو بۆچونەکان وەرئبگرە، بازۆر خورپەداریش بن بۆت.

۸- ئەنجام هەرچی بوو، بەرپرسیاریتئیکەئە لەئەستۆ بگرە.

۹- نەرم بە لەهەموارکردن وپێککردنەوہی نەخشەکەتدا، ئەگەر یەکیک ناتەواویەکی نەخشە کەتی بۆ دەرختیت، دەست بەجئ نەخشەکەت بگۆرە.

۱۰- سوپاسی هەمووان بکە، چ ئەوانەئە نەخشەکەتئیان قبول کردوہو چ ئەوانەئە پەتئیان کردۆتەوہ.

لەکوئایدا دەئیم:

گۆران مەسەلەئیکە. زۆربەئە ئادەمئیزادەکان
ئارەزوئە ناکەن. زۆرئینەئە خەئک لئەئ دەسئەمنەوہ.
کەسئیکئە زۆر کەم بوئۆر ئازان و بەئەر کئە گۆرانکارئ
هەئدەسئەن.

بەلام دەبئ ئەوہ بزانی کەهەموو دەستکەوتە مرؤئییەکان
نەدەبوونە راستئ ئەگەر بوئۆرئە و ئازایەتئە لەگۆرانکارئدا نەبوایە
وژئانی پۆتئینی و نەرئتی باو تئیک نەشکئینراییە.

تۆش دەتوانیت بېرىاربدەیت ئایا كەسىكى ئاسایى دەبیت و
ملكەچى ناوچه هیورو بیوهیهكه دەبیت، یاخود كەسىكى كارا
دەبیت و دەست پېشخەردەبیت بۆگۆپىنى ئەو بارودۇخانەى
كەبەگونجاویان نازانیت.

سەبارەت بە گۆرپان گوتویانە

تاكەشتى سەقامگىرو نەگۆرپىت. گۆرپانكارى بەردەوامە.

"ھىراكلېتس"

پېشكەوتن ئەستەمە بەبى گۆرپانكارى، ئەوكەسانەى ناتوانن
گۆرپانكارى لەئەقلىيەتى خۇياندا دروست بكەن، ناشتوانن
گۆرپانكارى لەھىچ شتىكى ترىشدا بكەن.

"جۆرج بەرناشۇ"

دەبى ئىمە ئەو گۆرپانكارىە دروست بكەين كەدەمانەوئىت لەجىھاندا
بىبىنن.

"گاندى"

ئەوھى بۇ گۆرپىنى مروۋ پىويستە، گۆرپىنى بىرکردنەوھىيەتى
لەبارەى خۇيەوھ

"ئىبراھام ماسلو"

هەرچەندە ژيانەت سەخت بێت، لەگەڵیدا بژی: نەنەفرەتی ئی بکەو
نەجنیوی پئی بدە، هەژاری بچینه وەکو گژوگیای ناوباخچەکان،
هەول مەدە شتی نویت دەست بکەوئیت.. شتەکان ناگۆرین، بەلکو
ئیمە دەبێ بگۆرین.

"هینری دیتید سۆرو"

گۆرانکاری شتیکی و، پیشکەوتن شتیکی ترە. گۆران پرسیکی
زانستیە، بەلام پیشکەوتن ئەخلاقیه، پیشکەوتن ناکوکی تیدا
دروست نابێ، بەلام گۆران جیگە میشتومرە.

"برتراند راسل"

گۆران شتیکی سەقامگیرە، نیشانە می رابوون وراپەرینە...

"کریستینا بالدوین"

گۆرانکاریش وەکو کات، سەرسەختە، کەچی لەگەڵ ئەو شدا هیچ
شتی وەکو ئەو بە بەرەنگاری روو بەرووی نابینەو.

"بنیامین دزرائیلی"

مروڤ ناتوانى بهى نازار ناخى بگورپىت..چونكه ئو خوى
پوخامهكهو سەنگ تراشهكەيشە.

"ئەلكسىس كاريل"

گرفت لەوهداىه كەئىمه لەهەمان كاتدا حەزمان لەگورپانەو پرقىشمان
لەيىهەتى، دەمانەوى هەموو شتەكان وەك ئەوہى هەن بىمىننەوہ، بەلام
باشترىن.

"سىدنى ھارىس"

بىرلەپادەى ناپرەحەتى گورپىنى خوت بکەرەوہ، ئو جاتىدەگەيت
لەھەلى سەرکەوتنت لە گورپىنى ئەوانى تردا.

"ژاکوب برود"

ئەودەمەى خوت لەپىزى زورىنەدا دەبىنيت، ئەوہ بزەنەكاتى
گورپانكارى ھاتوہ.

"مارك توين"

پىويستە ھەمىشە گورپانكارى لەخوماندا بکەين وخومان
نويبکەينەوہ وپەرە بەخومان بەدەين، وەگەرنا وەك بەرد دەق
دەبەستين.

"جوہان ولفجانگ فون"

مەسەلەكە ئەو ھەنئە ھەندئە ۋەستىيان ھەيە ۋ ھەندئەكى تر نىانە،
بەلكو مەسەلە ئەو ھەيە ھەندئە كەس ئامادەن بۇ گۆپان، بەلام
ھەندئەكى ترنا.

"جىمس گۆردن"

۴- بهر پوه بردنی حالت ته گانی فشار وشله ژان:

ئو بزنسمانه ی نازانیت چوون

پوو به پرووی شله ژان بیته وه، زوو

دهمریت

"ئه لیكسیس کاریل"

هاورپنکه م... وهره باپیکه وه دوو چاری شله ژان بین!!.

چ شتیکی سهیر له م بانگه یشتته دا هه یه، بروام پی بکه هیچ
زیاده پروهویه ک له وه دانیه که من بانگه یشتت بکه م بو ئه وه ی
دهماره کانت گرژبکه یت!. چونکه ئه و مروقه ی که کارده کات و
هه ول دهادت و پره نچ ده کی شیت، هه رده بی دوو چاری
فشاریش بییت، هه وروه ها ده بی دوو چاری شله ژان و
بارگرژی بییت.

من ئیستا له پیزی ئه و که سانه دا نیم - که به بی لوژیک - داوات
لیده که ن به سه ر گرژیه کانتدا زال بییت و ده ر باز بییت
له فشاره گانی کاره که ت. چونکه بروام پته وه به وه ی
ئه وه کاریکی ئه سته مه، وه لی پیئت ده لیم: وهره با فیرین
کاته گانی بارگرژیمان بهر پوه بهرین و گوئترولی فشاره گان
بکه ین.

سوده گانی فشار و شله ژان:

خه ریکه گویم له و پرسیاره بیټ که دلنیام نیستا به میشتکتدا دیت و ده پوات، نه ویش نه م پرسیاره یه: ئایا شله ژان و گرژی هیچ سو دیکی هه یه، ئایا فشار هیچ که لکیکی هه یه؟ له وه لامدا ده لیم (به لئ) به لام لیگه پری بابوت پوون بکه مه وه:

به پیره به ریکه پروژه یه کی هه یه، ده بی له کاتیکی دیاریکراودا ته وای بکات، بیگومان له و باره دا دوو چاری شله ژان ده بیته وه، فشاره کان له سه ری که له که ده بن، نه م جوړه فشارو شله ژانه زور گرنگه. چونکه نه وه نیگه رانی ده کات بوئه وه ی له واده ی دیاریکراودا کاره که ته و او بکات.

قوتابیه ک له قوناغیکی خویندندا، تاقیکردنه وه ی له به رده مدایه و ده خوازیټ پله یه کی به رزیش به ده ست بیټ، ده بی نیگه ران و دوو دل بیټ بوئه وه ی زیاتر ئاگاداری ئامانج و داخوازیه که ی بیټ.

ئافره تیټک یه که مجاره سکی پرده بیټ و به قوناغی جیا جیای دهرونی و جهسته ییدا تیده په ریټ، بیگومان دوو چاری جوړی له شله ژان ده بیټ، نه و شله ژانه وای لیده کات زیاتر ئاگاداری بیټ و پاریزگاری له خوئی و کوړپه که ی ناوسکی بکات.

ده مه وی له هه موو نه و شتانه چی بلیم:

خوینه ری خوشه ویستم! له وه ی رابوورد ده مه وی بلیم: باشترین ریگه و شیواز بو مامه له کردن له گه ل شله ژان و فشاره کاندای بریتیه له وه ی به جوړیکی ئاسایی و وه ک دیفاکتو و هریان بگریټ، نه گه ر

لەسنوریکى ديارىکراودا بوون و دەبونه هۆى يارمەتيدانمان لە بەرز کردنهوهى وورەمان وئاگارداربوون لەوهى دەمانهوييت.

مادەم شلەژانەکه نەگاتە پادەى پق وتورپى وبى ئوميدى ودرۆ دلى، ئەوه شلەژانىکى ترسناک نيه.بەلى، ئەندازەى سروشتى وئاسايى لەشلەژان وەرېگره وواز لەپاشماوهکانى ترى بهينه.

دکتور (بيتهر هانسون) لەکتیبهکهيدا (چيژى شلەژان) دەلييت:(که ميکى زورکهەم ياخود زوريکى زورين لەشلەژان زيانمان پى دەگەيه نييت، شلەژانى زياد بەرههەمى مروڤ کهەم دەکاتەوه، متمانەى بەخوى تىک دەشکي نييت، سەرنجى چرى لى بزردەکات. هەروەها شلەژانى کهەميش —بەتايبەت بوکەسه کردەيههکان. ناييته هۆى هاندانى مروڤ بو کارکردن وبەرەهەم هينان).

هۆکارەکانى شلەژان چين؟

لەليکۆلينهوهيهکدا کهەلەنيوان(۳۰۰) کهەس لەسەرکردەو برپيار بەدەستهکانى(۱۲) دامەزراوهى جورا و جوردا ئەنجامدرا. دکتور (ژون هوارد) پاي هاته سەرئەوهى کهەندى خەسلەتى سەرەكى هەن کهەبنه هۆى شلەژان، بەتايبەت بۆبەرپيوەبەران وبپيار بە دەستهکان:

۱- دەستهوسانى: فهيلهسوفى گەوره (هیرۆدۆت) وتەيهەكى جوانى هەيه دەلييت:(تالترین ئازار بو مروڤ ئەوهيه زور بزانى، بەلام هيچ هيرو توانايهەكى نهبييت) بەراستى پولىک مروڤ هەن زانياريبان

ههيه، دهتوانن لیوان لیوت بکهن له وشه ی جوان، به لام که مه سه له دیته سهر کارکردن ناتوانن بریاربدن، چونکه دهسته وسانن له به رانبر دهسته لاتیکی له خو یان گه وره تر دا، لی ردا نه و مروقه دوو چاری شله ژان و فشار ده بیته وه، نه و شله ژانه پووبه ری بو شایی نیوان زانیاریه که ی له لایه ک و دهسته وسانیه که یشی له لایه کی تره وه پر ده کاته وه.

۲- گومان گردن: نه و که سه ی که گومان له زانیاریه کانی خو ی بکات، ده شله ژیت و ده بیته دیلی حاله تیک له فشار و گرژی ده مار بیگومان نه نجامه که یشی بریتی ده بیته له سله مانه وه ی له ده رکردنی بریاریک که به خراب بشکیتته وه به سه ریدا، چونکه متمانه ی نیه به و زانیاریانه ی له به رده ستیدان.

۳- شه که ت بوون: بیگومان شه که ت بوونیش کاری خو ی ده کات له توشکردنی مروقه به شله ژان و فشاری ده ماری.

سه رباری نه و هوکارانه ی له به ردا خستمانه پوو که (ژون هوارد) ریزی کردوون.. منیش پیم وایه چند هوکاریکی تریش هه ن که مروقه دوو چاری شله ژان ده کهن:

۱- ریز نه گرتن: نه و مروقه ی که پیی وانیه به راده ی هه ول و کوششه کانی ریزی لی ده گیریت، توشی شله ژان ده بیته. ئیتر ریزگرتنه که به رز کردنه وه ی پله ی وه زیفی بیت یان ته نها سوپاسکردنیک بیت.

۲- دەرئەبىرېن: ئەو كەسەي ھەست و سۆزى دەرئابىرېت، ھىندەي پىنچىت دەبىتتە دىلى حالەتى لەشلەژان و بى ئومىدبوون.

۳- رېگنەخستن: كاغەزە گرنگەكان، سويچى ئوتۇمبىل، ئەجىنداي وادەكان، ژمارە تەلەفۇنەكان... كاتى لە رېكخستنى شتەكانماندا كەمتەرخەمى دەكەين، ئەودەمە توشى شلەژان دەبىن.

۴- نەرىتەكانى رۆژانە: وەك پوالتى گشتى، نەرىتەكانى خواردن، ھەموو ئەو جۆرە مەسەلانە يارمەتى دەرئ بۇ توش بوونى مروۇ بە شلەژان.

۵- ئازارى جەستەيى: بىگومان ئەگەر مروۇ ئازارىكى جەستەيى ھەبىت، بەتايبەت ئازارە درىژخايەنەكان، ئەوا بەھۆيەو توشى فشارو شلەژانى دەمارى وگرژبوونەو ھىان دەبىت.

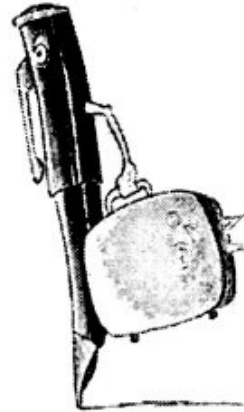
۶- ئازارى دەرونى: بەھەمان شىوہ بارودۇخى دەرونىشت گرنگە، قەيران وكىشە دەرونى و سۆزدارىيەكان (وەك لەدەستدانى خۆشەويستىك يان تىپەرىن بەئەزمونىكى دەرونى سەختدا) بۇى ھەيە دووچارى شلەژان و فشارت بكات.

لەبۆتەدابه، بۇ ئەو شلەژانە زىادەيەي كەبەرئۆيە بۇ داگىرکردنت!!
شلەژان نىشانە وپىشەكى ھەيە، ھەركەدەستى كرد بەپىشپرەوى
كردن بۇ داگىرکردنت، تىبىنى ئەم خالانە دەكەيت:

- لەدەستدانى ئارەزوى خواردن، يان زور خورى كردن.
- بەرزبونەو ھى دەنگى تىپەكانى دل.

- ههستی دوژمنگه رایبی و توندوتیژی.
- سه رنیشه.
- ئومید بر اویتی شیوه هه می شه یی.
- که مخه وی یان خه و زپان.
- گرفت له مل و پشتدا.

ده گونجی ئه م لیسته درێژ بکرتیه وه...
 له کاتی کدا ئه و ناو نیشانان ه ی ئیمه نویسمانن،
 گرنگترین نیشانان... پێویسته له سهرت
 چاودیری سهرهتاندانیان بکهیت و ههولتی
 گهمارۆدانیان بدهیت.

له بهرانه بهر شله ژانی زیاد له سنوردا، به رگری له خۆت بکه!!
 له سه ره تا دا ئامۆژگاریت ده که م به وه ی هه ندی له ده رپرینه خراپ و
 ناپه سه نه ده کانت بگۆریت به ده رپرینی باش. بۆ نمونه: له بری ئه وه ی
 بلییت: (ئه ی نه فره ت، ئه وه چیه، ها کا شیت بووم) بلی: (لا حول
 و لا قوه الا بالله، سو پاس بو خوا، ئه وه ویستی خودایه هه رچیه کی
 ویست ده ی کات) له گه ل پو ودانی هه ر پو وداویکی ناخوشدا، ده بی
 له سه ره تا دا دان به راستی پو ودانه کهیدا بنیین، ئینجا هه ولی
 راستکردنه وه ی بدهین... به لام قسه ی ناخوش کردن، جگه له زیاد
 بوونی شله ژانه که مان هیچ سو دیکی نابیت.

تستاش بهرموو له گهل هندی بهرهی
گشتیدا، که یارمه تیت ددهن له زرگار بوون
له نه خو شیه:

۱- پیسپاردن (پاسپاردن): نه وکه سهی چاوی بریووته نه وهی
بییته سه رکرده یه کی کارا،

پیویسته فیری هونه ری پیسپاردنی کار بییت، سه رباری نه وهی
له جیگه یه کی پیشتری نه م نوسراوهدا باسما ن له بایه خی پی
سپاردن کرد، لی ره شدا جهخت له وه ده که ینه وه که نه وه هونه ره
گرنگیه کی زوری هیه له کوشتنی شله ژان و فشاره کاندای،
دهر فته یکی زیاتریشته دهداتی تا کو له گهل مه سه له کاندای
به شیوه یه کی با شتر مامه له بکه ییت.

۲- ریگخستن: نه وده مهی دوخیگ له ری کویپیکی و دیسپلین زال
ده بییت به سه ر ژیانندا، نه و دوخه یارمه تیت نه دات له پر زگار بوون
له فشارو شله ژان ریگخستنیش به ریگخستنی کاروبارو
نامانجه کانت ده ست پی ده کات و، به ریگخستنی نوسینگه که ت و
لا په ره و دوستیه کانت کو تایی دیت.

۳- کو مه لایه تی بوون له کاردا (گیانی گروپ گه راییی): کارکردن
به گیانی کو مه لایه تی و گروپ بوون، دابه شکردنی کاره کان به سه ر
هه موو نه دمانی گروپه که دا، پووبه پروو بوونه وهی نه رک و
به پر سیاریتیه کان به ته نها.

۴- خەمەكانى رابدوو لە ئەستۆمەگرە، كيشەكانى داھاتوش داوت مەكە بۆلاى خۆت: ئەوھى رابوورد پۆشت، ئەوھىشى پووى نەداوھ پيويستى بەيىرليكردنهوھ نيه، لەناو ئيمەدا ھەيە ترس لەداھاتوو ليوانى كردووھ، لەكاتيكدائەو داھاتوھ نەھاتۆتە پيشەوھ... گرفتەكانى داھاتوو دوابخە بۆ كاتى خۆى، بۆ ئەوھمەى كەروو دەدەن.

۵- بنۆرە بۆ نيوھپرەكەى دەفرەكە: تيبينى خالە پۆزەتيفەكان بكە، لەئاقارى شتە باشەكاندا ھەلويستە بكە، چەپلە بۆ ئەوشتەباشانە بكوته كەفيريان بوويت، لەوھبسلەمەوھ كە بژيت وچاويلكەى رەشت لەچاوييت وجگەلە خراپەكان ھيچى ترنەبينت.

۶- ھونەرى ھەناسەدان فيربە: ھەناسەدان ھونەرە، ئەم ھونەرە لەتوانايدا ھەيە پرووبەريك لەئارامى ريزەييت بۆ بگيريتەوھ، وەرە باشيوازي راستى ھەناسەدانفە بكم:

• ھەناسەت لەرپى كەپۆكانتەوھ وبەھيورى وەرېگرە، بەردەوامبە لەوەرگرتن تاكو ژمارە (۴) دەژمييرت.

• ھەناسەكەت لەناوسنگتدا رابگرە ومەيكەرە دەرەوھ تاكو (۲) دەژمييرت.

• بەھيورى ولەرپىگەى دەمەوھ ھەناسەكەت بكەرە دەرەوھ، باكردەدەرەوھى ھەناسەكەت تاكو ژماردنى (۱-۸) بخايەنييت.

• ئەم شىۋە ھەناسەدانە (۱۰) جار دووبارە بىكەرەۋە.

۷- ھەندى مەشىقى ۋەرزىشى بىگە: پىۋىستە ھەندى چالاكى جەستەيى ئەنجام بەدەيت بۇ ئەۋەى شەلەژان ۋىگىرژىت لى دور بىكەۋىتەۋە. ھەرىكەتكە لەئىمە بىگىرەت، ئارەزۋومان لە ئەنجامدانى جۈرە ۋەرزىشكى تايىبەت ھەيە، بەلام بەبىيانۋى نەبوۋنى دەرفەتەرە ئەۋ ئارەزۋومان فەرامۇش دەكەين..

ئامۇزگارىت دەكەم، مافى جەستەت بەدەيت ۋچالاكى ۋبىزىۋى بۇ بىگىرەتەۋە ۋھەندى لەۋەرزىشە دلخۋازەكانت ئەنجام بەدەيت. ئەگەر ئارەزۋىەكى دىيارىكراۋت نەبى، ئەۋا پى پۇشتن (پىيادە پەۋى) بە شىۋەيەكى پىكۋىپىك زۇر گىرنگە ۋ يارمەتەيەكى زۇرت ئەدات لەم بۋارەدا.

۵- مامەلە كۆردن لەگەل ئەوكەسانەدا كە ئالۆزو سەختگىرن:

مامەلە كۆردن لەگەل خەلكىدا بەشئۆمبەيكى
كشتى، پئويستى بەلئىھاتوى وھونەر ھەيە، ئەم
مەسەلەيەمان لەكتىبىكى ترماندا بەناوى
(بەرنامەسازى زمانەوانى دەمارى) پەون
كردۆتەو. لئىرەشدا باس لە پرسىكى ئالۆزتر
دەكەين، ئەويش مامەلەكۆردنە لەگەل مەوئە
ئالۆزو تۆرەو سەخت گىرەكاندا.

ھەريەككە لەئىمە بگىرى، پۆژانە پوو بەپرووى خەلكى تۆرەو ئالۆز
دەبىنەو، ئىنجا رەفتارو مامەلەكۆردن لەگەل ئەو جۆرە كەسانەدا
پئويستى بەبەھرەي تايبەت ھەيە بۆئەوھى توش شىت بونمان
نەكەن!.

حەوت جۆرە كەسايەتى سەختگىرە
ئالۆز ھەن. لئىگەرچى بابەم شئۆمبەيكى
خوارەوھە يان ناسىن،

۱- شۆرشگىر: مەوئىكى زمان پىسە، لەمانۆپو يارى پىكردندا
شارەزايە، بەزۆرى دەنگى بەرزە، ھەپەشەو
گۆرەشەكۆردن بەشىكن لەكەسايەتى وى، بئى
ئارامە لەكاتىكدا ناكۆك بيت لەگەلئىدا، لەتۆرەيدا
دەستەكانى دەكىشىت بەسەر مەيزەكەي

بەردەمیدا، رەنگە دەمبە دەمە کردن لەگەڵیدا بگاتە
پادەى دەست دريژى کردنى جەستەى ولىدان.

۲- تەقینەرەو: گومان وھەرەشە وگورەشەى زۆرە، زۆر بەناپەرحەت
کۆنترۆل دەکرىت، بەلام بەگشتى ھەستى ناسکە،
کەچى لەبەرانبەردا زۆر ھەستیارە وھەرچۆرە
پەخنەيەك دەخاتە قالبى پەخنەگرتن لەکەسايەتى
خۆيەو.

چۆن لەگەل ئەو دووجۆرە کەسايەتەدا مامەلە دەکەیت؟

کاتى تەواوى بەدەرى بۆئەوھى ھیور ببیتەو، بەشیوھەيەكى نەرم و
نيان قسەخراپەکانى پى بېرە، بەلام بانەو پى بېرینە شانەخپەى
تیدا نەبى، بەناوى خۆيانەو بانگیان بکە، ھەول بەدە سەرنجە
چرەکانیان لىك بترازىنى تاكو زنجیرەى بیروکە نیگەتیفەکانى
بپچرینى. بە ووردى چاو بېرەرە چاوەکانى، واپیشان مەدە کەلینى
دەترسیت یان لىی دەسلەمیتەو، پرای خۆتى بەپراشکاوى بۆ
دەربېرە، دەمبەدەمەى نەزۆكى لەگەلدامەکە، بانگەئىشتى بکە بۆ
ئەوھى بەشیوازىكى نەرم ونيان و دوستانە چارەسەرى گرتەکە
بکەن.

۳- سەرگۆنەگار: بابلىين ئەوکەسەى کەچاک دەزانى سەرزەنشتى
خەلکى بکات وئوبالى خراپەکارىەکان بخاتە
ئەستوى ئەوانى تر، ھەمیشە ھەلوئىستى بەرگرى
کردنى ھەيە، پى وایە ھەلەکردن بنەرەتە

لەرپەفتارەكانى مرقۇدا، كەچى ھەركە ھەلەيەك
پووبدات جامى تورپەيى خۇي دەپزىنىت بەسەر
باباي ھەلەكاردا، زوو تورپە دەپى، ئارەزوى لە
تۆلەكردنەوہ و سەندنەوہى مافى خۇي ھەيە.

۴- سكالآكار: زۆر لىزانە لەدۆزىنەوہى ھەلەو كەلىنەكاندا، خۇي
ھىلاك ناكات لەگەرپان بە دوای چارەسەردا، بەو
پادەيەي كەچىژ لەسكالآكردن و دەرخستنى
ناتەواويەكان وەردەگرىت.

۵- نىگەتىف(نەرىيى): ئەم كەسايەتتە ناتوانى بەشيوەيەكى باش
كارلىك بكات لەگەل ھىچ گۆپان ياخود
بيروكەيەكى تازەدا، كارزان وليھاتووہ لەوہدا
لەمەسەلەكان بە شيوە يەكى خراپ پووپوش
بكات..ئوقرە ناگرىت مەگەر ئەوكاتەي
كەبارودۇخەكان تىك بدات و بەشيوەيەكى خراپ
پووپوشيان بكات.

چۆن لەگەل ئەوسى جۆرە كەسايەتتەي تردا مامەلەبگەين؟

مافى تەواويان بەدەرى لەوہدا كەگوپيان بۆبگرىت، بەلام ھاورايان
مەبە لەبۆچوونە ھەلەو ناتەواوہكانياندا، ئەگەر ھەوليدا بيروكە
نىگەتىفەكانى درىژە پى بدات، ئەوہدەست بەجى قسەكانى پى
بپرە.. دەمبەدمەي لەگەلدامەكە چونكە بەوہ ھەلى ئەوہى دەدەيتى
كە ديدە خراپەكانى خۇي بەسەر وتويژەكەدا خالى

بکاته وه. له وتویژده که ت له گه لیدا سه رنجت چر بکه ره وه له سه ر
ئه وشتانه ی که ئه وه ده توانیت جیبه جییان بکات.

گروبی (سه رکوتکردن / داپلۆسین)

٦- زۆر بی وهی: مروڤیکی خوشپروه وگیانیکی گوشادی

هه یه، هیوای ئه وه یه ناسیا وه کانی قبول
بکه ن وله گه لیدا نه رم و نیان بن، هه رچی
بلییت له گه لتدا ها وپرایه، له ترسی ئه وه ی
دوستایه تی توله ده ست بدات، هه رگیز
پیچه وانه ت نابی، به لیزانی هه سته کانی
خوی ده شاریته وه، زۆر پوزش ده هی نیته وه،
ته نانه ت ئه گه رشتیکی واش پووی نه دابی که
شایسته ی پوزش هی نانه وه بیته.

ره نگه ئه مجوره که سه له سه ره تا وه قبول
بکرین، به لام له راستیدا جیگه ی مه ترسین
چونکه نه ره خنه ده گرن و نه ناموزگاریت
ده که ن، ئه و پاساوی ئه وه یه ده یه وه ی
دوستایه تی له گه ل تودا به رده وام بی، وه ی
ئه وکه سه ی که به راستگویی له گه لیدا نیه،
به بی ئه وه ی توهه ست بکه یت یان ئه وهه ست
بکات. پالت پیوه ده نیته به ره وهه له وه
سه رشپری.

چۆن لە گەل ئەم جوۆرە كەسایەتیه‌دا مامەلە دەكەیت؟

هەستی ئەوێ پێ ببەخشە كەتۆ بەراستی خۆشت دەوێ،
لەپیاھەلدا و ستایش كردنیدا دلسۆزبە، بەلام هانی بدە تاكو
ئازایانە پای خۆی دەربێ، ئاگاداری بكەرەوێ لەوێ بەلای تۆو
ببستنێ پای راستەقینەئە، باشتەر لەپیاھەلدا و ستایش
كردنت و قسەئە نەرم و نیا و هەنگوینی. بەردەوام پرسباری وردو
دیاریكراوی ئاراستە بكە.

۷- كەسایەتی وردوخاشكراو: ئەمجۆرە كەسایەتیه نرخی خۆی

نازانێ لەژیاندا، یاخود وانازانێ لەم ژیانەدا ئەو

هیچ جوۆرە بەهاونرخیکێ هەبیت، پێز بۆ

پاوبۆچوونەکانی خۆی دانانیت، دەترسیت لەوێ

بگلیت لەگرفت و سەریه‌شەوێ. بەلایه‌وێ ئاسانە

هەلەبوونی خۆی پابگەیه‌نیت، نەك رایەك دەربێ

كەبەهۆیه‌وێ یەكێك تۆرەببیت.

چۆن لە گەل خاوەنی كەسایەتی تێك هاردراوێدا مامەلە دەكەیت؟

لەگەلیدا باش بە، پاو بۆچوونە راستەکانی ستایش بكە، ئەگەر

هەلەئە كرد بەنەرم و نیا و پەفتاری لەگەل بكە، بە بایه‌خه‌وێ گویی

بۆ بگرەو قسەکانی پێ مەبەر، پرسبارةكەتی بۆ دووبارە بكەرەوێ

ئەگەر لەجاری یەكەمدا وەلامی نەدایه‌وێ.

۸- خۆبەزانا زان: ئەو جۆرە كەسايەتتە پىيى وايە ھەمووشتىك دەزانىت وئاگاي لەووردو درشتە، بەلى لەوانە يە كەسىكى پۆشنىپرو خاوەن ئاسۆى فراوان بىت، چالاک وكاركەرىت، بەلام ھەمىشە پاي ئەوانى تر بەھىچ وپوچ لە قەلەم ئەدات، ھىچ پايەك پەسەندناكات ئەگەر لەدەمى خۆيەو نەھاتىتە دەرەو، بەزىرەكى وىرتىزى خۆى دەتوانىت بەرپرسىارىتى شكستەكان بخاتە ئەستۆى ئەوانى تر.

چۆن لەگەل كەسايەتى (خۆبەزانا زان) دا مامەلە دەكەيت؟.

نامۆزگارىت دەكەم بەوھى ھەرگىز مەچۆرە نىودەمبەدەمە لەگەلیدا ئەگەر زۆر بەباشى خۆتت بۆ ئامادە نەكردىن، بەھىورى پاي بەرانبەرى بدە بەگویدا، پاي مام ناوەند لەگەلیدا پەسەند بەكە، ھەول بدە بىخەيتە خزمەتى بەرژەوھندى خۆتەو.

۹- بالۆن (مىزەلدا): كەسىكە پىيى وايە خۆى زاناترىن

كەسايەتى سەرزەويە، ئەمە لە كاتىكدا كالا مەعريفىە كەيشى زۆر بىن پەواج وپرەكەم وكورتىە، ھەول ئەدات بەدەست ھىنانى ھەمووشتەكان بۆ خۆى بگىرپتەو، تەنانەت ئەگەر بچوكترىن پۆلى لە بەدەست ھىنانىدا

نەبۇبى، بەكورتى كەسىكى رۇزىن و فىئىلبازو
دەست بېرە.

چۈن لەگەل مېزەلداندا مامەلە دەكەيت؟

ئامۇڭگاريت دەكەم لەگەل ئەو جۆرە كەسانەدا بەجىدى
بجولئىتەو، راستى ودروستى كەسايەتى خۇيانيان پى
پابگەيەنەو بەلگە بۇسەلماندى قسەكانت بەينەرەو، بەلام
ئاگادارى بگە كەمەسەلەكە نەخاتەقالبى كەسايە تىەو، جدى بە
لەگەلدا، بەلام توندوتىژ مەبە، پىي پابگەيەنە كەدەرفەتى ئەوہى
لەبەردەمدايە لەوگريپەي ناو ناخى پزگارى بىت و بىتە
هاورپىيەكى دلسۆزت... دەستى هاوكارى و يارمەتى بۇ درىژبگە،
ئارامگرە لەسەرى، ئەگەر بىنيت ئارەزوى لەوہى بەسەر گرى
دەرونيەكەيدا زال بىت.

چۈن گوئى گرەكەت (بەرانبەرەكەت) لەدەست دەدەيت؟

پەيوەندى گىرى باش، بنەماو پېرەنسىپى خۇي ھەيە، ھەرۋەھا
پەيوەندى گىرى خراپىش ھەنگاوى خۇي ھەيە، لىگەرى باھەندى
ئامۇڭگاريت بگەم بۇئەوہى دووربىت لەوہى گوئىگرەكەت لەدەست
بدەيت، لەكاتىكدا لەگەل ئەو جۆرە كەسانەدا پەيوەندى دەگرىت
كە لە ماوہى رابردوودا ئاماژەمان پىدان:

۱- قسەكانى پى مەبەرە، بابەئازادى تاكو خۇي تەواو دەبى بدوى.

۲- ھىوربە، ھەرچەندە ھول بدات تورەمەبە.

- ۳- سكالامهكه، نهگهر كهسيك نارپهحتي كردي راستهوخو
 پروبهپرووي ببهروهه بي نهوهي لاي كهس سكالاي لهدهست بكهيت.
- ۴- با كاردانهوت ههچون و زيادهپروهوي تيذا نهبيت، سهرنجت
 لهسهرنهنجام چرپكهروهه.
- ۵- خوٲ مهخهلهتينه وپيٲ وابي لهناخي خهلكي شارهزايٲ،
 بهلكو پرسياريان لي بكه.
- ۶- پيٲ وانهبني خهلكي ناگاداري ناخي تون، بهلكو بهپرووني
 دهريپر لهناخي خوٲ بكه.
- ۷- گالته بههيچ كهسيك مهكه بازور سادهش بيٲ، كي دهلي پوٲي
 لهپوٲان پهنا نابهيته بهر نهو كهسه؟!.
- ۸- دههمبهدمه مهكه، گوي بو پاي بهرانبهرت بگره، پاشان
 بههيوري پاي خوٲ دهريپره.
- ۹- بازور بههيٲيش بيٲ، ههرگيز ههپرهشه مهكه.
- ۱۰- كهسيكي نيگهتيٲ مهبه، ههميشه پيشوازي لهههرشتيكي
 سودبهخش و نوي بكه، ههموو مهسهلهكان بخهره بهرچاوي خوٲ.
- ۱۱- زور وشهي تايبهت بهگشتاندين بهكارمههينه (وهك: ههميشه،
 ههموو، ههرگين) چونكه نهو وشانه وات دهردهخن كهلهقسهكرديدا
 خاوهني بهندو باونيت، جگه لهوش بهو هويهوه كهشيك
 لهديكتاتوريهٲ دهسهپينيٲ بهسهر گفتوگوكهدا.
- ۱۲- لهشان و پلهو پايهي نهوي تر دامهبهزينه، بهلكو ههركاتي
 ههستتكرد گونجاوه ستايشي بكه.

ئەمانە ھەندى ئامۇزگارى بون كەوات لىدەكەن گفتوگۇكارىكى
باشتر و كارىگەر تىرىت لەگەل بەرانبەرەكەتدا.

ئىستا لىگەرچى با (۱.۰) ئامۇزگارى
پىر بايەخت پىشكەش بىكەم. ئەگەر
لەپۋستى بەر پىسپار ئىتىدا يىت. يان
گروپكى كار بەر پۈتە بەر پىت. ئەم
ئامۇزگار يانە زۆر بەسەود دەبن پۈت.

۱- بەرانبەرەكەت بەناوى خۇيەو بەنگ بىكە، يان بە خۇشەو يىست
تىرىن نازناو بەلایەو.

۲- گوى بۇ ئەوانى تر بىگرە، پىگە يان بە دەر پىر لە خۇيان بىكەن.

۳- ستايشى كارە باشەكان بىكە بەرادەى گونجاو پىايدا ھەلبە.

۴- ھەمىشە ھەست و خواستەكانت دەر پىرە.

۵- لىبوردە بە وپىگە بە ئەوانەى پابوردن بە خىرايى لەبىريان
بىكە يىت.

۶- زەردە خەنە يەكى ھىور بىكە، لەبىرت نەچى زەردە خەنە
لە بەرانبەر براكەتدا خىرو چاكە يە.

۷- نەرم و نىان بە، پىگە بەو ھەدە گىر فتە تايبە تىەكانت كارىگەريان
ھەبىت لەسەر پەيوەندىە كانت لەگەل ئەوانى تردا.

۸- ئەگەر نەپنى تايبەت سەبارەت بەگروپى كارەكەت لەئارادا
بوو، بۇ ھىچ كەسىكى ئاشكرا مەكە، وابكە ھەمووان مەمانە يان
بەنەپنى پارىزى تۆ ھەبىت.

۹- پىنداگر بىلەن لەۋەى گروپكەت لەۋجىڭايداندا بەسەربىكەيتەۋە
كەكارى تىدا دەكەى، ھەول بىدە ھەمىشە لەكاتى كارە چاكەكاندا
سەردانى لەناكاويان بىكەيت نەك بەپىچەۋانەۋە.

۱۰- پىنگەبىدە بەدروست بوۋنى پوۋبەرىك لەسۆزۈ گەرم وگۈپى
لەنىۋانىاندا، ھىچ پىنگرىيە كىش نىيە كەناۋە ناۋە بانگيان بىكەيت
بوۋنەۋەى ژەمىك پىكەۋە نان بخۇن.

چۇن لەگەل دوۋرۋوۋەكاندا مامەلە دەكەيت؟

لەم پوۋزگارەى ئەمپۇماندا خەلكانى دوۋ پوۋ زۇر بوۋن،
بەشىۋەيەك دىنەبەردەمت، بەلام لەناۋ ناخياندا شتىكى تىريان بۇ
حەشارداۋىت.

بۇ مامەلەكەردىنىش لەگەل ئەۋ جۆرە كەسانەدا، ئەم نامۇزگاربانەت
دەكەم:

۱- پوۋبەپوۋ قسەى لەگەل بىكە، پىسىيارى لەبارەى خۇتەۋە ئى
بىكە، يان لەبارەى ھەر شتىكەۋە كەپىت وايە بەپراستى ھەست و
نەستى لەبارەيەۋە دەرنابىرپىت.

۲- بەگوپىرەى ئەۋەى دەيناسىت پوۋ بەپوۋى بىبەۋ، پراستەۋخۇ
سەرنجى چاۋەكانى بىدە. پىنى بلى: ئەگەر حەزدەكەيت شتىكم پى
بلىيت، ئەۋا پراستەۋخۇ پىم بلى، وادەزانم ئەۋەندە ئازايت ئەۋەى
لەناۋ ناختدايە دەرى بىرپىت، پەنامەبەرە بەر پىنگەيەك كەمن پىم
خۇش نەبى.

كارگيريش له مړودا هه مان شت دووباره
دهكهنه وه...

گوینگرتن په یامینکی بیدهنګه وه لگری مانای
زور قول و کاریګره، نهو بیدهنګیه نیشانه ی
خوشه ویستی و پریزگرتنی منه به رانبر به تو، دان
نانمه به مافی تودا له وه دا که پراو بوچونی خوت
دهربریت، نه مهش به لګه یه له سهر شارستانی
بوونی گفتوگوکاران.

۳- زهرده خه نه: چند جوان وقه شهنگه، نهو فهرموده یه ی

پیغه مبرمان (درودی خوی لی بیت) که
ده فهرمیت: (زهرده خه ت له پرووی براهه تدا، خیرو
چاکه یه)... نهو زهرده خه نه یه ی که له جولانی
لیوه کانی یه کیکیان ه وه په یدا ده بی، له توانیدا
هه یه نه سته م بگوریت، ده توانیت ئاسته نګه کان
له ناو به ریت و کو سپه کان یه خته سار بکات و
سه هو لبه ندانه کان بتوینیت ه وه.. خه لکی ولاتی
چین ده لین (نه وکه سه ی نه توانی زهرده خه نه
له سهر لیوه کانی خوی بنه خشینی، نابیت
کو گایه کی بازرگانی بکاته وه).. به راستی
زهرده خه نه ده سته لاتیکی گه وره و کاریګه ری

گالته پینه کراوی ههیه له پراکیشانی دل ودهرونی
به رانبه ره که تدا، بویه نابیی فه راموشی بکهیت.

۴- سهیرگردنی چاو: سهیرکردنیک ههیه مروقه کانی حهزی پئی
ناکهن، ئه ویش ئه و سهیرکردنهیه که تیژی و
چرکردنه وهیه کی سهختی تیدایه... وهئی
سهیرکردنیک گهرم وگور ههیه، جوانه، قه شهنگه،
له چاویکه وه دهگوازیته وه بۆ چاویکی تر، له نیوان
ههردوو چاوه که دا، سه رنجی هیمنت له سه ر چاوی
به رانبه ره که ت سه قامگیربکه و چاوت به لای
راست و چه پدا مه گیره.

۵- جیاوازی بکه له نیوان ههله و ههله کاردا: ئه گهر به رانبه ره که ت
ههله ی کرد، ئه و ههول بده جیاوازی بکه ی
له نیوان ههله و بکه ری ههله که دا، هیرش بکه ره
سه ر ههله که، به لام هیرش مه که ره سه ر کابرای
ههله کار. له کاتی ههله کردندا به به رانبه ره که ت بلی،
مه به ستم له تونیه، ریژت ده گرم، به لام له فلان خال
وفلان خالدا له گه لتا نا کو کم.

۶- دووباره دارپشته وه: له دوا ی ئه وه ی به رانبه ره که ت له قسه کانی
بویه وه، به شیوازی خوت کورته یه ک له قسه کانی
دابریژهره وه، بۆی دووباره بکه ره وه، به وشییوهیه
مه سه له کان پوونتر ده بنه وه.

۷- ھەمىشە بەئەرتىسى بدوئى: كەسىكى ئەرتىسى بە، ئەگەر كىشەينەن
ھەبوو، بەدوئى چارەسەرىدا بگەرى، ئەگەرچى
كەسانى تىرباسى كۆسپەكان بگەن، تۆ باسى
لايەنەباشەكان بگە. گەش بىن بە.

۸- نەرمبە: دىدو بۆچونە جىاجىياكان قىبول بگە، بەبى
دەمارگىرى وىرەق وىتەق بوون لە پراوبۆچونەكانتدا
بدوئى.

۶- ئامانجەكەت...دىيارى بكة:

تۆبەرەو كويى دەچىت؟

ئەگەر زۆر بەوردى نازانىت بەرەو كويى دەچىت،
ئەوا من نزاى بەزەيىت بۆدەكەم. چونكە ئىمە لە
سەردەمىكدا دەژىن، شوئىنى ئەوكەسەي
تېدانايىتەو كەنەزانىت بۆكويى دەچىت.

بەراستى مروۇ سەيرە، يەككىيان لەدايك دەبىت و دەژى،
شەمەندەفەرى تەمەنى دەيگەيەنىتە قۇناغى كاملىتى، كەچى
ئامانج و پرووگەي خويى نازانىت.

خۆزگە كاتى وادەلىم باسى گروپى لەخەلكم بكردايە، بەلام -
بەداخەو - باس لەزۆرىنەي ھەرە زۆرى خەلكى دەكەم.

لەلىكۆلىنەو يەكدا كەزانكويى (ھارقاردى ئەمرىكى) پىي ھەستاو،
ئەو پوون بۆتەو كەتەنھا (۰.۳٪) خەلك نەخشەبۇ ژيانى خويان
دادەنىن، پاشماوھى (۰.۹۷٪) ھەكەي تر، بەھەرەمەكى و بەگوئىرەي
پىشھاتەكانى پۆژگار دەژىن.

من كىم؟... بەرەو كويى دەچم؟... پىرسىيارىكن ژمارەيەكى زۆركەم
لەمروۇقەكان لەخويانى دەكەن.

خوداي گەرە كاتى مروۇقى دروستكردو، ئاگادارى كردو لەوھى
(ولتنظر نفس ما قدمت لغد) (الحشر/۱۸). خواي گەرە و پەرەردىگار

ئەو ھەرى بەندەكانى دەخاتەو ھەتتوئىشوو بۇ گەشتى ژيانىان
ئامادەبەكەن، ھەروھە تويئىشوو بۇ قۇناغى مردن ئامادەبەكەن،
خوداى بالادەست لەبايەخى ئەو بە ئاگامان دەھىنئىتەو
كەبەرچاوپرونانە تەماشاي ئايندە بەكەين بۇئەوھى ئەدگارەكانى
بخوئىنئەو ھەتتوئىشوى پئويستى بۇ ئامادەبەكەين.

كەچىئىمە بەبئى ھىچ نەخشەيەكى پوون مىلى پئىگەدەگرين. ئىنجا
لەھەر كەنارىك كەشتى ژيانمان بگىرسىتەو، دادەبەزىن و
بارەكەمان دەخەين.

بۆچى ئامانجەكەت ديارى ناكەيت!؟

وھەر باپئىكەو ھەوھۆكارانە سەرج بەدەين كەوا
لەزۆربەمان دەكەن، دەست پئىشخەرى نەكەين بۇ ديارى
كردنى ئامانجەكانمان لەژياندا:

۱- ترس لەوھى ئەمەكدارنەبىن بەرانبەر جىبەجئى كردنى:
تەنانەت ئەگەر بەئاشكرا ئەو ترسەش دەر نەپرئىت، بەلام
ھەردەترسى لەوھى ئامانجئى ديارى بەكات و بەو ھۆيەو ھەرىكەوئىت
كەچەندە لاواز و سستە لەوھەدا جەلەوى ژيانى خوى بگرئىت،
ھەموومان دەترسىن لەوھى ھەول بەدەين وشكست بئىن. وادەزانين
دانانى نەخشە پەيگىرمان دەكات بە چەندىن مەسەلەى
ترەو... زۆربەى زۆرى مروقەكان حەزىان لەپابەندبوون نىە. بەتەنھا

بههيزهكان، نهخشه دادهنين و پيداگريش دهبن لهسهر نهوهي
نهمهكدار بن بهرانبهري.

۲- متمان بهخونهبوون: ههندي مروءه دهبيني بهردهوام نه بهنگهيه
دينيتتهوه كهدهليت(نهو شتهي لاي خوداوه بيت، نهوه باشه). بوويه
نههخشه بوژياني خوي دهكيشيت ونه نامانجه كانيشي ديارى
دهكات. دهى بهخوا نهو قسهيه شتيكى راسته وله پيناوى
نامانجيكى ناراستدا بهكار دههينري. بهلى خوداي گوره جگه له
چاكه تهقديري هيچتر ناكات، بهلام هر خوي فهرومانى پيداوين
خاوهنى پهيام ونامانج بين لهژياندا، ئيدي نهو كهسهي نهو بهنگهيه
دينيتتهوه بن متمان بهخوي. برواي بهتواناكاني خوي نيه لهوهدا
كهله پيشهوه بيت ياخود بجيته ريزى نهو پيشهنگانهي كه نهخشه
بوژياني خويان دادهريزن.

۳- دواخستن: نهمهيه چاوبهستي نهو دزهي كهكاتهكانمان بهتالان
دهبات، خراپه ي خوي پرودهكات بهسهر كاتهكان و
نامانجهكانماندا. هر كهس بكهويته نيوچنگالهكاني نهو دزهوه،
هميشه دهليت:(سبهيني فلان كار دهكهم، با لهم كاره بيمهوه
نهوجا دهست بهويتر دهكهم.....هتد) ياني بهردهوام لهچاوه پرواني
كاتيكى گونجاودايه كه نهخشهكاني تيدا بكيشيت، بيگومان
نهوكاتেশ هرگيز نايهته پيشهوه!

۴- لهبنهپهتهوه بروا نهبوون بهسوودي پلاندانان: ههنديك ههن
پيان وايه نهوكاته ي لهپلانداناندا بهسهرى دهبن،

به فیرویانداوه. خودی نه خشه کیشانیش درو دله سهیه وهیج سوئیکی نیه!

هه یانه دهلیت: (من واچه ندین ساله کارده کم به بی ئه وهی نه خشه بۆ دانابیت، ئه وه تا ئیوه ده بینن پیاویکی سهرکه وتوشم) راسته، له وانیه که سیک هیج پلانیکیش دانینت و سهرکه وتنیش به دست بینیت، به لام یه کم له وانیه به شله ژاوی بژی. دووه میش ئه وکه سه ریزپه ره و نابیته بنهما، مروقی هوشمهند له سهر ئه و ریزپه ره ژیا نی خوی بینا ناکات.

۵- نه زانین به رانهر شیوازه ساغه گانی نه خشه کیشان: به لی، له وانیه که سیک پروای به نه خشه کیشان هه بیت، هه ول ئه دات پلانیکی دابینت و به هویه وه ئامانج و مه به سته گانی بینیته دی، به لام نازانیت چون، نه داره له و شیوازانده که به هویانه وه پلانیکی توکمه داده پرژریت.

بۆچی ده بیت ئامانجه گانمان له ژیا نندا دیاری بکهین؟

ئایا هه ربه راستی نه خشه دانان ئه و پله و پایه گه وره یه هه یه که ئیمه جه ختی لی ده که ینه وه، یا خود مه سه له یه کی لا وه کیه، به ئاره زوی خوت یان دهستی پیوه بگره یان دهستی لی به ربه! له راستیدا، دیاری کردنی ئامانجه گان شتیکی زور گرنگه، نالیم ته نها له و پوه وه که گرفتت لی لاده دات، به لکو له وه شدا که مانایه کی زینده یی و گرنگ ده به خشیته ژیا نت، وه ره با پیکه وه پینج هوکاری

پربايەخ بخەينە بەرچاۋ كە بايەخى ئەم پرسیارەمان بۇ پوون دەكەنەوہ:

۱- كۆنترۆل كوردنى خود: كاتى مروۇ نەخشە وبەرنامەيەكى پىكوپىك وهاوسەنگ وتیروتەواوى ھەبیت بۇ بەدەست ھوردنى ئامانجەكانى لەژياندا ھەستدەكات زیاتر توانیویەتى جلهوى خوى و چارەنوسى خوى بگریت، ھیزی ئەوہى دەبى دەست پىشخەرى لەھەموو كاروبارەكانى ژيانیدا بكات، بەراستى ئەو ھیزو توانایە زور گەرەيە كەدەستى ئەو كەسە دەكەویت، جگەلەوہ نەخشەكیشان یارمەتى ئەدات بوئەوہى بەسەر گەلیك لەكۆسپەكانى ژيانیدا سەربكەویت، ئەو لەخەلكى تر زیاتر مەسەلە پەنھانیەكان دەبینى، بینىنى ئامانجەكەى خوى ھیزوپىز وتۆكمەيى وپتەويیەكى زیاترى ئەداتى لە پووبەپوو بوونەوہى گرفت وكۆسپەكانى ژيانیدا...تەنانەت دەبیتەھوى ئەوہى لەكۆسپەكانى ژيانیش چىژ وەر بگریت، ئای چەندە ژيان جوان و قەشەنگ دەبى لەكاتىكدا ئامانجى بەدەست دینیت كەخەلك كوكن لەسەر ئەوہى بەدەست ھوردنى ئەوئامانجە شتىكى ئاستەمە (وہك ئەرستو دەلیت).

۲- متمانە بەخوبوون: تەنھا بەوہندەى ئامانجەكانت بنوسیتەوہ و نەخشەيەك بۇ بەدەست ھوردنىان دابنییت، دەبینیت بەرادەيەكى زور متمانەت بەخوت زیادى كردوہ، ئەم متمانەيە بەرادەى زیاتر كۆنترۆلكردنى ژيانت ئەویش زیاتردەبیت. ئەم متمانەيەش پالت

پيۋە دەنيت بەرەو پيشكەوتن و گەشەي زياتر، چونكە ئامادەت دەكات بۇ بەدەست خستنى ئەنجامى قەشەنگتر. ئەوكەسەش متمانەي بەخۇي ھەبى، ھىچ بونەوهرىك ناتوانيت دورى بخاتەو لەو پروگەي سەرکەوتنەي كەبەقىبلەنماي ئارەزووەكانى دۇزىويەتتەو، بەلكو ئەو زۆر بەتواناترە لەپراوہستاندى ئەو كەسەدا كەھەول ئەدات پىروخىنيت وپرەوتەكەي لى تىك بدات، وەك (ئەرخەمىدس) دەليت: (جىگەي باشى خۇم بۇ دەست نیشان بكە، گۆي زەويت بۇ دەجولینم)!!.

۳- پيشخستنى خود: بەھاونرخى ھەركەسىك لەئىمە رادەوہستتە سەر ئەو ئامانجانەي كەلەژيانيدا بە دەستى ھىناون، بەكۆتايى ھاتنى ئامانجىك مروۋ ھەنگاويك بەرەو پيشكەوتنى زياتر دەنيت. بەدەست ھاوردنى ئامانج، جورى لەپىزگرتنى خود بۇ مروۋ دروست دەكات، ھانى دەدات بۇ متمانە كردن بەخۇ و بپروابونى تەواو بەتواناكانى خود. ھەرۋەھا وات لىدەكات ئەو كۆسپ و لەمپەرانەي دىنە پىگەت ھانت بەدن بۇ دلگەرمى زياتر تاكو نەخشەي باشتىر بكىشيت وبەميشك وھزرىكى كراوہترەوہ بىرەكەيتەوہ، ئەمەش تواناكانى دەرەك پىكردنت فراوانتر دەكات و بىرەكردنەوہشت زياتر دەكاتەوہ.

۴- بەرپۆەبردنى گات: كاتى ئامانجەكانت ديارى دەكەيت، دەبىنى ناچاريت بەوہى كارەكانت بەگوپرەي لەپيشىنەيى بون وگرنگان رىزبەكەيت وبەجورىكى ساغلم كاتەكانت بەرپۆەبەريت، بەدور لە

به فیروډانی سات وتنهانته چرکه کانت وکوشتنی ژیانته
له کاریکی بی سوددا.

ئه وده مهی چوارچیویه کی کاتی داده نییت بو ئه نجامدانی
ئامانجه کانت، ده بیینی سه رنج چرکردنه وت به هیتر ده بییت،
شایسته گیت بو ملکه چ بوون بو هوکاره کانی به فیروډانی کات زور
لاوازده بییت، ئه وجا ده بیینی به ریوه بردنی کات و دیاری کردنی
ئامانج ده بنه دوو پرووی یه ک دراو. ئه مهش ده بیته هاوکیشه یه ک
که جیانا کریته وه له هاوکیشه کانی سه رکه وتن.

۵- چیژله ژیانته وه ربگره: نه بوونی نه خشه وا له ژیانته ده کات وه ک
ئه وهی له حالته تی نانا ساییدا بزیت، هه موو شته کان پیکدا ده چن
وتیکه لاو ده بن، به پیچه وانه شه وه، هه بوونی نه خشه یه کی
ریکخراوی هاوسه نگ وات لیده کات زیاتر سه رنجت چرپکه یته وه
له سه ر شیوازی ژیانته، هه روه ها ده بیینی وزه یه کی زه به لاج وچالاک
له نیوناختدا هه یه وهانت ئه دات بوئه وهی به رده وام چیژله ژیانته
وه ربگریت. یان وه کو (پوزقلت) ده لیته: (شادومانی له نیوبه ده ست
هاوردنی ئامانجه کان هه وله داهینه ره کاندایه).

چون ئامانج له ژیانته دیاری ده که یته؟

سه رکه وتن له ژیانته ته نها بریتی نیه له ی سه رکه وتن کی پروتی
مادی نیه، ته نها به ته ندروستی باشیش سه رکه وتن مان ده ست
ناکه ویت، هه روه ها به ژماره ی هاوړیکان مان وه ده ست هاوردنی
بروانامه ی زانستیشدا ناپیوریت.

هه موو ئهوشتانه‌ی به تاك تاك ئاماژهمان پیدان، به شیکن
له سیسته می سه رکه وتن له ژیانندا، سه رکه وتنی راسته قینه وته و او،
سه رکه وتنیکى هاوسهنگه و هه موو پروکارو لایه نه کانی ژیان
ده گریته وه... له بهرئه وه، من پیم وایه بوئه وه ی له ژیاندا سه رکه وتنو
بیت ونه خشه ی هاوسهنگیشی بو دابنییت، پیویسته ره چاوی پینج
پایه ی گرنگ بکهیت، که ئه مانه ی لای خواره وهن:

۱- پایه ی پوچانی: ئه مه یان پایه ی هه ره گرنگه له نیو ژیانیکى

هاوسهنگدا، ئه م پایه پوچانیه پیکدییت له:
په یوه ندیم به خوداوه، بیروباوه یم، پرواکانم،
بنه ماو به هاکانم له ژیاندا.

ئه گهر له ژیانندا به جوړی بژییت که شانازی
به سه رکه وتنه کانتته وه بکهیت، ئه وه یانی: تو له نیو
ئه ندیشه و وه همدا ده ژیت، به لام سه رکه وتننت
له وه دا په یوه ندیه کی باش له گه ل خودادا
ببه ستیت، ئه وه دلنیا ییه کی جوانت پی
ده به خشیت، وات لیده کات له ژیانندا به ههنگاوی
متمانهداران وه ریگه بپریت، پروات پته و بیت
به به هاکان و ئه رکه کانت به رانبه ر هه موو
مروقایه تی.

۲- پایه‌ی که سایه‌تی: ئەم پایه‌یه خانەوادە دەگریته‌وه، سەرباری
پەییوەندیە تاکەکەسیه‌کان، فیڕبوون، رابواردن،
گەشت کردن، مۆله‌ته‌کان.

۳- پایه‌ی پیشه‌یی: ئەم پایه‌یه‌ش، گوڤه‌یه‌کی گرنگ پیک دینن
لەنیو ژیانیکی هاوسه‌نگدا، پیکدیت له: ئاینده‌ی
پیشه‌یی، توانای فیڕبونت له‌پیناوی باشتکردنی
ئاینده‌ی وه‌زیفیتدا.

۴- پایه‌ی مادی: مه‌به‌ست لێی: سه‌قامگیری مادیت، داهاات، ئەو
وه‌به‌ره‌ینانه‌ی که‌تۆ ده‌توانیت پێی هه‌ستیت،
پلانی خو‌دارنن و دوورکه‌وتنه‌وه له‌ژیانی
کرداری.

۵- پایه‌ی ته‌ندروستی: مه‌به‌ست له‌ته‌ندروستی ئەم لایه‌نانه‌یه:
ته‌ندروستی له‌ش، کیشی له‌ش، سیسته‌می
خواردن، نه‌ریتی خواردن.

ئهمه‌ ئه‌وپینج لایه‌نه‌ن که‌ئەگەر به‌جیدی سه‌رنجیان ئی بده‌یت و
به‌راستی کۆشش بکه‌یت له‌پیناوی وه‌دی هینانیاندا، من به‌لینی
ئهو‌ت پێ ئەده‌م له‌ژیانیکی پرله‌تام وچیز و هاوسه‌نگ و جوانت
ده‌بی.

به‌لام ئەگەر بایه‌خ به‌لایه‌نیکیان بده‌یت ولایه‌نه‌کانی تر فه‌رامۆش
بکه‌یت، ئەوا ئەو چه‌وانه‌وه‌و به‌خته‌وه‌ریه‌ت ده‌ست ناکه‌وێت که‌تۆ

به دوايدا عه ودا لیت.. لیگه پری باهه ندی نمونه ت بو باس بکم،
که به لگه ن له سه ر ناهاوسه نگی ژیان:

ئه لفیس بروسلی: گورانی بیژیکی به ناوبانگ بوو،
جادوو گه ری دلی لاوانی پوژئاو ابوو،
خاوه نی زوریك له و به هره و توانایانه بوو
که زور به ی خه لک ئاواتی بو ده خوازن. ئاخرا!
زور ده وله مه ند بوو، زور پیکه وت به بوو، زور
به ناوبانگ بوو، ئاواتی هه رچی ده خواست،
ده سته جی له به رده سته دابوو... به هه موو
پیوه ره کان ده بوا (ئه لفیس بروسلی) یه کیك
بوایه له هه ره به خته وه رو شادومانه کان
له ژیاندا.

لیره دا شتیکی گرنگ دیته پیشه وه، ئه ویش ئه وه یه که سه رباری
ئه وه ی (بروسلی) له پرووی مادی و پیشه ییه وه زور سه رکه وتوو
بوو، به لام ژیاننی که سایه تی خوی باش نه بوو، ئه مه ش بویه هوی
دانانی کاریگه ری خراپ له سه ر لایه نه کانی تری ژیاننی به گشتی،
بویه کوتایی ژیانیشی وه که هه موومان ده زانین ئه وه بوو که به ژه میك
(هیروین) ی زیاده، خوی گوشت!

ئه مه یه گرفتی نه بوونی هاوسه نگی له نیوان ئه و پینچ خاله دا
که له مه و به ر باسما ن لیوه کردن. هه مان شت به سه ر (مارلین مۆنرۆ) ی
ئه کته ری به ناوبانگدا هات، ئه ویش به ده سته خوی کوتایی

بەژيانى ھىنا، لەكاتىڭدا لەتروپكى نەمرى وناوبانگ ۋەھەرەتى
لاۋىتىدا بوو... ھەرۋەھا (داليدا) گۆرانى بىژو دەيانى تىرىش
ھەمان چارەنوسىيان ھەبوو...

ئەۋەى ئامازەمان پىدا، راستىيەكى پىربايەخ دەخاتە بەردەستمان،
راستىيەكە دەلىت: كارىگەربوونى پاىيەكەى ژيانى، بەخراب
دەشكىتەۋە بەسەر پاىيەكانى تىرىشدا، دواچار بەسەر تەۋاۋى
ژيانىدا... دروست ۋەك ئەۋكەسەى كەلەسەر ئەسكەمل
(كورسى) يەكى سى كۆچكە دادەنىشى. لەۋانەيە ئەۋكەسەش
بتوانى بۇ ماۋەيەكى كاتى ھاۋسەنگى خۇى پپارىزىت، بەلام ھىندە
ئابات دەكەۋىت ۋكەۋتنەكەيشى دەنگ دەداتەۋە.

بۇئەۋەى شادومان بىت، چىژ لەژيانى ۋەربگىرىت، ئەۋا ھەمىشە
دەنيا بە لەۋەى ھەرىپىنچ پاىيەكەى ژيانى ھاۋسەنگى. جگەلەۋە
ھەندى خالى دىكە لەئارادان كەمن پىم وايە بۇھاۋسەنگى كىردنەۋەى
پىنچ پاىيەكەى ژيانى ھاۋكارىت دەكەن:

۱- ھەمىشە ۋشياربە، بەرانبەر ئەۋكارانەى دەيانكەيت: ھەندى جار
ۋا پوودەدات ھەندى كار بەبى ئاگايى دەكەيت. بەشى لەۋكارانە
بچوك ۋسادەن ۋەك دانانى موبايىلەكەت يان سويچى ئۆتۆمبىلەكەت
لە شوينىڭدا، كەپاشتر لەبىرت دەچىتەۋە شتەكەت لەكويىدا
داناۋە... بەلام بەشىكى تر لەكارەكانت جەۋھەر يىن، ۋەك سەرقال
بون بە كارىكەۋە ۋبى ئاگابوون لەپەيگىرىيەكانى ترمان، چ
جەستەيى يان خانەۋادەيى يان پۇحانى بن. بەلام بەھۋى نامادە

کردنەوێ هزرو وشیاریمانەوێ دەتوانین بەسەر ژیانماندا
سەربکەوین.

۲- لەگەڵ خۆتدا بدوێ: هەمیشە لەناخی خۆت بپرسە چۆن
پیشکەوتوو دەبم و لەکویدا رابووستم؟ ئایا کارەکان بە باشی
دەرۆن بەرپۆه؟ لەگەڵ ناخی خۆتدا بچۆرەوێ بەسەر نەخشەکانتدا،
ئینجا سەیری خالە لاوازەکان و کەلینەکان بکە. هەرگیز
لەپرسیاری (چیم دەوێ؟) لەناخی خۆت بپتاقەت مەبە.

لەدوای پیشکەشکردنی ئەم پرسیارە، راستەوخۆ بگوازەرەوێ سەر
بیرکردنەوێ لەهەنگاوێکانی چارەسەرکردنی گرفتەکانت. بەوێش
هەنگاوێکی گەرە دەهاوێت لەسەرە پێگەیی هاوسەنگ کردنەوێ
ژیانتدا. بۆنمۆنە کاتی دەلییت: دەمەوێ چیژ لەژیانیکێ
تەندروست وەربگرم، یاخود کاتی دەلییت: هەندی ناتەواویم هەیه
لەپەيوەندیەکانم بە هاوسەرەکەمەوێ، یان هەندی گرفتەم هەیه لەگەڵ
سەردەستە کارەکەمدا و ئەوێش خەوی ئی زپاندوم و دەمەوێ
چارەسەری بکەم، یان دەمەوێ ئۆتۆمبیلی بکرم، یان پرۆژەیکێ
و بەرهینان ئەنجام بدەم. لەم کاتەدا دەبینی هەست و نەستت
گواستوتیەوێ بۆسەر خالیکی گرنگی ترەکە خالی سییەمەو بریتیە
لەپرسیاری (کەهێ؟).

۳- کەهێ؟: بیرکردنەوێ لەفاکتەری کات، دواندنی کات
بابەتیکی گرنگ و پۆزەتیقە، دەشبیتە هۆی گەشەنەوێ هەستی
هاندان و دلگەرمی لەناختدا.

زۆر بەووردی دیاری بکه: کە ی دەست بەکار دەکەیت وکە ی تەواو دەبیت؟

وادی زۆر ورد دابنئ بۆ دەست پیکردن و کوتایی هینان، مەترسە لەدیاری کردنی کات، دەتوانیت پووبەرێک دیاری بکهیت بۆ نەرمی وگۆپانکاری، بەتایبەت لەکاتە ناکاوەکاندا، بەلام گرنگ ئەوەیە بەرنامەیهکی پوونی زەمەنیت هەبیت.

٤- چۆن؟: چۆن دەتوانم بگەمە ئەو ئامانجە ی کە دەمەوێت... لەکاتی گەشتندا بەم خالە بزانه کە گەیشتیوتە قوئاغی دانانی ئامانجەکانت لەسەرمیزی کارکردن. لەوانە یە لەوەلامی ئەو پرسیارانەدا بلییت: (بەخولیکی زانستی، بەفیربونی زمانیکی تازه، بەگەشتیک بۆ هاوسەرەکەم، بە ئەنجامدانی بەرنامەیهکی وەرزشی... هتد).

بەدانانی ئەوپیشنیارو وەلامانەش، تۆ توانیویە دەست بەبیرکردنەوهی کردەیی بکهیت، لەپاشاندا راستەوخۆ بچیتە سەر ئەم پرسیارە گرنگە ی کە دەلییت:

٥- دەبی چی بکهم بۆئەوهی ئامانجە کەم بە دەست بێم؟

ئێستا هەمووشتەکان لەسەر کاغەز نوسراونەتەوه (چیم دەوی) - چۆن بتوانم بیکەم - کاتم چەندە دەوی) سەرباری ئەوەش هزرت وەئانگایە و دەرونت قولپ ئەدات لەگەرم وگوری.

بەلام دەست پیشخەری دەمیئیتەوه، بۆئەوهی مەسەلەکە ببیتە واقعیک و تیایدا بزیت... هەنوکه پیویستە لەسەرت هەنگاویکی

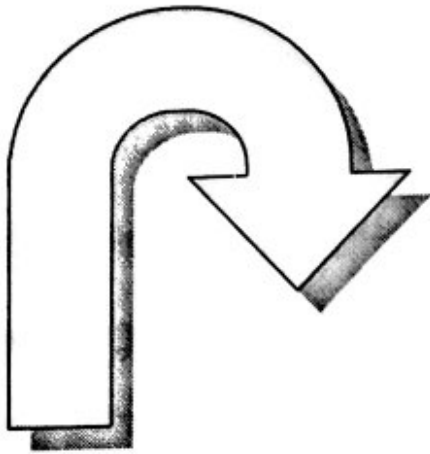
كردهىى بنىيت، دهسكى تهلهفونهكهت هه لگره، نهو وتويژه دهست
پى بكه كه نامانجهكهت دهكات دههوه. جيگهيهك لهخولى
كومپيوتهردا بو خوت بگره، يان ميژيك بهكرى بگره بوئهوهى
خوت و هاوسهركهت له چيشتخانهيهكى قهشهنگدا نانى نيوارهى
لهسهربخون. بهشدارى كردنت له يانه وهرزشيهكهتدا نوى
بكهروه... بهم پينج پالوه، وات لى دى جلهوى ياربهكه بگريت..
يارى سهركهوتن.

ديارى كردنى چاره نوس:

پينگه بده باپرسيارىكى پرپايهخى تايبهتت ناراسته بكه، نه
پرسياره نهو بههايانهت شروقه دهكات كه لهديارى كردنى
نامانجهكانتدا پشتيان پى دهبهستيت!!

پرسياره گه نه مهيه: ئيستا چ شتى له ژيانى تودا گرنگترين شته؟
وهلامى نه پرسياره بدهروه، ئينجا سهرنجى نهو نامانجان ده
كه دهست نيشانت كردون بوئهوهى بوت دهر بكه ويئت ئايا دووريت
يان نزيكيت له بازنه بايه خدارهكانتهوه.

پرسيارىكى تر: ئايا قهت دهرونت ههزى له شتيك كردوه وپيداگرى
به دهست هاوردنى لى كردوويت، ئينجا كاتى به دهستت هاوردبى
به سهرسورمانهوه له خوتت پرسى بيت: توخوا نه مه بوو كه من ههولم
بو ئه دا؟ به راستى بهو رادهيه خوشحال نه بووم كه چاوه پروانم
ده كرد؟

خوینەری خوشەویستم! ئەم
مەسەلەیه کاتی پوودەدات کە چاوە
لەشتی بپریت، بەلام ئەوشتە
لەتەک بەهاکانتدا ویک نەیهتەوه...
لەسیمیئاریکدا بەناوی (ژوانیک

لەگەل چارەنوسدا) یەکیک هەستایەوه وپیگی گوتم:
بەدریژایی ژیانم خەونم بەژنیکیهوه دەبینی کەخاوەنی ئەو
خەسلەتانە بێ کەخۆم پیم خوشە، ئوقرەم نەگرت تاکو
ئامانجەکەم بەدی هینا، بەلام تەنهاچەند پوژیک لەدوای
هاوسەرگیریهکەمان، هەستم کرد ئەو چیژە نابینم کەبەرلە
هاوسەرگیریهکەم چاوەپروانم دەکرد. لەخۆم پرسی: ئەبێ
هۆی ئەم حالەتە چی بێت؟ بەلام بەداخەوه لەپاش ئەوهی
کار لە کارترازا، ئەوجا هەستم کرد کەمن لەوکاتەدا حەزم
لەئاوەلابوون وئازادی وگەشستکردن دەکرد، حەزم
لەتەواوکردنی خویندەنەکەم دەکرد...بۆیه لە پاش کەمترلە
سالیک لەیهکتر جیابوینەوه.

ئەم نمونەیه واقیعیە ئەوهەمان بوو پوون دەکاتەوه، ئەگەر
ناکوکی هەبیت لەنی، ان ئەوهی بەراستی دەمانهویت، لەگەل
ئەوهدا کە ئارەزووەکانمان حەزیان لیبەتی، ئەوا ژیانمان
دەشلەژیت، ئامانجە راستەقینەکانیشمان دەئالۆسکین و
دووچاری ناپوینتی دەبن.

بەپېچەوانەشەو، ئەگەر ئارەزۇەكانت وبەهاكانت پېكەو
گونجان، ئەوا ژمارەيەكى زۆر ھۆكارو ھاندەرت دەبى بۆ
بەدەست ھاوردنى ئامانجەكەت. لەو ھەش گرنگتر ئەو ھەيە،
لەكاتى ئامادەكى ئەوپېكەو گونجانەدا، چىژوخۆشى
دەبىنى لەبەدەست ھاوردنى ئامانجەكانتدا.

ئامانجى بەردەوام وئامانجى كۆتايى ھاتوو!

كەتەماشاي ئامانجەكان دەكەين، دەبىنن بەشېك لەئامانجەكان
كۆتايى ھاتون (واتە كۆتايان ھەيە) ھەكو: بەرنامەى
خۆلاوازكردن، يان وازھىنان لەجگەرەكېشان، فېربوونى زمانىك. ئەم
جۆرە ئامانجە بە ھەدەست ھاوردنىان كۆتايان دىت.

ھەندى ئامانجى تر بەردەوامن، ھەكو (پلاندانان بۆ داھاتوت) يان
(بەرەوپېشەو ھەندى بارودۆخى پېشەيى و خانەوادەيىت) يان
(تۆكەكردنى باوەر) ئەمجۆرە ئامانجانە ھەمېشەيى بەردەوامن، بە
درىژايى ژيان لەگەل مروڤدا دەمىننەو.

تۆش ھەولبەدە ئامانجەكانت خەسلەتى بەردەوامى ھەربىگرن،
بەو ھەي پەھەندى قولتريان پى بېخىشيت. بۆنمونه: دەكرى
بەرنامەيەكى خۆلاوازكردن پەيوەست بكرى بەبەرنامەيەكى
تايبەتى تەندروستى خۆراكيەو، بەو جۆرەش بە درىژايى ژيانت
لەگەلتدا دەمىننەتەو، ھەروەھا فېربوونى زمانىكېش پىويستى
بەبەدواداچوونى بەردەوام ھەيە تاكو گەشە بەتواناكانت لەوزمانەدا

بدهیت..ههروهها وازهینان لهجگه رهکیشان، ههندی جار دهبیته
هوی په یوهندی کردنت بهیهکیک لهو ههلمه تانهوه که له دژی
جگه رهکیشان بهریوه دهبرین.

گرنگترین شت لهم پرسه دا ئهوهیه که تائه و پهپی رادهی
سه رکه وتنت له ئامانجه کو تایی هاتوه کانتدا بو دسته بهر دهکات،
ههروهها لهومه ترسیهش دوورت دهخاته وه که له پاش به دست
هاوردنی ئامانجه که ت پروو له ته مبهلی کردن بکهیت...زورجار
دیتومانه که سیک له دوای وازهینان لهجگه رهکیشان دووباره
گه پراوته وه سه ری، یان له دوای خو لاواز کردن سه رله نوی قه لهو
بوه ته وه، چونکه له دوای ئه وهی له یه که مجاردا ئامانجه که یان
به دست هیناوه، ئیتر ته مبهلییان تیدا کرده وپشتینیان لی
کردوته وه!! بویه گه پراونه ته وه سه ردوخی پیشوتریان.

جوړه کانی ئامانج

ئامانجه کان دابهش ده کرین به سه ر سئ به شی سه ره کیدا و بریتین
له:

۱- ئامانجه کورت خایه نه گان: ئه و ئامانجانن که (۱۵ خوله ک
تا کو یه ک سال) ده خایه نن. ئه م جوړه ئامانجه
سنوردارو ساکارن، وهک: (خوسازدان بو
کو بونه وهی داهاتوو، لیکو لینه وه یه ک بو
ته واوکردنی خویندنی زانکو، ئاماده بوون

لەخولیکدا، کپینی جل و بەرگ، گەشتیک،
بەدەست ھاوردنی بپى پاره).

ئەم ئامانجە بايەخەكەى لەوهدايە
كەوەكو مەشقیك وایە بۆپراھاتن لەسەر
دیاریکردنی ئامانجەكان و گەشە دان
بەنەریتی پلاندا نان بۆ بەدەست ھاوردنی
ئامانجەكان.

۲- ئامانجە مام ناوەندەكان: چوارچۆی كاتى ئەم جۆرە
ئامانجە لەسالیكەوہ بۆ پینج سالە،
زیاتربریتی دەبى لە (بەدەست ھاوردنی
بپروانامەيەكى زانستى، گۆپینی ئوتۆمبیل،
سازکردنی خانویەك).... ئەم ئامانجانەش
بەردەوام بونیكى باشى ئامانجە كورت
خایەنەكانن، یارمەتییشت ئەدەن
بۆپابەندبوون بە بەدەست ھاوردنی
ئامانجەكانتەوہ.

۳- ئامانجە درێخایەنەكان: ئەمجۆرەیان ھەمووژیان
دەگریتەوہ، ئەم جۆرە ئامانجە ھیلی
سەرەكى ژیانى دیارى دەكات، پەيوەندیت
بەخۆت و خودا و دەورو بەرتەوہ دیارى
دەكات.

دوانزە بنەما بۆ دیاری کردنی ئامانجەکان:

بەباشی دیاری بکە چیت دەوی:

لەھەموو لایەکەو تیشک بخەرەسەر
ئامانجەکانت، بەتەواوی پوونی بکەرەو،
ھەموو ئەدگارەکانی دیاری بکە، با بەرزی و
نزمیەکانی پوون بن... (دینس ویتلی)
لەپەرتوکی (چێژی کارکردن) دا ئاگادارمان
دەکاتەو لەواتایەکی بەم شیوەیە کاتی دەلی:
بۆئەوێ بگەینە جیگەیک، دەبی بزانی پوو
لە کام لابکەین. بەراستی جیگە پیکەنینە،
کەخۆمان کۆبکەینەو وچاکی ئی بکەین بەلادا و
بەرەو ئامانجیکی ناپۆشن بپۆین، بەرەو
ئامانجیک کەبەووردی دیاریمان نەکردوو،
چونکە لەم حالەتەدا تەنھا کات وھەولەکانمان
بەفیرۆ دەدەین.

دەبی ئامانجەگەت واقعی بیّت ولەباربیّت بۆ بەدەست

ھینان:

قەت چاوەروانی ئەو دەکەیت کابرایەک بەلای
سوپایەکەو دابنیشیّت وپیی بلیّت: گەرمیم
بدەری، داری سوتاندنت ئەدەمی؟!.

قسەيەكى نالۆژىكىيە. ناواقىيە... ھەرچەندە
ئەو كەسەي بەلای سۆپاكەوۋە دانىشتوۋە، بەوردى
ئامانجەكەي دىيارى كىردوۋە كە (وەرگرتنى
گەرمى) يە، بەلام ھەنگاۋەكانى بۇ بەدەست
ھاوردنى ئەو ئامانجە ناواقىيە بوو. كەواتە با
ئامانجەكەت واقىيە بىتت و شايستەي جىبەجى
كىردن بىتت.

ئارەزوۋى كۆپە كىردوۋ:

نرخى ئەو ئامانجە لەچىدايە كە ئارەزوۋىەكى
كۆپە كىردوۋ نەي بزوينى؟ بەپراستى ئارەزوۋى
بەھىز ئەو ئۆكسجىنەيە كە ئامانجەكان ھەناسەي
پى دەدەن بۆئەوۋەي لەسەرزەمىنى واقىعدا
بژىن... ئامانجەكان بە بى ئارەزوۋى بەھىز بى
گىان وخامۆش ومردوون... دەبى ئارەزوۋت
كۆپەبسەننى بۇ بەدى ھاوردنى خەونەكانت.
بەجۆرى بەچەپۆكان بىتت كەس نەتوانىت پراي
بگىرىت. تەنانەت خۆىشت نەتوانىت پراي بگىرىت.

لەنىۋ ئامانجەكەتدا بژى:

لەكاتىكدا ئامانجەكەت دەست نىشان دەكەيت،
ھەول بەدە بە ھەموو وردەكارىيە كانىيەوۋە بىھىنە

بەرچاوت، تيايدا بڑى وەك ئەوھى بەدى ھاتىن...
تەسەۋر كىردن. ئالغەى پەيوھندىيە لەنيوان ئاۋەزى
ئامادە وئاۋەزى ناۋەكىدا... لەبەرئەۋە (خوئىنەرى
بەريزم) ئامۇزگاريت دەكەم بەۋەى ھەمىشە
ۋىنەيەكى زىندوى واقىعى بۇئامانجەكەت
لەھزرتدا بكىشە. بۇئەۋەى بەھەموو وردە
كارىيەكانىيەۋە لەنيو ئامانجەكەتدا بڑىت، بۇى
ھەيە ئەم كارە تەركىزى ئامانجەكە لەنيو ئاۋەزى
ناۋەكىتدا چىر ترو قولتر بىكاتەۋە، ئەۋەش دەبىتتە
ھۇى دلگەرمىيەكى گەۋرەتر بۇ بەدى ھاوردىنى
ئامانجەكەت.

لەزانستى (مىتافىزىك) دا، ھەمىشە پىداگرى
لەۋە دەكەين كەئاۋەز وەكو موگناتىس وايە،
كاتى خاۋەنەكەى وادەبىنى (بابەئەندىشەش بى)
كەئامانجەكەت بەدى ھىناۋە، ئىتر
پىداۋىستىيەكانى ئەۋ بە دەست ھىنانە بەلاى
خۇيدا رادەكىشىت.

بىر ياردان:

بەگەرانەۋە بۇ خالەكانى پىشوو، دەبىنىن
توانىومانە ئامانجەكەمان دىارى بىكەين، رادەى
گونجاۋىتى ئامانجەكەمان لەگەل واقىعدا دەست

نیشانکردوه، ههنوکه تهواو پوون بوتهتهوه..ئیدی کاتی نهوه هاتوه بچینه سهر خالیکی میحوهری گرنگ، واته خالی بریاردان لهسهر بهدهست هاوردنی نهو نامانجه.

نهو بریاره هوشیارانهی کهبه نارهنزویهکی کلپهسه ندوهوه دهیدهیت، پیویستی بهوه ههیه تیایدا بژیت و بیکهیته واقع، نهک ههر نهوهنده بگره دهبنی نهوانی تریش لهگه ل تودا لهنیو نامانجه که تدا بژین... نیستا پیویسته لهسهر شانت نهو نامانجه بخهیته سهر زه مینی واقع. هه موو نهو که سانه له بریاره که ت ناگادار بکه رهوه که خوشت دهوین و متمانهت به خوشه ویستی نهوانیش بو خوت ههیه، تاکو بتوانن یارمه تیت بدن. بهم شیوهیه ده توانیت وابکهیت له نیو خهونه که تدا بژیت، تا نهو رادهیهی بیکهیته واقعیکی بهرجهسته.

نامانجه که ت بنوسه:

من پروام به نامانجه نه نوسراوهکان نیه، نامانجی نه نوسراو یانی هیوایهت، شتیکی جوانه، به لام نامانجه نوسراوهکان راستین... (براین تراسی) له پهرتوکه کهیدا

(فلسه‌فه‌ی به‌ده‌ست هاوردنی ئامانجه‌کان)
 ده‌لّیت: (به‌پینوس وکاغز هه‌مووشتیکی ده‌ست
 پیده‌کات)...زۆربه‌ساده‌یی، کاتی پینوس
 ده‌خه‌یته نیوئامیزی په‌نجه‌کانته‌وه، ئەوا
 دووپالنه‌ری به‌هیزی مروییت ئاماده‌کردوه،
 یه‌که‌میان جه‌سته‌ییه، ئەویش ئەنگوسته‌کانته
 که‌پینوسه‌که ده‌گرن و ده‌بزوینن، دووه‌میشیان
 ئەقلیه، چونکه له‌وکاته‌دا ئاوه‌زت سه‌رقال ده‌بی
 به‌وئامانجه‌وه وده‌ینوسیته‌وه و ده‌یخوینیته‌وه،
 وپرای ئەوه‌ش، ئەو ده‌نگه‌ی له‌ ئاوه‌زی
 ناوه‌کیته‌وه دی، به‌رده‌وام ئامانجه‌ نوسراوه‌که‌ت
 بو‌ دووباره‌ ده‌کاته‌وه.

دیاری کردنی چوارچیوه‌یه‌کی کاتی:

له‌گه‌ل مندا یاریه‌کی توپ توپین بینه
 به‌رچاوت، ئەو یاریه‌ چوارچیوه‌یه‌کی کاتی
 نه‌بیته، شتیکی ناره‌حه‌ته ئەوه بینیه‌ به‌رچاوت
 یان بروای پی بکه‌یت..ئامانجیکیش کاتی ده‌ست
 پیکردن وکوئایی هاتنی دیاری نه‌کرابی هه‌ر
 وایه. دیاری کردنی واده‌بو هه‌موو ئامانجه‌کانت،
 په‌یگیری وه‌یز و دلگه‌رمیت پی ده‌به‌خشیته. به‌لام
 ده‌بی چوارچیوه‌ کاتیه‌کان له‌سه‌ر بنه‌مای واقعی

ديارى بکړين، له سهر بڼه مای تواناو وزه کانت
ديارى بکړين.

تواناگانى خوت بزانه:

گه نجينه وپاشه که وتى به هره کانت پیکبڅه،
بزانه چیت هه يه و پيوستت به چى تره، هر
ثامانچیکيش ثامرازى خوى هه يه، سه يربکه، بزانه
له و ثامرازانه چهندت هه يه و پيوستت به چندی
تره. به ته واوى خوت بناسه. کاربکه
بوپرکردنه وهى نه و ناته واويهى که له نيو گه نجينه ي
به هره کانتدا دروست بووه.

له ناسته نگه کان بکولوه و خوتيان بو ناماده بکه:

مادم به ره و جيهانى ثاوات و حه زه کان
ده پويت، بيگومان پووبه پووى چهندين کو سپ و
له مپه ر ده بيه ته وه. سه رکه وتن ثاسان نيه، نه گه ر
ثاسان بو ايه هه موو خه لکى به ده ستيان ده هاوردا!
له به ره نه وه ته نها نه و که سانه ي که تواناي
ثارامگرتن و خو پراگرييان هه يه، نه وانه ي ده توانن
دوورتر پروانن به ره و داهاتوو تاكو له مپه ره کان
بدوزنه وه و به باشى خويانى بو ناماده

بکەن...تەنھا ئەو جۆرە کەسانە توانای مەملانئ و
بە دەست ھاوردنی ئامانجەکانیان ھەبە.

پیش بکەو:

ئامانجەکانت بخەسەر زەمینی واقع، ھەمیشە
ھەنگاوی یەكەم ناپەرھەتە، مەروۇ لەسەرەتای ھەر
پروژە یەكدا پێویستی بەھێزێکی پالنەر ھەبە،
ھەنوكە دەست بکە بە ھەدی ھێنانی ئامانجەکانت
بە ھەدی لەسەر زەمینی واقع دایان بنییت. یەكەم
ھەنگاوی بنی بەبئ ئەو ھەدی خواوخواو بکەیت، بەبئ
ئەو ھەدی کە مەترخەمی تێدا بکەیت. چونکە ئەو
ھەنگاوە دەبێت بە لگە لەسەر ھێزو پێزی
ئامانجەکەت.

نەخشەکانت ھەلسەنگێت:

پوژیک کەسێ ویستی بگاتە جیگە یەك، بۆ ئەو
مەبەستە خۆی ئامادەکرد، ھەموو
پیداویستیەکانی گەشتەکە ی بە دەست ھێنا،
ئینجا بەبئ خواوخواو دەستی بەپروشتن کرد،
کە شوھەوا زۆر نالە باربوو، بارودۆخ گونجاو
نەبوو، بەلام لەدوای ئەو ھەدی ھەولێکی زۆریدا
وگەشتە بنبەست، لەم کاتەدا چاوی بە کەسیکی

ترکەوت بەھییوری دانیشتبوو بەچاوی بەزەییەوہ لەمی دەروانی. بۆیەکاتی باسی حالی خۆی بۆ کابرا دانیشتوہ کہ کردو پێی راگەیاندا کہ چەندە هیلاک وماندوو بووہ تاکو گەشتۆتە ئەو جینگەیە، کابرا پێی گوت: (بەراستی گوناھیت... ئەگەر پرسیاارت بکردایە، یەکیک هەوائی ئەو شەمەندەفەری پێ دەدایت کہ بۆ ئێرە دێ، بەوہش خۆتت لەو هەموو شەکەتیە دوور دەخستەوہ).

بەرلەوہی درێژە بەدەیت بەپروشتنەکەت، دلنیا بە لەوہی لەبەردا پرسیاارت کردوہ، راویژت ئەنجامداوہ، زانیاری و شارەزایی تەواوت بەدەست هیناوە بۆ یارمەتیدانت لەگەشتەکەتدا، ئەمەش بۆئەوہی کات و کۆششی خۆت لەشتیکی بێ ئەنجامدا بەفیرو نہ دەیت.

پابەندی:

(زیگ زیگلەر) دەلیت: زۆرجار خەلک شکست

دینن، بەلام نەک لەبەر بێ تواناییان، بەلکو بەھۆی

نەبوونی پابەندیەوہ.

(تۆماس ئەدیسۆن) یش دەلیت: (زۆربەیی حالەتەکانی شکست

هینان لەژیاندا، هینی ئەوکەسانە بوون کہ کاتی بیریاری

خۆبەدەستەو دەنیا ن داو، نەیانزانىو چەندە لەسەرکەوتن نزيك
كەوتونەتەو!!

ئەدىسۆن نەيدەتوانى گلۆپى كارەبامان بۇ دروست بكات،
ئەگەر ئەو پەيگىرىيە نەبوایە لەئاست ئەو ھەموو شكستەدا
كەپووبەپروویان بويەو، ھەرۋەھا (دیزنى)ش نەيدەتوانى
شاكارى(شارى خەونەكان) دروست بكات.(كۆلۆنىل ساندرز) یش
زنجىرە چىشتخانەكانى (كەنتاكى) بەبى پەيگىرى و لىپراوى
دروست نەكردوۋە.

ھەرىكەت لەوانەى ئاماژەمان پىدان، سەدان و
بگرە ھەزاران جار شكستيان ھىناو، بەلام
پابەندبوونيان بەدى ھاوردنى خەونەكەيانەو،
بويە ھۆى پەرىنەوھيان بۇ پۇخى
تايبەتمەندبوون، ئەو پۇخەى سەرکەوتوۋەكانى
ژيان تيايدا رادەوۋەستن.

بەرەو ئامانج!!

ئىستا تۆخاۋەنى ئەو ئامرازانەيت
كەبەھۆيانەو دەتوانىت ئامانجەكانت
بەدى يىتت. لىگەرچە با بەوردى ديارى
بكەين ئەو ئامانجانە كامانەن
كەدەتەوچە بەدەستيان يىتت.

تيانوس وپينوسيك ئاماده بکه، ئەمە گرنگترين شتە
 لەژياندا، چونکه نه خشه بو ژيانت داده نييت. من وانازانم
 شتی هەبى لەوه گرنگترين. ئەو پينج لايەنەى ژيان
 کە لەمەوبەر ئامارە مان پيدان (ئاين، تەندروستى، پيشه،
 لايەنى کۆمە لايەتى، کەسييتى) هەريە کەو لە لاپەرەيه کدا
 بەسەر بە خويى بنوسەرەوه، لە ژير دانەيه کياندا ئامانج و
 خەونە کانت بنوسەرەوه، لە خەونى ئەستەم مەترسه، پاساو
 بو خەونە کانت مەهينەرەوه، هەموو ئەو شتانه بنوسه کە
 بونە تە خوليات، پاشان بە گویرهى بايه خيان ريزيان بکه، لە
 گرنگترين خەونتەوه دەست پى بکه تا کوتايى... پاشان لە
 لاپەرەيه کى تردا گرنگترين بەها کانت بنوسەرەوه:
 (برو ابون، دلسوزى، ئارامگرى، خوشەويستى، پابەندى...)
 چونکه ئەم بەهايانه ئەو سوتە مەنيەن کە ووزە دەبە خشنە
 ئامانجە کانت.

ئينجا ئامانجە کانت هەموار بکه بە جوړى لە گەل بەها کانتدا
 بگونجىن، دەبى بزاني ئامانجى باش بە ئامرازى نا شايستە
 بەدى ناهينرى، هەرکە سيکيش خاوهنى بەهاى جوان بييت،
 پيوستى بەو هيه ئامانجە کانى لە گەل بەها جوانە کانىدا
 بگونجى.

** ئيستا تو خاوهنى ليستىكى تايبەتى بەهەموو
 ئامانجە کانى هەريپنج لايەنە کەى ژيانت، وەرە لەهەر

لايه نيكد ا گرنگترين ئامانجت بخه ره سه ركاغه زيكي بچوك
له قه باره ي كارتنيكدا. بائهم كاغه زهت به به رده وامي پي بيت،
به يانيان له سه ر ئيش، شيوانيش به رله نوستن ئه و كاغه زه
بچوكه بخوي نه ره وه. وا بكه ئه و ئامانجان به رده وام له هزرتدا
ئاماده بن، له قولاييه كاني ويژدانندا ئوقره بگرن، هه ميشه
له بهر چاوتدا بين و بچن.

** له دواي ئه وه ئامانجه كان بينه بهرچاوت، پوژانه سيچار
خه ياليان پيوه بكه، باشيوازي كردنه وه كهت ئاوابيت:

له شوينيكي هيمن ويدهنگدا دابنيشه وبه قوولي
هه ناسه بده، باهه لمژيني هه ناسهت تاكو ژماردني (٤) ژماره
بخايه نيئت. هه ناسه دانه وه يشت هه روه ها... چاوه كانت دابخه و
پاشان ئه وه بينه بهرچاوت كهتو ئامانجه كهت به دي هيئاوه.
باوينه كه له خه يالتدا پوون و گه وره بيت. مه به ست له م
مه سه له يه ئه وه يه وينه يه كي پوون له هزرتدا بو ئامانجه كهت
بكي شيت، پتر له جاريك ته ماشاي بكه، تاكو ده بيته
راستيه كي بهرجه سته. تاچه نده بيبي نييت وله نيويدا برثيت
(به خه يال) به و راده يه هان ده درييت بو به دي هيئاني.

** سه رله به ياني هه موو پوژنيك هه ول بده خوت پرچه ك
بكه يت بهرجه خت كردنه وه پوزه تيغه كان، ئه م جه خت
كردنه وان هه بنه هوي بنج داكوتاني ئاره زوه كهت له نيو
ئاوه زي ناوه كييتدا.

ئاگادار بە! پيويسته جەختکردنە وەكانت پۆزەتيف بن، لەنيو
ئاوەزى ئامادەشتدا بن، بۆ نمونە بلى: (من دەتوانم
ئامانجەكەم بەدى بىنم، من بپروام بەتواناكانم ھەيە
لەبەدەست ھاوردنى سەرکەوتندا، من بەھيژم و دەتوانم ئەو
كارە بکەم).

** واپەفتار بکە، وەك ئەو ھى بەپراستى ئامانجەكەت بەدى
ھىنايىت، بەسەر بەرزىەو بەپىرەوى ژياندا ھەنگاو بنى،
ورەت بەرزى، بەجۆرى بژى وەك ئەو ھى شىكست بۆ تو
نەخولقايى، سەرکەوتن زۆر لىتەو نزيك بى... تەنھا
مەسەلەى كاتە، دەناسەرکەوتنت مسۆگەرە.

ھەرچەندە ئىمە واپەفتار بکەين وەك ئەو ھى ئامانجەكانمان
بەدى ھىنايىت، بەو پادەيەش دەرون و ئاوەزى ناوەكىمان
ھانداوہ بۆ لەخوگرتنى ئەريى و ئوميد وھيوا.

** (پىساي دە) بەكاربھينە! پۆژانە كارىكى وابكە
كەتەنھا (۱۰ اسم) لەئامانجەكەت نزيكت بخاتەو، لەدواى
تپپەرىنى كات ھەست دەكەيت بەرەو پيشەوہ چونيكى
پراستەقینەت بەدى ھىناوہ.

وەك لەبەردا ئامازەمان پيدا، زۆر بەى زۆرمان لەسەرەتا و
ھەنگاوہ يەكەمىنەكان دەترسين، تو ھەول بەدە زال بيت
بەسەر گرفتى دەست پىکردندا، بەو ھى لەئامىزى ھىمنى و
وردبىنيدا پووبەرەكان بەرەو ئامانجەكەت تەى بکەيت.

پووبه ره كان نه گهرچی ساكار ونه بينراویش بن، به لام
له پاش تیپه رینی چه رده یه ك كات، ده بینی بونه ته ههنگاوی
گه وره وهانت دهن به ره و کوتایی هینان به نامانجه كهت و
گه یشتن به مه بهسته كهت.

** بهرپر سیاریتی له نه سستوبگره، توانای نه وهت هه بی
خه رجیه كانی گه شتن به نامانج له نه سستوبگریت. هه می شه
به شیک به له چاره سهر، ده سته وسان له به ران بهر کی شه
له ناکاوه كاندا رامه وه سته، سهر زه نشتی نه وانی ترمه كه
له سهر هه له كان تاكو خو ت دوور بخه یته وه
له بهرپر سیاریتی،.. نازاو ده ست پی شخه ربه، وره ی بهرز
پیویستی به پیایوی نازا هیه، پیایوی برواداری به هیز له لای
خودا خوشه ویستتره له برواداری لاواز.

ئايا بەشپۆۋەزىكى كارا، كاتەكانت بەرپۆۋە دە بەيت؟

وہ لآمی ئەو پرسىيارە بدەرەوہ، ئىدى لىم
گەرپى بالەپراستى ئايندەت ئاگادارت
بکہ مەوہ!!.

نا. ئەم مەسەلە يە فىلى تىدانىيە، پىروپاگەندەى زانىنى غەيبىش
ناكەم، بەلام دەمەوئى جەخت لەوہ بکہ مەوہ كە بەرپۆۋە بردنى كات،
بەرپۆۋە بردنى ھەمووژيانە، شىكستخواردنىش لەپرىكخستنى كارە لە
پىشتەرەكاندا، ماناى شىكست ھىنانە لەسەر لە بەرى ژياندا.

ئەو سەر كىردە يەى بەباشى نىرخى كات
دەزانىت و نىرخى ھەموو خولەك
وچىر كە يەك دەزانىت، ھەرگىز پۆژەكانى
بە فىرۆ نادات و بەھەوانتە سەرفىان
ناكات.

وہرە باپىگەوہ تەمەنمان بە فىرۆ بدەين!!

وئىراى ئەوہى يەكىك لەزانا موسولمانەكان (شىخ ھەسەنى
بەسرى) دەلىت: (ئەى ئادەمىزاد، تۆ پۆژگاريت، ئەگەر پۆژىكت
پۆشت، ھەندىك لەتۆش پۆشتوہ) كەچى دەبىنن زۆرىك
لەمروققەكان بە شوخىيەوہ بە يەكتەر دەلىن: (وہرە باكاتەكانمان

بەسەربەرىن) بەلام ئەگەر ئەوان ووردتر بدوین، دەبى بلىن: (وهره باقمەنمان بەفېرۆ بدەين)... ئەوھىە كات... كات مادەى خاوى ژيانە (ئەگەر ئەو دەرپرېنە دروست بىت).

بەلام

بۆچى كاتەكانمان بەفېرۆ دەدەين؟

بۆچى ھونەر بەكاردېتىن لەبەفېرۆدانى كاتەكانماندا؟

بەراستى ئەم مەسەلەيە ھۆكارى خۆى ھەيە، لەسەرويانەوہ ئەو بېروباوہرۆ بەھايانە دىن كەلەنيۆ ناخماندا بنجيان داكوتاوہ... بەھاو بېروباوہرۆكانمان لەدوو پىگەى سەرەكیەوہ بۆمان دروست بوون كەبريتىن لە: (دايك و باوك، ژينگەى دەوروبەرمان) ئەگەر دايك و باوك وردەكارىن و نرخى كات بزائن، ئەوا تۆش نرخى كات دەزانىت و پىزى دەگرىت، بەلام ئەگەر بەپىچەوانەوہبن، ئەوا تۆش نرخى كات نازانىت و بەفېرۆى دەدەيت... ھەرۆھا ژينگەى دەوروبەر و كەسە نزيكەكانت، ئەگەر بەردەوام ئەوہ لەناختدا بچىنن كەكات نرخى نيە، ئەوا تۆش پىداگرى لەسەر بە فېرۆ نەدانى ناكەيت. بەلكو پىردەبىت و نرخى كات نازانىت وئاسەوارەكانىشى لەدروستكردنى مروۆ و بەھىز كردنىدا ھەست پى ناكەيت.

سەربارى ئەوہش تىپروانىنى ھەر كەسىكمان بۆخۆى، دانانى نرخ بۆژيانى خۆى... تياماندا ھەيە پىزلەخۆى دەگرىت، پىى واىە ھەموو چركەيەكى ژيانى نرخىكە وداويەتى و دەبى لەبەرانبەردا دەستكەوتىكى چنگ بكەوئىت يان شاد و مانىەك بچنىتەوہ. بەلام

زۆر به مان واپه روه رده كراوين گوايه كاتمان زوره، ژيان پرله كاتي
بي نيشي!!.

شيوازه كاني مامه لهي سهر كرده كان له گهلج كاتدا:

به گشتي سهر كرده كان له بابه تي مامه له كردنيان له گهل كاتدا
ده كرينه چوار جور هوه، زور ئاسانه سهرنجي يه كيكيان بدهيت
وپاشان له پريزي يه كيكي له و چوار جور هدا بيپولينييت:

۱- سهر كرده يه ك زياده رهوي ده كات له ريگخستني كاته كانيدا: نه
جور هيدان زور زياده رهوي ده كنه له ريگخستني كاته كانياندا، به وهي
نه خشه و هيلكاري داده نين بو به كار هيناني هه موو چركه كان.
سهر له وهدايه نه جور ه سهر كردانه هينده زياده رهوي ده كنه
له ومه سه له يه دا، له ولاوه كاته كانيان به فيرو ده چي له بهر ريگخستني
كاته كانيان و ناتوانن نهركي مه به ستي تيدا نه نجام بدهن.

۲- سهر كرده ي په ستيراو: زور سهر قاله، پيي وايه نه وبيست
و چوار كاتر مي ره ي له پوزيكا هه ن به س نين بوته واو كردني كاره كان،
برو اي به وه نيه كات هه بي بو پشوودان، ويژدان سهر كو نه ده كات
نه گهر بو ماوه يه كي كه م پشووبدات، زور تور ه و شله ژاوه،
كه تور ه ده بي وه كو گر كان وايه، هه ميشه ده ليت كاتم نيه بوئه وه ي
هه موو كاره كانم ته واوبكه م.

۳- سهر كرده ي شپرزو فهوزه وي: نوسينگه كه ي شپرزو: لاپه ره يه ك
لي ره دايه، دوسي يه يه ك له ولايه، نا ريگوپي كه ... به شيوازيكي سهر

لاپەرە پىيوستەكان لەنيو كۆمايەك لاپەرەى تردا دەدۆزىتەو. بەلام بەردەوام بەدەست گىرفتى بزر بوونى لاپەرەكانىەو دەنالينىت، خوشحالە بەو شىپىزىەى، پىيى واىە رىكوپىيىكى شتىكى ناپىيوستە، چونكە دەتوانى بەبى ئەویش كارەكانى بەرى بكات.

۴- سەرگىردەى رىكوپىيىك: بىرواى بەنرخى كات ھەىە، بەنەرمى مامەلە لەگەل خشتەى كارەكانىدا دەكات، بەتوندى مامەلە لەگەل ھۆكارەكانى بەفەرودانى كاتدا دەكات، ئاسانە لەمامەلەدا، نەرمە لەگەل ئەوانى تردا.. زۆر بەئاسانى كاتەكانى رىكەدەخات... ئىمەش پىيوستە لەم جۆرەيان نىزىك بكەوینەو.

بۆچى دەبى كاتەكانت رىك بەخىت؟

باباى سەرگىردە، سودىكى زۆر لەرىكخستنى كاتەكانى دەبىنىت،
وەك:

۱- دەتوانىت كاتى زىادەبۆخۆى دەستەبەر بكات: تەنھا بەھۆى رىكخستنى كاتەكانتەو، كاتى زىادەت چىنگ دەكەوئ. لەرىى بەباشى بەرىوہبىردنى رۆژەكانتەو بەروونى رەھەندە راستەقىنە كانى سەرقالىەكانت بۆ دەردەكەوئ، چەندىن كاتر مىرت بۆ دەگەرىتەو كەلەكارى لاوەكىدا بە فىرۆت داو.

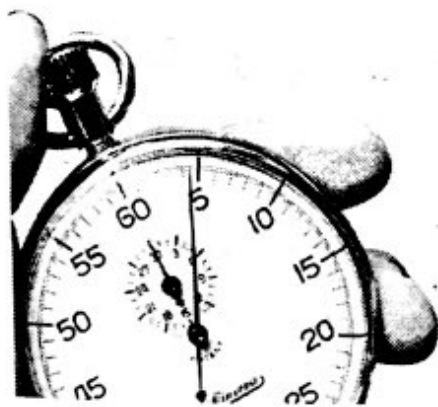
۲- يەگلاىى بونەو لەبەرانبەر ھۆكارەكانى بەفەرودانى كاتدا: وشىارىت بەرانبەر ئەو شتانەى كاتت بەفەرۆ دەدەن زىاد دەكات،

بهوجورهش دهتوانیت یه کلاکه ره وه تربیت وتوند تربیت له بهرانبر
هموو نهو شته له ناکاوانه دا که ههول ددهن کاته کانت له زایه بدن
یان دهستدریژیت بکه نه سه.

۳- کاریگه ری ئه ری له سه ره سایه تیت: به ری کخستنی کاره کانت
وات لی دی به هیتر ده بی له پووبه پروو بونه وهی گرفت
وفشاره کاند... ههستکردنت به وهی جله وی خوت به دهست خوته،
وات لیده کات شله ژان ودوو دلی نه توانن بتفرینن، نه مهش
له بهرانبر هموو فشاره کاند وهک مروقیکی هیمن دهتخاته
به رچاو.

۴- پیدانی ماف به هموو خاوهن مافیک: ری کخستنی کات ده بیته
هوی نه وهی زیاتر وشیاربیت بهرانبر ئاتاجه پووحی وکومه لایه تی
وخیزانیه کانت، ههروه ها ریته لیده گری له وهی بکه ویته ژیر فشاری
کارکردنه وه ومافی کهس وکارو هاو ری کانت له بیربچیت.

دزه گانی کات:

به لی دزی کاتیش هه ن، هوکاری به فیرو
چونی ساته کانمان، له دهستدانی
خولهک و چرکه کانمان ئاماده ن. لیگه ری
باهه ندیکیان باس بکه یین:

۱- دهستی دهستی گردن و دواخستن: نه م دزه به ناوبانگ
ترین و کاریگه رترینیانه، زوربهی

مرۇقەكان شەيداي دواخستن دەستى
دەستى كىردىن، بەردەوام پاساۋ
دروسىتدەكەن بۇئەۋەى ئەركى
ئەمپۇيان بخەنە سبەينى!

سەيرلەۋەدايە مرۇقە دەتوانى لەمپۇدا كارەكەى تەۋاۋ بكات، كەچى
جىگەى سەرسامىيە كەدەبىنن بەبى ئەۋەى ھۈيەكى ھەبىت،
پىدادەگرى لەسەر ئەۋەى بىخاتە بەيانى. لەراستىدا، دواخستن و
خاۋەخاۋكردن ھۆكارى خۇيان ھەيە، لىگەپى بائەۋ ھۆكارانەش
نمايش بكةين بۇئەۋەى بتوانى بەۋپەپى دانايىيەۋە مامەلەيان
لەگەلدا بكةيت:

۱- بىنگارى (بەزۇر كارپىكردن): بەجۇرىكى خۇنەۋىستانە مرۇقە
ھەلدى لەۋكارانەى كەۋەكو ئەرك دەخرىنە ئەستۈى، ئەگەر ئەۋ
ئەركە راستەۋخۇ خرابىتە ئەستۈى وكات وكارى بویت. چونكە
دەرونى مرۇقە ھەمىشە ھەزى لەئارامى و پشۋە.

ب- نەبوونى دىگەرمى: ئەگەر مرۇقە دىگەرمىيەكى تەۋاۋى نەبىت
بۇكردى كارىك، ئەۋا ھەست دەكات پالى پىۋە دەنرى بۇنەكردى
ئەۋكارە.

ج- ترس: پالت پىۋە دەنئىت بۇ دەستى دەستى پىكردن، ترس
لەشكست يان لەگالتەپىكردن، وات لىدەكات كارىك دوابخەيت.

۲- تىكەلاۋكردى بايەخى كارەگان: زۇرىك لەمرۇقەكان نازانن
كارە لەپىشىنەكانيان كامانەن، كاميان

پیش بخەن و کامیان دوابخەن، بە کامیان

دەست پى بکەن، دەبى کامیان دوابخەن؟!.

ئەم دزەلەبەرچاوى مروقى چاوتىژ بىزنى، بەتايبەت كاتى
دزەدەكات ولاپەرەكانمان ئى تىكەلاو دەكات ومروڧ دەخاتە ناو
سەراسىمەيىەو... بۆيە ئەوكارە دەكات كەبايەخى كەمترەو ئىشە
زۆر گىرنگەكان وازى دىنى، كاريك لەگەل كارەبچوكەكاندا دەكات
وئەركە گەرەكان فراموش دەكات. زۆربەى كاتىش دەبىنىن كاتى
بەجىنى هىشتوين هىچمان نەكردووه ناوى كارکردن بىت.

۳- نەبوونى سەرنجى چى: زۆر جار دەست بەكارىك دەكەيت، بەلام

لەناكاو كارەكە دەبىت بۆ ئەوئەوى

تەلەفونىك بەكەيت، يان كاريكى بچوك

ئەنجام بەدەيت، ئەمەش وادەكات كاتىكى

زۆرت بە فىرۆ بىروات.

۴- نەتوانىنى گوتنى وشەى (نا): ئەوكەسەى كەشەرم دەكات

وناتوانىت ئەو سەردان و داوەتنامە و

گفتوگوئىانە رەت بكاتەو كەپىشتەر وادەى

بۆ دانەناون، خۆى بەبىزبووى دەبىنىتەو

وئەست دەكات ناتوانى جەلەوى كاتەكانى

خۆى بگىرىت.

۵- ناوبرە لەناكاوگان: تەلەفونىكى لەناكاو، سەردانى ھاوپىيەك

بەبى وادە. ئەوجۆرە پووداوانە زنجىرەى

بیرکردنەووت دەپچرینن وکاتیکی زۆرت لی
دەبەن.

۶- ئەرکی دووبارە: لەسەرەتاوێ کارێک دەکەیت، ئینجا دەی بپیت
کارێکی تر دەکەیت، پاشان دووبارە
دەگەریتەوێ سەر ئەو کارە ی کە یەکەمجار
خەریکی بوویت. ئەمەش وات لیدەکات
کۆششێکی دووبەرانبەر خەرج بکەیت.

۷- نەخشەدانانی ناواقیعی: نەخشەکیشان وکار پیکخستنی
ناواقیعی وەک ئەوێ کارێکی (۵) پۆژی
تەنھا دوو پۆژی بۆدابنییت و کارێکی دوو
پۆزیش (۴یان ۵) پۆژی بۆ دابنن. ئەو
وادەکات شپزی لەبەرنامەکانماندا
دروست ببیت و کاتیکی زۆرمان بەهەوانتە
بپوات.

۸- ناریکویکی: لاپەرەکانت شپز، پیداوێستیەکانت فەرامۆش
کراو، هەمیشە بەدوای کلیلەکانت
ومۆبایلەکەت و جانناکەتدا
دەگەریت. هەموو ئەوشتە سادەوساکارانە،
کاتیکی زۆرت لی دەکوژن.

۹- كۆبۈنەۋەكان: تويژىنەۋە جىاجىياكان دەريانىخستۈە
ئەۋكەسانەى پلەيەكى سەرکردايەتتيان
هەيە، پيژەى (۲۸٪) ى كاتەكانيان
لەكۆبۈنەۋەدا بەسەردەبەن. ئەۋ كۆبۈنەۋانە
بەجۆرىكى ترسناك كاتەكانيان لووش
دەدەن.

۱۰- خويىندەۋەى راپۆرت ونامەۋ ئيمىل: ئەم جۆرەكارانەش كاتىكى
زۆر دەبەن، ھەرچەندە دەشتوانين بۇ
راپەراندى ئەۋ ئەركە كەسيك
راپاسپيرين. چونكە سەرنجى چىزى دەۋى،
لەھمان كاتدا كەسيكى تردەتوانى ئەۋ
ئەركە راپەريىت و كورتەيەكى بخاتە
بەردەستى تۆ، لەبرى ئەۋەى كاتىكى زۆرى
لەگەلدا خەرج بىكەيت.

۱۱- ئەركە كۆمەلەيەتەكان: ئەۋ داۋەتنامانەى بۇ مروڧ دىن،
لەۋانەيە زۆربەى كاتەكانى لووش بەدەن،
جائەگەر مروڧ ھەموۋ داۋەتنامەكان قبول
بكات، ئەۋا دەكەۋيىتە نيوبازنەى شپىزى
ۋليكترازانەۋە، لەژيىر بارى گرانى فشارە
كاندا دادەپروخيت.

پیدەچی لیستی دزهكان دریزبیتتهوه، به لام نهوهنده بهسه. گرنګ
نهوهیه بزانیته شتیك هیه کاتهکانت لی دهفرینیت و قووتیان
دهدات.

چون پارێزگاری له کاتهکانت دهگهیت؟

کھومت وهك چون نهخشه دا دهتیت بو
پارێزگاری کردن له دینارو درههمه کانت. نهوا
لیگه ریج با هه ندیج نهخشته یی بدهم
که یارمهتیت بدهن له زال بوون بهسه
ههموو نهوا ئاستهنگانه دا که دیتنه ریت و
ههول دهدهن کاته بهنرخه کانت قهوت
بدهن.

چون زال دهیت بهسه ناوبره ته له فونیه کاند؟

۱- دهوتوانیت پوستی دهنگی موبایله کهت کارابکهیت،
ههروهها دهتوانیت ئهرکی وهلامدانه وهی ته له فونیه کانی
نوسینگه کهت بسپیریته سکرتهیره کهت.
۲- نهگهر وهلامی که سیکت دایه وه وهستتکرد قسه کانتان
دریژه دهکیشتیت، نهوا سه پریشکی بکه له نیوان ئیستادا که
تهنها کاتیکی کورتت له بهردهستدایه، یان نهوهی پاشتر
ته له فون بکات و کاتیکی دریزی بو ته رخان بکهیت.

۳- ئەوكاتانە تەرخان بىكە بۇ ئەو مەبەستە كەتياياندا
كارناكەيت، وەك دوا نيوەپوان، ياخود كۆتايى پۆژ.

چۆن لەپى بىرپنەگانى ئەوانىتر رىزگار دەيىت؟

۱- ھەر بەپىوھ قىسەى لەگەل بىكە، ئەگەر دابنىشىت ھەلى
درىژكردنەوھى قىسەگانى پى دەدەيىت، بەلام تۆ لەبەر ئەوھى
سەرقالىت ئەو دەرفەتەى مەدەرى.

۲- وەك ناوبىرە تەلەفونىەكان، ئەمىش سەرىشك بىكە لەنىوان
ئىستادا كەكاتىكى كورتت بەدەستەوھى، لەگەل پاشتردا
كەدەتوانىت كاتىكى درىژى بۆتەرخان بىكەيت.

۳- ھەول بىدە بەرلەوھى ئەو بىت بۆلات، تۆبچۆ بۆلاى ئەو.

۴- ھەموان ئاگادار بىكەرەوھ لەوھى تۆ لارىت نىە
لەچاوپىكەوتنى ھىچ كەسىك، بەمەرجى وادەى پىشەختى
وەرگرتبىت. بەلام ھەرگىز نامادەنىت بۆ چاوپىكەوتنى
ئەوكەسانەى وادەى پىشەختيان نىە.

چۆن كۆنترۆلى كۆبونەوھەكان دەكەيت؟

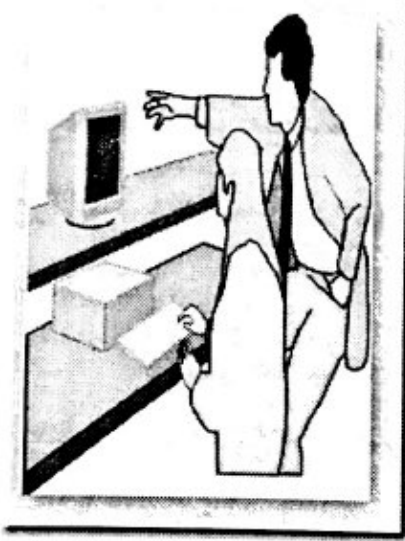
۱- تەنھا بۇ ئەو كۆبونەوانە بچۆ كەزۆر پىويستىن. چونكە
ھەندى كۆبونەوھە بوونى تۆ تياياندا (شەرەفى) يە نەك

پيويست. يان رهنگه پيويست بيت به لام به و پاديه نا
چەندين كاتر ميري بوته رخان بكهيت.
۲- خوت رابينه له سه رناردني نوينه ر، نوينه ره كهت
كورتەيهك له باره ي كو بونه وه كه وه ناماده بكات و بيخاته
به رده ست.

چون به سه ر نه خو شيني دهستي دهستي پيگردندا سه رده كه ويت؟

نه گه ر له و كه سه انه يت كه زياتر له سي جار كاره كانيان
دوا ده خه ن، كه واته گرفت يكت هيه پيويسته چاره سه ري
بكهيت. چاره سه ري ئه م دهرده سه رتا به وه نه كريت
هه لويسته يهك بكهيت و سه رنجيكي ئه و كاره بده يت
كه ده ته وي دواي بخه يت. ئينجا سه باره ت به سو دو بايه خي
كاره كه له خوت پيرسي ت: ئايا كاريكي گرنگه؟ يان ده توانيت
بيده يته دهستي يه كيكي تر تاكو ئه نجامي بدات؟ يان هيچ
گرنگيه كي نيه و ئاساييه نه گه ر هه لي بوه شينيت هه؟ ئه م
هه لويسته راسته قينه يه پووبه روو له گه ل كارد كه دا رات
ده وه ستيني. ئيت ر نابي پووبه ريك بو ته وه زه لي يان بو پا كردن
له كاره كه ت به جي به يليت.

چۆن بەسەر شپىزى وبى شىرازه بىدا زال دەبىت؟

وهره با له نوسىنگه كه ته وه دهست
پى بكهين، به گویرهى ئەم پى و
شوينهى من به باشى دهزانم...

۱- يه كه م جار هه موو خانه كان
چۆل بكهن.

۲- دواتر ئەو شتانه جىابكه ره وه
كه به راستى پىويستن له نوسىنگه كه تدا،

پاشان خۆت پزگار بكه له هه موو شته كانى تر. زۆر به مان پيمان
خۆشه شته كانمان بپارىزين له وه پوه وه كه پيمان وايه (پۆژى ده بى
سوڊىكيان هه بى) به لام تو گوئى به وه قسانه مه ده. خيرا خۆت
پزگار بكه له وه شتانهى پىويست نين.

۳- له نوسىنگه كه تدا ته نها ئەو شتانه دابنى كه بوپايى كردنى
كاره كانت گرنگن.

۴- با له سه ر مپزه كه ت ته نها ئەو شتانه هه بن كه كاره كانت بو
پايى ده كه ن.

۵- با كه شه وه وای ژوره كه له بار بى، ژوره كه ت رىكوپىك
بىت. هه ول بده له كو تاى پۆژدا نوسىنگه كه ت به رىكوپىكى
به جى بىللىت. بوئه وهى پۆژى داها توو ژوره كه ت به جوان و
قه شهنگى بىته به رچاو و تواناى كار كردنت هه بى تىايدا.

چۆن رېسايەك بۇ پاراستى دۆسيەكان دىئىتەكايەوہ؟

بۇئەوہى دۆسيەكانت پاريزراوبن وبتوانيت بهخيرايى بگه پرييتەوہ سەريان، باشتەر وايە لەسەرشىوازى ئەبجەدى رېكيان بخەيت و كۆدى رەنگاۋ رەنگيان بۇ دابنىيت. لەناۋ دۆسيەكاندا شتەگرنگەكان دابنى. لەخۆت بېرسە: چى پروودەدات ئەگەر ئەوكاغەزە لەنيۋ ئەم دۆسيەيەدا لابرى؟ ناوہ ناوہ بەسەر دۆسيەكاندا بگه پريروہ و لا پەرە زيادەكانيان تيادا لابە.

باشترين رېسايە نمونەيى بۇ خەوتن!!

جابۇچى خەوتنیش ياساي نمونەيى ھەيە؟

دەليم: بەلى، زووبخەوہو زووش لەخەوہەستە، ئيتەر چيژلەكاتەكانت وەردەگريت. دەرفەتى بەرھەم ھينان لە بەيانياندا زۆر گەورەيە. نەخەوتنیش ھەميشە جەستەو ھۆش ماندوو دەكات.

بەريوہبەرى كات!!

بۇ تيزكردنەوہى ورتە وئامادەكردنى بۇئەوہى ببیتە سەرکردەيەكى باش بۇ كاتەكانت، رەچاۋى ئەم خالانە بگە.

۱- بېرياربدە بەريوہبەريكى باش بيت بۇ كاتەكانت، نەك بۇ دواخستن و دەستى پيكردن.

۲- ئەم بېريارەت بەدەورو بەرەكەت رابگەيەنە وداوايان لى بگە. لەو پووہوہ يارمەتيت بەدن

۳- لەمیشکتدا وینەى ئەوبارودۆخەى خۆت بکیشە کەتیايدا توانیوتە زال بیت بەسەر کاتەکانتدا وبەشیوازىكى پيشەيى مامەلەيان لەگەلدا بکەيت.

۴- خشتەى ئەرکەکان دروست بکە (لەمەوبەرباسى ئەو خشتەيەمان کرد) وبيکەرە مۆديلى ژيانى پۆژانەت.

۵- زووبخەو، زووش لەخەو رابە، چونکە ئاوەزى ناوەکى لەبەياناندا زۆر چالاکە.

۶- بەرلەوہى ھەنگاويک بنییت، ھەموو پيداويستىەکانى ئامادەبکە (کۆمپيوتەر، پینوس، راستە، دۆسيەکان....) ئەمە لەشپىزى ھزر دورت دەخاتەو، لەکات بەفیرۆدان وگەران بەدواى شتە بزربوەکان دەت پاريزیت.

۷- پرۆژە گەورەکان دابەش بکە بو پرۆژەى بچوک بچوک. بەش بەش پرۆژە بچوکەکان تەواوبکە تاکوپرۆژە گەورەکە تەواو دەبى.

۸- ستراتيزیەتى دەخولەک بەکاربێنە! ئەگەر کارىکت ھەبوو، بەلام دوودل بويیت لەوہى دواى بخەيت. ئەوا بۆماوہيەک دەرونەت بھوینەو. پاشان ھەستە بۆماوہى تەنھا دەخولەک لەوکارەدا خۆت خەريک بکە، بەو جۆرە کاتى دەگەريیتەوہ سەرى، دەبينى کارىکت کردوہ و دەبى تەواوى بکەيت (واتە لەسفرەوہ دەست پى ناکەيت)، جگەلەوہش

قورسايى دەست پىكر دىنىشت لىكۆل دەبىتتەو. چونكى
ھەمىشە سەرھەتاكەن زور سەخت و ناپەرھەتن.

۹- ھىزى بەرنامەپىزى كەسىت بەكاربىنە، ھەموو بەيانىكە
لەگەل خوتدا جەخت لەو بەكەرەو كەتۆ بەپىو بەپىكى
زورباشى كاتەكانتى و دەتوانىت بەشىوازىكى كارا مامەلە
لەگەل ژيانندا بەكەيت. دووبارە كىرنەو ھى ئەم پەيامە
پۆزەتيفە زىاد لەجارىك، دەبىتتە ھۆى ئەو ھى ئاوەزى
ئاوەكىت دەستى ھاوكارىت بو درىژبكات بوئەو ھى
ئامانجەكەت بەدەست بىنىت.

كەواتە ھەمىشە بەخوت بلى:

- من بەرپىكوپىكى لەگەل كاتە كاندا مامەلەدە كەم.
- من بەردەوام پىش دەكەوم.
- بەپىستى من بەرپىكوپىكى لەگەل كاتە كاندا مامەلەدە كەم.

۱۰- ھىزى (۲۱) بەكاربىنە، ئەو ھى بەو دەبى پراھىنان
بەكەيت لەسەر پىكخستنى كاتەكانت بو ماو ھى (۲۱) پۆژ
(بەرنامەپىزى كەسىتتى، ستراتىژىيەتى دەپۆزە، خىشتەى
ئەركەكان) بەرپىكوپىكى بو ماو ھى (۲۱) پۆژ بەبى بچران، لە
دوای ئەو ماو ھى دەبىنى ئەو مۆدىلە بو ھتە شىتتىكى
سەقامگىر لەژيانندا.

تۆ بەرپۆه بەرى كاتە كاتى!!

لەگەل ژياندا بەشپۆه يەكى پيشەيى مامەلە
بکە، لەگەل خۆتدا جەخت لەو بەرەو
کە دەتوانیت زال بىت بەسەر پۆژە لەناکاوه کاند،
خۆت فيرى بەهرەکانى بەرپۆه بردنى کات بەکە،
پاشان هەرچى فيربووت جيبه جيى بەکە.

وليهەم جەميس دەلييت: (ئەگەر ئارەزوت
لە تايبەتمەندبوونە، ئەوا بەجۆرى رەفتار بەکە وەك
ئەوھى خاوەنى تايبەتمەندى بىت).

ئەگەر وەكو پيشەگەر مامەلە بەکەيت، ئەوا
بەهاوبنە ماكانى ژيانى پيشەگەرەکان لەناخى
خۆتدا دەچەسپيىنى، ئاوەزى ناوەكىشت
بيروکە يەك وەردەگرى سەبارەت بەوھى تۆ
دەيخوازىت، ئينجا هاوکارىشت ئەكات بۆ بەدى
هاوردنى ئەو بيروکە يە.

من، بەرپۆه بەرى كاتە كانم، لەبەر ئەو بەلین

ئەدەم بە:

..... ۱

..... ۲

..... ۳

كات... ژيانه!!

كات پرېبه هاترين شته. گوره ترين
ده ستمايه يه بو وه بهر هيتان. ژيانته.
دنيا ته. هه نو كه و تاينده ته.

ئه گهر كاته كانت به فيرو بدهيت، زور به ساده يي ژيانته به فيرو
داوه و ده ست به رداری خون و خوليا كانت بویت.

له فهرمووده يه كي پيرو زدا هاتووه: (ئه ي ئاده ميزاد، من
پوژيكي تازهم، گه واهي دهرم به سر كاره كانت هوه،
بمقوزه ره وه و به كارم بينه، چونكه تا پوژي قيامته
ناگه ريمه وه).

به هيزو تواناو جيديه ته وه مامه له له گهل كاته كانتدا بكه.

ستراتيزيه ته كاني پيشو له پيڅستني كاته كانتدا
به كار بينه. چونكه وهك فهيله سوفی ئه لمانی (گوته) ده لیت:
ته نها زانين بهس نيه، بهلكو ده بي كار بكه يت وئه وه ي
فيرو بويت جي به جي بكه يت، بوئه وه ي بچيته پريزي
كه سايه تيه نايابه كانه وه، ئه و كه سايه تيانه ي كه زور به باشي
بايه خ ونرخي كات وئامانج و خوليا كانيان ده زانن.

بیربکەرەوہ..سەرئنج بدە...وورد بەرەوہ

دەکرئ فیئری سەرکردایەتی ببیت، بەلکو ھەردەبئ فیئری ببیت،
چونکہ بەھرەو لیژانیە نەک نەریتیکی بەدەست ھینراو.

"بیتەر درکر"

*** **

ھیچ مرۆفیک وەک سەرکردە لەدایک نەبوو، سەرکردایەتی لەنیو
کرۆمۆسۆمەکاندا بەرنامە پێژی بۆ نەکراو، هیچ مرۆفیک
بەسەرکردەیی دروست نەکراو.

"وارن پلاک"

**** **

دئی سەرکردە وەکو دەریا وایە، پۆخە دوورەکانی نادۆزینەوہ
"پەندیکی چینی"

*** **

سەختە بتوانیت کاری مەزن بکەیت. بەلام لەوہ سەختتر ئەوہیە
سەرکردایەتی شتە گەورەکان بکەیت.

*** **

چەپكىن لەگۈلى پياوانم كۆكردەۋە. ھىچيان ھىنى من نىن جگەلەو
پەتەي پىكەۋەي بەستونەتەۋە.

"مىشىل ئىكىم دى مۇنتانى"

*** **

ھەركەس فىرى گويپرايەلى نەبىت، ناتوانىت سەركردايەتى بكات.
"مارى كۆرى"

*** **

سەركردايەتى، تىكەلەيەكە لەستراتىزىيەت وكەسايەتى.. ئەگەر
سەرىشك كرايت دەست بەردارى يەكىيان بيت. ئەۋا واز
لەستراتىزىيەت بىنە.

"نۆرمان شۋارتزكۆف"

*** **

ئەسپەكەت بەقىرئو ھوپ رامەھىنە، كەچى لەۋلاۋە چاۋەپروان بيت
ۋەلامى چپەكانت بداتەۋە.

"داگرېرت پۆنز"

*** **

طـــــــوتايى